

# ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:  
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.  
Egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő  
**MIKSZÁTH KÁLMÁN**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
VIII. kerület, József-körút 65. szám  
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, január 28-án.

28. szám.

## Vénülő pártok.

A függőlenségi és 48-as szinpadon bámulatos gyorsasággal változnak a diszletek. Még csak az imént volt előttünk az obstrukció és immár a passzivitásban gyönyörködhetünk. Tegnap még csupa harci tűz, munkakedv, vad elszántság: meg kell épülnie a hidnak, mely a másik partra vezet. Ma pedig csöndesen ülnek a hősök a parton és megadással várnak, mint Horatius parasztja, míg lefolyik a folyó.

Obstrukció, passzivitás: félelmetes fegyverek; de csak az életben, nem a politikai szinpadon. A szenvedély impozánsan lobogó lángja az egyik, a parlamenti forradalom hatalmas tüze; a másik meg a föld alatt csöndesen izzó veszedelem, mely bizonytalanná teszi a látszólag szilárd talajt és megrontja az uralkodó párt nyugalalmát. De őszinteség kell ezekhez, mélységes igazság, valódi elkeseredés, harcz életre-halálra, a meghalni nem akaró mult viaskodása az erőszakosan megszületni készülő jövővel. Nem úgy van, mint a függőlenségi taktikusok hiszik, hogy az egyikhez csupán lárma kell, a másikhoz csupán csend és ennyi az egész.

Micsoda játék az alkotmányos küzdelem végső eszközeivel! Két obstrukció egymásután, majd részletfizetésre csinált passzivitás. Persze mindez kockázat nélkül, mert a sok diszletváltozás mellett változatlan és örökké maradó a mandátum szempontja. Obstruálnak, de nem merik folytatni a haragot a parlament feloszlásának kicsikarásáig. Reszket-

nek ettől a diadaltól, mely az igazi, őszinte obstrukciók végső célja. — Mihelyt a parlament feloszlásának híre szárnyra kel, kifogynak a szónokok, lecsavarják a szenvedély srófra járó lángjait és felszedik az obstrukció diszleteit. Ördög vigye, elég hogy minden öt évben találkozni kell a közvéleménnyel, még az kellene, hogy az ember hamarabb kockára tegye nagyságos mivoltát. Kellemebb, ha az ember a minisztereket tegezheti, mintha őt tegezi a népfélség. És igazán jobb ma tuzognak lenni, mint holnap talán ismét közönséges verébnék.

Ujra és újra ismételni kell az igazságot: csak a parlamentet lehet obstruálni, nem pedig egyes javaslatokat. Csak a parlament törvényességének kétségbevonása, tagadása ad jogot a kisebbségnek arra, hogy odaheverjen a többség útjára és meggátolja akarátának érvényesülését. Aki obstruál, annak nemcsak a javaslat nem kell, hanem nem kell neki maga a parlament mai alakjában; az nemcsak a javaslatot akarja megbuktatni, hanem magát a mai parlamentet, hogy jobb, törvényesebb jöjjön helyére. És hasonló alkotmányjogi alapja van a passzivitásnak is, mely végső célzatában az obstrukcióval azonos. Az obstrukció erőszakos ellentállással, a passzivitás a közreműködés megtagadásával akarja lehetetlenné tenni az uralkodó rendszer fönnállását. A passzivitást sem lehet tehát felhigítani, perczenetekben csinálni. Ha valamely párt kilép a parlamentből, ha tagjai leteszik mandátumukat és ezzel proklamálják, hogy a parla-

mentet törvényesnek nem tartják, ez passzivitás. Ezt tették Ausztriában nem egyszer a csehek, régebben a lengyelek. Ezt tette Magyarország, midőn nem lépeit be az abszolút rendszer alatt a bécsi központi parlamentbe. De megmaradni a parlamentben, megtartani a mandátumot és lemondani a vitáról, az ellenzéki munka teljesítéséről, ez nem passzivitás, hanem kényelem, vagy a tehetetlenség kendőzése.

Passzivitás, ennek az álláspontnak passzívái nélkül: ez a legújabb függőlenségi taktika magja. A recepte nem is rossz. Ha eszerint csinálta volna a nemzet 1849. után passzivitását, képviselőket küldött volna a bécsi parlamentbe, akik elfogadják ennek a tisztségnek minden előnyét, ámde törhetetlen elvhűséggel kijelentik, hogy csupán az erőszaknak engednek; a hazafiak mind hivatalt vállaltak volna, de egyuttal a zsarnokság fölébe dörgik, hogy csak a fizetést fogadják el és dolgozni nem fognak. Áldozat, urak, áldozat, ennél kezdődik az igazi szenvedély, itt a hit, a meggyőződés. De a hazáért kockára szabad tenni mindent, csak — a mandátumot nem.

Miért a hamis kaczerkodás a kétségbeesés fegyvereivel, mikor nincs önökben kétségbeesés? Tudjuk, hogy a szinpadon vonagló tragikus hol szokott vacsorálni és örömmel látjuk, hogy az emóció csak jó hatással volt étvágyára. Látjuk, hogy önök, mint kedves uri emberek, az életben nem obstruálnak, a miniszterek barátságát nem vetik meg és épenséggel nem tanusítanak passzivitást az élet gyönyöreire iránt. Az isten látja lelkünket,

## W. M. Hunt oktató megjegyzései.

E czim alatt nálunk valami angol vidám elbeszélést fognak sejteni. Mert ha valakit Huntnek hívnak és ez a valaki megjegyzésekkel akarja oktatni az embereket, akkor mi, az ujságtárczákból merített tapasztalatunk révén, Mark Twainre gondolunk, vagy más, angol nyelven elméskedő íróra, aki Dickens örökségében találta meg halhatatlansága koszorúját.

Aki e sorok olvasásában ama látszat után indul, akár mindjárt abban is hagyhatja fáradosságát. Mert William Hunt nem igen mulattatta hallgatóságát, vagy csak nagyon ritkán, amikor nagy meggyőződéssel idézte a bibliát a fiatal művészeknek, kik hozzá iskolába jártak.

William Hunt amerikai ember volt és ájtott Európába festészetet tanulni, réges-régen, mikor még a barbizoni iskola nagy uttörői kódorogtak szerte széjjel a híressé vált farkaszurdok birta páfrányai között. Először Couturehoz járt iskolába, kitől a francia iskola mostani „öregével” együtt tanult meg kitűnően rajzolni. Aztán bejárt Millet-hez a félig deszkából épült házikóba, hol a modern festészet legcsodálatosabb mestere élte végig bánatos napjait kimondhatatlan nyomorúságban. Itt tanulta becsülni Theodore Rousseaut, a verőfényben világító falomhoz mesterét Corot, az alkonyat színeinek nagy poétáját: Diazt, a bukkaaljak hatalmas megfigyelőjét: Troyont, a kőnk pázsitjai és tehenei egyaránt természet-

hűek és a többieket mind, kikben a történet az újabb festő-technika megalapítóit tiszteli. Couture-tól a vonalat; a fontaineblauaktól a színt: lehet-e ember szerencsésebb mesterei megválasztásában! De nagy amerikai is volt ez a Hunt ur. Tudta ő, hogy mit csinál. Mutatja ezt már az is, hogy abban az időben, mikor az amerikai vasutkirályok még csak az egész falakat befödő óriás tükörlapokban találták meg lakásaik méltó díszét, ő ájtott Párisba festészetet tanulni. Éppenséggel kitalálta, hogy tizenöt év múlva a szörnyeteg tükrök a zsidóházhoz fognak kerülni és helyüket a még drágább apró képek: Meissonier, Alma Tadema, John-Lewis-Brown és Vibert remekei fogják elfoglalni.

Nagy lelkesedéssel, ernyedetlen szorgalommal tanult és mikor mindent tudott, visszament hazájába, hol az európai jóbarátok által keltett hírneve előzte meg.

Tisztelettel, csodálattal, rajongással fogadták földijei és nem elégedvén meg drágán fizetett műveivel, addig rimádkodtak neki, míg iskolát nyitott, különösen a tehetséges kisaszonnyok számára, kik áhitattal lesték szavait, mintha az evangéliumot hirdetné.

Egyikük, Miss Helen Knowlton, a ravasz yankee-vér impulzusának engedve, följegyeztette a csodált mester minden szavát, melyet a tanítványok munkáinak bírálása, javítására közben mondott. Mindig mögötte volt és amit a mester mondott, azt mindjárt leírta rajzlapjainak hátára. Senkinek sem tűnt fel a dolog.

De mikor Hunt meghalt — néhány éve csupán — az élelmes művészösszeszede a mester megjegyzéseit és kiadta egy ujjnyi vastag kötetkötetben ezen czim alatt: *Talks on Art*. A könyv először talán Boston-ban jelent meg. Ez első kiadását a festők úgy szétkapkodták, hogy nyomban újra kinyomatták Londonban. Az angol kiadáshoz a legjelesebb londoni festő: John Everett Millais, a híres „Oktoberi reggel” festője, írta a dicséret előszót. Páris legkeresettebb arcképfestője, a költői lelkületű Wisseling, áthozta a könyv egyik példányát Hollandiába, hol dr. J. de Joury azonnal lefordította és kiadta Haagban. A hollandus kiadáshoz a németalföldiek jelenkori első mestere, Israels József írta az elismeréstől dagadozó előszót.

E könyvet tehát már rövid idő alatt támadt fényes története is érdekessé tenné. De még inkább emeli becsét feltűnően egyszerű és mindenekelőtt eredeti tartalma. Képzeld a tanárt, ki fesztelenül, minden készüléssel, derűre-borura, egészen lelkesedése, szélessége, percnyi hangulata szerint osztogatja tanácsait elfojtott lélekzettel hallgató tanítványainak, állványtól állványhoz menve, szidva, gáncsolva az ügyetleneket, dicsérve, biztatva, bátorítva a jobbkat, ismételve szavait, ellenmondva önmagának, szavalva, prédikálva, duzogva, hol hosszú szóáradatba, hol eltört, apró mondatokba öntve nehezen formálható magyarázatait.

Képzeld a mestert, amint kétségbeesik a választott témán, az elhibázott kivitelensé

nem tudjuk, hogy mi a különbség a hangoztatott jelszókön kívül önök és ellenfeleik között. Jobb az önök morálja, más a társadalmi felfogásuk, más a világnézetük, más réteg vágyait hordozzák önök lelkükben, mint azok? Miért tártják fel lelküket a halálnak, hát ki bántja önöket? Nem látják-e, hogy itt immár a társadalmi és gazdasági érdek a döntő és semmivé csak az lesz, aki az uralkodó társadalmi réteg hatalmi érdekei ellen mer támadni?

A függetlenségi és 48-as párt tagjaiban megfiatalodott, de mint párt megvényt. Irányi halála óta szakadatlan színvonalának súlyedése. A felszabadult intrika és kegyencpolitika a törpeségek invázióját hozta a pártra. Hogyan állhatott volna meg a rohanó korban szilárdan ez a párt, melyben sohasem volt meg a radikális pártok testvériessége és mely ujabban belső viszálykodásaival a délamerikai köztársaságok erkölcsét plántálta a hazai talajba? Minél jobban terjedt a tehetségtelenség a pártban, minél jobban enyészett el Irányi puritán egyéniségének hatása, annál tartalmatlanabb és üresebb lön a párt politikai működése. Szóvettan és optika, színek, zászlók és szólamok: ez lett az ideál. És mivelhogy a régi nóták hatása egyre gyengébb, a komoly, nehéz és szakadatlan agitáció feladatát elutasítva, új, könnyű szerepléshez fogott a párt, derűborura csinálja az obstrukciókat és most már elérkezett a színpadi passzivitásig.

A megrémült párt maga hirdeti, hogy nem érdemes és nem lehet az országban ellenzéket csinálni. Nem igaz, csak önöknek nincs erre hitelük, erejük és képességük. Az ország nem látja soraikban azt a hatalmas puritánt, akinek joga volna a cenzori hivatásra; a nép nem látja az elszánt népembert, aki jogait, vágyait, boldogságát tüzte ki élete céljául és érte minden áldozatra kész. Megelégette már idekűnn a radikális ünnepi frázisokat, radikális férfiakat, demokra-

tikus erkölcsöt és őszinte törekvést kíván a nép, mely már csak jó fuvarpénz mellett hajlandó önökből nagyságos urakat csinálni.

A megvényt ideig-óráig leplezi a pártalakulások saját szerű története. Alapjában véve minden országban csak két párt van: az elégedettek és az elégedetlenek. Az elégedetlenség a kibontott ellenzéki lobogók alatt vonul fel, a kész ellenzéki programoktól várja kielégülését. Ez a történelmileg megalakult ellenzékek ereje. Mig versenytársuk nincs, kénytelen-kelletlen lobogójuk alá vonul az elégedetlenek serege. De ha a csalódás már világos és megjelenik a színen a versenytárs, kitűzik az új lobogót, a régi ellenzék hihetetlen gyorsasággal megsemmisül. Így sepepte el a német szabadelvűeket a szocziáldemokrácia. Így mult ki a belga szabadelvű párt, a radikálisoknak és a szocziálistáknak engedve át a teret. A vénülő pártok ne az uralkodó párttól reszkessenek, az nem árthat nekik. A pártok reformációja, a képmutatás ellen feltámadó őszinteség és radikális igazság adja meg nekik a halálos sebet.

V. V.

## POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor, a főrendiháznak tizenegykor van ülése.

**Bánffy Bécsben.** Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök szombaton este Bécsbe utazik, hogy az ő Felsége személye körüli miniszterium ügyeinek vezetését átvegye. Ez alkalommal folytatni fogja az osztrák kormányval Budapesten megkezdett tárgyalásokat is. E célból vasárnap *Lukács* László pénzügyminiszter is Bécsbe utazik.

**Pártértekezlet.** A *szabadelvű párt* pénteken este hét órákor értekezletet tart, amelyen a kereskedelmi és közoktatásügyi budgetet tárgyalja.

A *néppárt* a mai konferencián foglalkozott a kereskedelmi tárca költségvetésével. A Házban e tárgynál minden esetre felszólalnak *Molnár* János és *Rakovszky* István, de esetleg mások is.

gyakran önmagán is, mikor nem találja meg érzése helyes kifejezését, vagy a demonstrációhoz szükséges igazságot. Nincs semmi rendszere, nincs határozott elmélete, nincs módszere, következtessége. Érez, véleményez, bírál, itél. Haragszik és ujong, amint az előtte lévő tárgy bosszantja vagy lelkesíti. A legkülönösebb, a legérdekesebb látvány!

— Mért csinálja ezt így?

— Mert tanár ur így parancsolta.

— Hát mindig úgy kell festeni, ahogyan egyszer parancsolom? Ön azt hiszi, hogy vétek az arcba egy árnyékot tenni? Az Uristen másképp gondolkozott.

Persze a tanítvány nagyot néz, mikor a mester arra serkenti, hogy ne fessen úgy, amint ő tanácsolja. De Hunt egyáltalán nem önhitt ember. A kelletnél többször is megvallja hallgatóinak, mennyire érzi saját gyarlóságát és hányszor esik kétségbe, mikor műve sehogyan akar sikerülni. És háború föltétlen szükségesnek tartja a mestertől való tanulást — mert hát Tizian, Veronese, Velasquez nem voltak autodidakták — még sem hiszi, hogy a mester mindent megadhat. Az előző nemzedék mestereit pedig nagyon is lenézi.

— Mi mindnyájan megadjuk árát — ugymond — első tanítóink értelmetlenségének. Mi mindnyájan oly embereknél tanultunk, kik a művészetet sem nem értették, sem nem szerették. Hogy tudnak az ilyenek tanítani?!

Ő maga a legnagyobb súlyt a rajzra fekteti. Az értelemmel készült rajz minden művészetnek az alapja.

— Szénnel úgy kell egy madarat rajzolni

tudni, hogy az ember ne tudja, mi benne madár, mi rajz; feketével és fehérrel oly tökéletesen kell mintázni, hogy rajza színesnek lássék.

— Ön a kéz gyakorlottságáról beszél. Az nem is oly fontos a rajznál, mint ön gondolja. Az ész, az a fődolog a rajznál. Aki rajzolni tud, az a lábujjával is tud; mint az a nyomorék ember Antwerpenben.

Aminthogy a rajzot nagyra becsüli, úgy szerelmes, mint minden jó festő, a vázlatba is:

— A természet után készült vázlatban oly erő, oly élet van, amilyennel a későbbi mű csak ritkán bír. A festmény csak akkor jó, ha megragadja a nézőt, úgy, mintha én őnt a vállánál fogva tartanám. Ugy kell hatnia, mint a valóságnak. Velasquez és Tintoretto vitték ebben legtöbbször; többre még, mint Tizian. Tartsa ön meg az első élénk benyomást vázlatában; ne vigyen beléjük részleteket! Azok gyöngítik őket. A fődolgokra helyezze a súlyt, az arányokra, a színértékre, a fény és árnyék viszonylására!

Mint kiváló arcképfestő, a legnehezebb feladatnak az arcképet találja és váltig buzdítja növendékeit, hogy a fejet ne részletekben, hanem mintegy egy darabból fessék meg és mindig csak összehatását nézzék. Ne is keressék tulságosan a husszin hűségét:

— Ne törekedjék a gyermek vállának színét elérni; erre az ön egész élete nem volna elég. A foltozgatás által semmit sem fog ön elérni. Fessen egy egyszerű tónust és haladjon tovább! Dolgozza egyszerűen keresztül tárgyát oly világosan, mint tudja! Vegyen széles ecse-

**A kvóta-bizottság kiküldése.** Értesülésünk szerint a magyar kormány nem várja be a Reichsrath összehívását, hanem még előbb előterjeszti a kvóta-deputáció kiküldésére vonatkozó javaslatát, mihelyt biztos meggyőződést szerez afelől, hogy az osztrák birodalmi gyűlés egybehívása biztosítva van s így számítani lehet arra, hogy az osztrákok is megválaszthatják a maguk kvóta-küldöttségét. Minden más híresztelés alaptalan, valamint üres beszéd az a mende-monda is, mely arról szól, hogy a Gautsch-kabinet azonosítja magát Badeniek képtelen kvóta-követeléseiével.

**Kérvények tárgyalása.** A képviselőház mai ülésének végefelé Thaly Kálmán meginterpellálta Szilágyi Dezsőt, hogy nem lehetne-e a szombati ülés napirendjére a felgyülemlett kérvények tárgyalását is kitézni? A Ház elnöke azonban szombatra még nem tűzhetette ki a kérvényeket, mert a bizottság még nem is terjesztette be a legújabb sorjegyzéket. Mint értesülünk, a kérvényi bizottság a szombati ülésben már leteheti a Ház asztalára jelentését s így a jövő szombat napirendjére már ki lesz tűzhető a kérvények tárgyalása. A legújabb kérvények sorjegyzékében lesz Ujpest ismeretes petíciója is gróf Károlyi Sándor ellen s úgy tudjuk, hogy ennek a kérvénynek támogatására Wolfner Tivadar képviselő is fel fog szólni.

**A képviselőház bizottságaiból.** Az igazságügyi bizottság ma *Fabiny* Teofil elnöke alatt ülésezett és a kisajátítási törvény kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Ezt *Szivák* Imre előadó tüzetesen és meggyőzően ismertette, kiemelve, hogy a javaslat teljesen eleget tesz annak a szempontnak, hogy kisajátítási ügyekben is helyreálljon a jogegység Magyarország és Fiume között. *Neumann* Armin és *Mohay* Sándor, továbbá báró *Dániel* Ernő miniszter és az igazságügyminiszter képviselője, *Lányi* Bertalan tanácsos felszólalásai után a bizottság a törvényjavaslatot elfogadta.

**A vízügyi bizottság** Hieronymi Károly elnöke alatt ült össze és az 1895. XLVIII. törvényezikk módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. *Darányi* Ignác miniszter ismertette a javaslatot és azokat az okokat, amelyek őt arra készítették, hogy a baja-gombosi Dunaszakas szabályozását soron kívül vegye elő. A tavalyi árvíz ugyanis ott volt a legmagasabb és legtartósabb. A szóban lévő javaslat a bajok orvoslására a folyó évi, nemkülönböztetve a jövő évi vízi beruházások összegét kerek 1—1 millióval emeli, anélkül azonban,

tet és találjon egy szint, mely a hus-tónusnak megfelel!

És minthogy nála az összhatás a fődolog, nagy jelentőséget nyer véleményében a háttér is:

— Nem könnyű ám háttérrel festeni. A régi mestereknek a háttérrel talán több fáradságukba kerültek, mint az alakok. Mikor van Dyck tanulni jött Rubenshez, azt az ajánlatot hozta, hogy tud már háttérrel festeni. „Akkor többet tud, mint én”, mondá Rubens.

Fölötte érdekes az is, amit a tájképről mond:

— Azt hiszem, hogy a legjobb tájképeket fejből kell festeni, persze, miután az ember a szükséges tanulmányokat természet után elkészítette. De a képet magát otthon kell festeni emlékezetből. — Sohasem láttam Millet-t festőernyővel a szabadba kimenni (vagyis hosszabb munkára fölkészülve). A természet előtt az embernek oly nagy munkájába kerül annak visszaadása, amit lát, hogy kompozícióra és kombinációra nem is gondolhat; szóval: nem lehet képet „kűnn” festeni.

Ebben Hunt ellenkezésbe jő sok újabb festővel, ki éppen a természet színe előtt véli legjobban bevégezhetni tájképét. De hát ő a század első felének nagy tanítói után indul; ezek pedig tényleg otthon festettek, a műterem csendes magányában, mint például az angol Turner, kit határtalanul tisztel.

— Száz év múlva, mondja, Turnert a világ legnagyobb festői közé fogják sorolni. Színe nagyszerű és skálája gazdagabb, mint bárki másé. Turner sötéteket produkált fekete nélkül, sőt még a barnák használata nélkül is.

hogy ebből az állambiztartásra újabb teher hárulna. De az alföldi élinséget is enyhítik azzal, hogy a munkálatok révén az ottani nép kenyérhez jut majd. A bizottság a törvényjavaslatot elfogadta és a pénzügyi bizottságban való képviselésével jegyző-jét, *Örley Kálmánt* bizta meg.

**A főrendiház ülése.** A főrendiháznak holnap délelőtt 11 órakor ülése lesz, melynek napirendje a következő:

1. Az ujonczjutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslat.

2. Az önkéntesek tisztvi vizsgájának eredményéről szóló miniszteri jelentésre hozott képviselőházi határozat.

3. A katonai öngyilkosságokról szóló miniszteri jelentésre hozott képviselőházi határozat.

## A kisebb tárczák.

— A képviselőház ülése. —

Az élő kemény ember szokatlanul meleg szavakat talált, amikor a meghalt kemény emberről kellett megemlékeznie. Szilágyi Dezső szinte megindultan beszélt Tisza Lajosról és mégis márvány-szavakból emelt neki emléket, hogy a törvényhozás nyomában reá tehesse a maga elismerésének koszorúját.

Egy pillanatra szép volt a tisztelt Ház. Fejet hajtva állott meg az elköltözött szegedi gróf emlékénel.

... Aztán megint fölvetette a hétköznapi arcját.

### A bus lovag.

A kis Pap Géza sietett föl az előadói székre, hogy a kisebb tárczák költségvetését a pénzügyi bizottság nevében képviselje. A szélsőbal már-már ki akart vonulni a folyosóra, mert hiszen a kisebb tárczáknál úgy sincsen alkalom a haza-beszélésre. De abban a pillanatban egy szegénylős alak vetődött be az üvegajtón: *Justh Gyula*. Egy tetszett, mintha nem tudna mindjárt a helyére menni; mintha a megváltozott csatatéren nem találná meg a függetlenségi csapatok útját. Csak megállott az üvegajtó előtt.

De tüntetve hangzott feléje:

— Eljen!

És *Justh Gyulát* ez az ismerős muzsika,

ez a kedves rokonszenv fölébresztette. Visszakapta az erejét és a helyére sietett. Ott referált a visszatért vezérnek az ő hadsegéde: *Meszlény Lajos*.

— Jelentem alássan, azt határoztuk, hogy az idén a civillistát sem szavazzuk meg!

*Justh* fásultan bölintott. Mintha azt mondaná: annyi bolondságot csináltak már kedves fiaim, igazán mindegy, hogy egygyel több vagy kevesebb lesz a rovásotokon! — Nem is kifogásolta a legujabb párthatározatot, hanem révedve nézett körül a csatatéren, aztán lassan, szomorúan ballagott ki a folyosóra. A nyomában botorkáltak tizen-huszan: megnémult, szomorú lovagok. Az egész szélsőbal.

### A virágos kert.

Benn a teremben pedig azalatt a fiatal *Werner Gyula* beszélt. A közös kiadások tételét szemelte ki alapnak, de erre a szűken határolt területre nagyon tarka épület-csoportot emelt. Egy hatalmas várat felvonó-hidakkal, bástyákkal, sáncokkal és sisakos lovagokkal: — ezt a *dualizmus* védelmének. Aztán egy nagy eséplő-házat, ahol minden nemzetiségi aspiráció kiostálásával csak a *magyar nemzeti állam* érdekei halmozódjanak rakásra, örök éléstárul az erős magyarság számára. Továbbá egy nemzeti mértékhitelintézetet, ahol a nemzet érdekében olyan fegyverek is törvényeseknek mondassanak ki, amelyek máskülönbben kissé *erőszakosaknak* is tetszhetnének. Végezetül pedig a fiatal *Werner* (még mindig a közös kiadások területén) egy nagy virágos kertet is plántált, amelynek gyorsan nyíló virágaiból koszorút font a kabinet és különösen a *Bánffy* homlokára.

A szabadelvű párt ifjúsága ebben a virágos kertben találta legnagyobb gyönyörűségét. A *Werner* minden leszakított virágát megöntözte az éljenzés harmatával, mielőtt koszoruba fonták. S ilyenformán lassankint valami friss tavaszi illat áradt el a Házban, amitől *Werner* még több kedvet kapott a virágszedésre. Itt egy rózsza: *Bánffy* fölépített a *Mátyás király* palotáját. Most egy ibolya: *Bánffynak* gondja van rá, hogy temetetlen *Árpád-házi királyok*

méltó nyugvóhelyet kapjanak. És így tovább. Csupa virág, csupa érdem.

A szabadelvű párt pedig mindegyikét öntözgeti harmattal:

— Eljen!

— Eljen *Bánffy*!

### Az agyonpártfogolt francia.

Utána csendben darálnak le egész csomó tételt. Csak a miniszterelnökség tételénél van megint felszólalás. *Hock János* hívja itt fel a figyelmet arra a benső szeretkezésre, amely újabban szlávok és francziák közt mutatkozik s amelynek eredménye, hogy a francia sajtó nagy rokonszenvvel proteálja a magyarországi pánszláv mozgalmat. Ezzel szemben nagyon hiányos a mi informatív szolgálattunk szervezete, mert ötvenezer forintból nem is lehet ilyen dolgot szervezni.

*Hock János* itt egy kis malicziát fon közbe:

— Ötvenezer forintért nem dicsérik *Bánffyt*, sem a magyar államot.

*Bánffy Dezső* miniszterelnök azonban nem haragszik a malicziáért. Nem is védekezik. Inkább mosolyogva figyelmeztet rá, hogy csak nem árulhatja el, milyen francia lapokat szokott informálni (már tudniillik az ötvenezer forintokból), mert ezzel csökkentené az illető lapok hatását.

Ez nagyon érthetőnek látszik. *Hock János* tehát más oldalról, sokkal nyitabban beszél. Ezt a kérdést dobja a Ház elé:

— Mért szakította meg a miniszterelnök a viszonyt egy magyarbarát francziával, aki könyvet is írt Magyarországról?

*Bánffy* itt sem marad adós a felelettel.

— Meg kellett vele szakítanom a viszonyt, mert könyve közjogi tekintetben engem ki nem elégített.

— Mert közjogi tekintetben hazafülsőbb a miniszterelnök urnál — kiáltja *Hock*.

— Ne beszéljünk erről, háritja el a témát a miniszterelnök. Ha *Hock* ur lesz a miniszterelnök, ám vegye ő igénybe annak az embernek közjogi ismereteit, de én nem tehetem...

### A harapós Lakatos.

Ez a kis szóváltás még jól is esik a nagy közönyösség közepett. Legalább megmozgatja a kedélyeket s amellet kinek sem árt. (Hacsak annak a magyarbarát francziának nem, akit *Hock* pártfogásába vett.) Ugyis olyan nyugodtan folyik a vita, hogy még a híres rendelkezési alapot se bolygatja más, csak *Lukács Gyula*. Az pedig nem valami nagy veszedelem. Az biztos unalom. S mintha ezt a nagy unalmat akarnák elkergetni, a szélbaliak kibocsátják a passzivitás ketrecéből a legharapósabb szóno-  
kot, az öreg *Lakatos Miklóst*.

És *Lakatos* harap:

— A miniszterelnök ur alávalóan meggyanusította a negyvennyolczas honvédegyleteket...

Megszólal az elnök:

— Vigyázzon a szavaira!

*Lakatos* morog valamit, módosítja a csunya szót, aztán dörmögve védi az öreg honvédeket, a honvédegyleteket s az igazolásokat. Mikor pedig a védelmet megunja, ő maga fog a gyanúsításokba. És a szélsőbal nagy öröme szórja a vádak: hogy a kormány az, amely a honvédek nyugdíjalapjából juttatott a maga rokkantjainak segítséget; a kormány az, amely egy csomó hivat helyezte hivatalokba a honvédegyleteknél. És így tovább.

*Bánffyt* a harapós öreg sem hozza ki a sodrából. Csak ilyenformán felel:

— Mikor miniszterelnökké lettem, az

Szine világító. A velenceiek oly tónusokat csak lazurok által tudtak létrehozni; *Turner* pedig elejétől végig szilárd és világos.

Ebből is látszik, mily nagy fontosságot tulajdonított *Hunt* a technikának. De habár az eljárást nagybecsülte, az egyéni felfogás értékét is ismerte és egyáltalán fölébe helyezte az emberi értelmet a külső ügyességnek és a mesterség fogásaiban való jártasságnak. Százszor is ismételtette:

— Az, hogy miket lát ön, teszi a képet azzá, ami; nem pedig az, hogy miképp rakja ön a festéket a vászonra. Minél többet gondolkozzék! Minél kevesebbet csináljon kézzel és minél többet észszel!

Mindezen tanácsok, utbaigazítások, fölvilágosítások után egyszerre csak fölszabadtotta tanítványait minden szabálytól, hirtelen fölemelkedvén az egyéni érzés és izlés szuverén magaslátára, izgatottan kiáltván föl:

— Szóval: a festést nem lehet szabályokba szedni. A festés abból áll, hogy az ember visszaadja azt, amit lát és amit érez. A művészet az egyetlen dolog, amelyben az ember azt teheti, ami neki tetszik, anélkül hogy szomszédaitól tanácsot kérne.

Az egyéni függetlenség eme váratlan hangoztatásából is kivehetjük, mily rajongással szerette magát a művészetet, mely fölött bírót nem akart elismerni. Alig van a könyvnek egy lapja, melyen tréfás szurást vagy még többször kemény vágást ne mért volna a kritikára. A kritika! Az minden jónak a megrontója. Óva inti tanítványait, hogy ne hallgassanak a kritikára, mely értelmetlen, kajánul ügy és pártos a legtöbb esetben. Vagy nem

hordta le a kritika *Millet-t* is, a nagy *Millet-t*, a világ legnagyobb festőjét? Maga a művészet után *Hunt-nak* legbensőbb szerelme *Millet*, kitől legtöbbet tanult. Egész lapokon végig beszél *Millet* megindító történetét. Mint látta ő legelőször a mestert egy pinceformájú üregben, melyben dolgozott és hol halhatatlan remekeit a penész rágta. Mint vette ő meg számalomból és titokban a mester összes képeit, ő, a tanítvány; mint járt aztán hire, hogy *Millet* festményeit egy gazdag angol vásárolja és miként emelkedett aztán e képek ára a kereskedőknél. Csodálja, énekl, dicsőíti a mestert. De *Corot-t* is, *Troyon-t* is és mindazokat, kiket koruk nehezen akart megérteni.

Erősen hiszi is, hogy a művészet e nagy emberek kora óta hanyatlott. De, persze, a művészet nem hal meg; az örökké él és habár jelen művelői gyöngébbek is, azért mégis ő a világ ura, a közművelődés leghathatósabb eszköze. Ezt bizonyítja a közönség magatartása is:

— Habár nincs művészetünk — kiált föl lelkesen — mégis több ember látogatja a képtárakat, mint a könyvtárakat; és manapság több ember tanulmányozza a görög művészetet, mint a görög nyelvet.

Igy viaskodik e hatalmas szellem tanítványai hibáival, saját gyöngéivel, a sajtó föületességével, a közönség tudatlanságával és a történet tévedéseivel.

Oktat, küzd és lelkesedik, amint a mindennapi jelenség ösztönzi.

Élvezettel olvastuk könyvét és sajnálkozva azon, hogy oly rövid, tettük le kezeinkből.

Keszler József.

Állam háromszázezer forinttal segélyezte a honvédeket. Ma kétszer annyit költ rájuk. Ez a faktum beszél helyettem. Aki pedig a részleteket kutatja, annak azt ajánlom, hogy ne akarjon a mélységekbe nézni, mert nem fogja az öreg honvédek dicsőségét láthatni. Azért nem is emelem fel nyilvánosan a fátyolt. De aki kíváncsi, ám jöjjön hozzám — minden aktát, minden adatot szívesen mutatok meg neki.

A szélsőbal fészkelődik, nem érzi jól magát. Ugy látszik, csakugyan nem okos dolog az igazolások bolygatása. Rátkay László mégis határozati javaslatot nyújt még be, hogy parlamenti bizottság állapítsa meg évről-évre, kiket illet még nyugdíj, — de a miniszterelnök felszólalása után a többség ezt a határozati javaslatot is mellözi.

S aztán a kisebb tárczáknál nincs is több felszólalás.

Holnap pedig már a belügyi költségvetés kerül sorra . . .

#### Az uzsora ellen.

A mai ülés végére még tegnaptól maradt egy interpelláció. Az öreg Mócsy Antal megszorgatta lassan, egészen néptelen padok előtt, hogy az 1883. XXV. törvényzikket nem hajtják teljes szigorral végre s ezért megkérdezte a belügyi és az igazságügyi minisztert: mit szándékoznak tenni, hogy a rossz gazdasági viszonyok következtében anyagilag megszorult polgárokat az uzsora káros következményeitől megvédjék?

Ez a kérdés így nagyon rövidnek tetszik. De hallották volna csak Mócsyt! Az ő ajkáról olyan hosszú volt a kérdés, mint egy egész — budgetvita . . .

## KÜLFÖLD.

Milán hivatalban. *Belgrádból* táviratozzák a *Neue Freie Presse* útján: Milán exkirály ma átvette ténylegesen a szerb hadsereg főparancsnokságát. Ma bemutatták neki a csapatparancsnokokat. Milán hivatala a várbeli parancsnoksági épületben lesz. Az új főparancsnok a *hadsereg újjászervezését tervezi*. Hír szerint néhány nyugdíjazott magasabb tiszteletet reaktiválni fog.

### Vilmos császár születésnapja.

Vilhelmus rex et imperator a mai napra betöltötte életének 39-ik esztendőjét s belépett a négy X-be.

A születésnap igen szép dolog, különösen annak, aki megéri s annak a többnyire szűk körnek, amely együtt örül az örvendezővel. De általános érdeklődésre azért még sem tarthat számot, még akkor sem, ha a jubiléus igen magas állású ur, vagy talán koronás fő is.

Jó ember jót kíván mindenkinek, de az effélékkel törődni rendszerint nagyon kevesen érnek rá.

Vannak azonban a sorsnak olyan kiválasztott kegyeltjei, akiknek a dolgaival az emberi társadalom szeretettel foglalkozik s akiknek az örömeiben és fájalmában egyaránt részt vesz.

Ilyen kegyeltje a sorsnak Vilmos császár is, aki a korának egyik legérdekesebb és legrokonszenvesebb alakja.

Ezt a király-embert épp úgy, mint a mi öreg jó királyunkat mindenfelé szeretik s most, hogy születése napját ünnepli, minden jó, érzésű ember csöndesen gratulál neki magában, s bár tulajdonképpen nem sok közünk van hozzá, mégis mindenki azt kívánja neki, hogy: az Isten tartsa meg egészségben sokáig a családjának, birodalmának és az emberiségnek.

Jól esik tudniillik ilyen egész embert látni olyan hatalmas trónon, mint aminő az övé.

Hogy Vilmos császárt is különösen meleg érzések fűzik ugy hozzánk, mint a mi királyunkhoz, bizonyítja az a szokatlan dolog is, melyről alábbi táviratunk szól, hogy a színházi diszeloadás alatt páholyában marasztotta *Szögyény-Marich* nagykövetségünket s egy izben, amikor a darabban vonatkozás történt a Habsburgokra, *tüntetőleg oda fordult hozzá s melegen megszorította a kezét*.

Természetesen a születésnap alkalmából egész Németország ünnepel s a szokásos rendező sem maradt el.

Ezekről szóló távirataink a következők:

Berlin, január 27.

A *Reichsanzeiger* külön kiadása császári rendeletet közöl, melynek értelmében bizonyos magasabb osztályú tartományi tisztviselők máttól kezdve rangemelésben részesülnek, illetőleg bizonyos szolgálati idő után megfelelő magasabb hivatalos jelleget kapnak.

A *Nordd. Allg. Ztg.* jelenti: A császár *Brandt* volt pekingi követnek az I. osztályú vörös-sasrendet a cserlombbal, *von der Goltz* gróf darmstadti követnek a II. osztályú vörös sasrend csillagát, gróf *Lemsdorff*nak, az orosz külügyminiszter adjunktusának a gyémántokkal díszített I. osztályú vörös sasrendet, de *Noaille* márkai francia nagykövetnek a vörös sasrend nagykeresztjét és *Foucauld* alezredesnek, a berlini francia nagykövetség katonai attaséjának, a II. osztályú koronarendet adományozta.

Tegnap a *Schauspielhofban* a császárszületésnapjának alkalmából diszeloadás volt, amelynek a során a következő érdekes epizód történt: Abban a pillanatban, amikor a színpadon a *Burggraf* című darabnak az a jelenete folyt, amelyben a Hohenzollernek a Habsburg-házból való császárválasztást támogatják, *Vilmos császár hátrafordult és a mögötte ülő Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövetnek megszorította a kezét*.

*Szögyény-Marich nagykövet az egész előadás alatt Vilmos császár páholyában ült a császár mögött*. Ez a kitüntetés annyival is inkább kiemelendő, mert a külföldi államok nagykövetei mindaddig a színházban számukra fentartott külön diplomata-páholyokban szokták vlt végignézni az előadásokat. A „Burggraf” darabban különben olyan jelenetek is fordulnak elő, amelyeknek éle a csehek ellen irányul. A darabban három középkori fejedelmi család szerepel: a Hohenzollernek, a Habsburgok és a Wittelsbachok.

Vilmos császár ma délelőtt születésnapja alkalmából családtagjainak s azután az ideérkezett fejedelmi vendégeknek, köztük a szász és a württembergi királynak szerencsekívánatait fogadta.

Hamburg, január 27.

Vilmos császár születésnapjának 39-ik évfordulója alkalmából *Bismarck* herceg lapja, a „Hamburger Nachrichten” ma figyelemreméltó cikket közöl, amelyben a következőket mondja: „A német politika a császár gondolkodásmódjának bélyegét viseli magán. A szuverén, hatalmas egyénisége mindenütt érezhető. *Ő nemcsak uralkodik, hanem kormányoz is*. A kormány iránt való bizalom is növekedett újabb időben, a birodalomellenes elemek irányában tanúsított engedékenységnek vége van, új miniszterek kormányoznak, akik ahhoz a politikai felfogáshoz, amely I. Vilmos császár alatt mérvadó volt, közelebb állanak.

Pétervár, január 27.

Vilmos német császár születésnapja alkalmából, mint minden esztendőben, ugy most is ünnepi istentisztelet volt a Péter-templomban, amelyen *Radolin* herceg német nagykövet, a nagykövetség tagjai, a német főkonzul, a konzulátus személyzete és sok orosz előkelőség volt jelen. *Miklós* czár meghívta vilátszeregelre *Radolin* herceg nagykövetet. A német nagykövetségnél kitett ivre sok előkelő katonai, polgári és udvari méltóság és a diplomáciai testület tagjai iratkoztak fel. Este a német kolónia ünnepi lakomát rendezett.

Bécs, január 27.

Vilmos német császár születésnapja alkalmából ma este udvari ebéd volt, amelyen jelen voltak: a német nagykövet, a nagykövetség személyzete, gróf *Goluchowski* külügyminiszter, *Gautsch* miniszterelnök, a többi miniszterek és az udvari méltóságok. Ő Felsége a király a német császár egészségére poharat üritett.

Fiume, január 27.

Vilmos német császár születésnapját a fumei német katonaság is megünnepelte. Tegnap este a Deák-szálló egyik termében, amely ez alkalommal a mi királyunk és Vilmos császár képeivel volt feldiszitve, negyven terítéki banket volt. A lakoma alatt a 96. gyalogezred zenekara muzsikált. A pezsgőnél felállott *Springer* német konzul és lendülettel teljes szavakkal éltette *Első Ferencz József* királyt, utána *Ganghoffer* mérnök Vilmos császárt éltette. Ezalatt a katonazenekar az osztrák himnuszt és a német himnuszt játszotta. A német konzulátuson egész nap künn lengett a német lobogó. Éjjel *Springer* konzulnak az *Adria* palotájában levő lakása fényesen ki volt világítva.

Érdekes, hogy Vilmos császár mivel foglalkozik az ő születése napján. Amint Berlinből táviratozzák, a császár egy tabellát rajzolt, amely Japánnak, Oroszországnak és Németországnak Kelet-Ázsiában levő tengeri haderejét tünteti fel. A császár ennek a tabellának a másolatait megküldötte a tengernagyoknak és magasabb rangú tengerésztiszteknek.

## A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítás.)

Zola jogi képviselője ma jelentkezett a főügyésznél s benyújtotta azoknak a tanuknak a névsorát, akiket Zola az esküdtzéki tárgyalásra beidézteni kér. Zola összesen *nyolcvan-négy tanut* jelentett be s egyúttal arra is felkérte a főügyészt, hogy a diplomáciahoz tartozó tanukat megfelelő kivételes intézkedésekkel hívassa meg a tárgyalásra. Ugyancsak arra is kéri a vádhatóságot, hogy az 1881. július 29-iki törvény 52-ik szakasza értelmében szerezzék be mindazokat az okmányokat és iratokat, amelyek a Dreyfus-üggyel összeköttetésben vannak. Így a többek között bekéri a Dreyfus aktákat, az eredeti bordereaut, Esterházy leveleit s több ilyenféle — a francia kormányának rendkívül kellemetlen — okiratot.

A főügyésznek a törvény szerint öt nap alatt tudatnia kell Zolával azoknak a tanuknak a névsorát, akiket a tárgyalásra meg fog idézteni.

Zola pörének tárgyalását egyelőre február 7., 8. és 9-ére tűzték ki. A tárgyalás azonban előreláthatólag több időt fog igénybe venni.

*Dumba* osztrák-magyar nagykövetségi tanácsos a *Gaulois*-nak arra a kérdésére, hogy megjelenik-e az esküdtzék előtt, ezt felelte:

— A diplomáciai *immunitás* olyan privilégium, melyről én főnököm külön meghatalmazása nélkül le nem mondhatok. Megvárom miniszterem instrukcióit s azok lesznek rám nézve döntők.

### Visszaélés a katonai alapoknál.

Francia politikai körökben arról beszélnek, hogy a titkos katonai alapokkal bizonyos súlyos kezelési visszaélések történtek s a kormány meg a vezérkar azért irtóznak annyira a Dreyfus-ügy revíziójától, mert meg akarják akadályozni ezeknek a visszaéléseknek a leleplezését. 1894-ben állítólag a titkos alapból nagy összegeket használtak fel arra, hogy állítólag árukat leplezzenek le s nyomban ezután történt Dreyfus elfogatása. Ha most a Dreyfus pörét megújítanák, *ezek a csunya manipulációk mind napfényre kerülnének és a vezérkart, legalább közvetve, ratul kompromittálnák*. Most utólag kitudódott annak az ügyvédnek a neve is, akinek a haditörvényszék egy tagja azt mondta, hogy Dreyfus-t olyan titkos irat alapján ítélték el, amely csak a tárgyalás során jutott a bírák tudomására. Az ügyvédet *Salles*-nek hívják.

## Harczi riadó.

A Petit Journal egy cikke ma foglalkozik Bülow államtitkár kijelentésével. Ez a cikk politikai körökben rendkívüli feltűnést keltett és különösen a kamara folyosóin élénk vita tárgyát képezte. Ha valóban bizonyul be az az általános felfogás, hogy ezt a cikket a kormány sugalmazta, valóságos alarmcikkkel van dolgunk. A cikknek a lényege a következő:

Ha Franciaország belemegy abba a csapdába, amelyet számára Németország készített, akkor a Dreyfus-ügynek csak két következménye lehetséges. Vagy az lesz a következménye, hogy a lehető legrövidebb idő alatt Franciaországban kitör a forradalom, vagy pedig kitör a háború. Németország az utóbbi időben lázas tevékenységet fejt ki hadserege tökéletesítése tekintetében.

Krupp a legnagyobb sietséggel készít új ágyukat. Még vasárnap is dolgoznak Krupp gyáraiban. Németország határain ellenséges hangulat tapasztalható Franciaországgal szemben.

Zola, aki száz meg száz üdvözlő sürgönyt kapott a világ minden részéről, a Franciaország elleni összeesküvés vezére. Zolát, mint anarkistát kellett volna bevádolni. A kormánynak jóvá kell tenni azt a hibáját, hogy Zolát az esküdtszék elé állíttatja, ahol ezernyi harsona fogja világágra hirdetni a „világosságért hallatott kiáltását”.

Az a látma, amelyet a Bülow által is annyira kívánt világosság előidézne, oly viharok okozója lehet, melyek mindent elpusztíthatnak. Bülow provokációja Franciaországnak még hasznót is hozhat, a franciaikat a haza zászlaja körül csoportosítja.

Mindazonáltal nem lehet feltételezni azt, hogy ezt a cikket a francia kormány sugalmazta, mert hiszen az nem kételkedik egy cseppet sem Németország békés szándékában. Ellenben nagyon is valószínű, hogy ez a cikk a hamisító szindikátustól származik, amely azoktól a leleplezésektől fél, amelyek a Zola-per során üzemekre világot vethetnek. Innen a nagy vágy a sötétség után.

## Nincs titkos bizonyíték.

Guerin, aki a Dupuy-kabinetnek abban az időben, amikor a Dreyfus-per tárgyalták, igazságügyminisztere volt, rendkívül fontos nyilatkozatot tett ma, mely, ha valóban bizonyul, a legremsesebb világitást veti a kormánynak Dreyfussal szemben elkövetett vérlázító igazságtalanságra.

Guerin azt állítja, hogy Mercier volt hadügyminiszter őt a Dreyfus elfogatása előtt még beavatta az ügybe és tőle egy irásszakértőt kért, aki véleményt adjon afelől, vajjon a bordereau Dreyfus kezéből származik-e vagy sem. Guerin az ismert Bertillont jelölte meg, mint szakértőt. Mercier az akkori hadügyminiszter, azonkívül elmondta neki azt is, hogy a bordereaut neki ügynökök juttatták kezébe, akik azt egy papirkosárban találták. A minisztertanácsnak ezekről a részletekről nem volt tudomása. Sem Guerin, sem más miniszter soha Dreyfus elleni titkos bizonyítékokról nem hallott semmit sem.

Kutattam emlékezetemben — ugymond Guerin — vajjon ahhoz hasonló dolog, hogy a hadi törvényszék elé olyan iratot vittek volna, amelyről sem Dreyfus, sem védője nem tudtak semmit, jutott-e valaha tudomásomra? Nem. Soha senki nekünk ilyen dologról semmit sem beszélt.

Hogy egészen biztos legyek ez állításom igazsága felől — mondja Guerin — megkérdeztem Poincaré kollegámat is és annak felelete is a legnagyobb határozottsággal megegyezett az én állításommal. Soha semmiféle más bizonyítékról, mint a bordereauról, nem hallottunk. Csak egyre akarok még utalni. Miért nem demantálták azt a hirt, hogy titkos tárgyaláson titkos bizonyítékokat juttattak a bírósághoz; hisz ha ez igaz, akkor ez azt jelenti, hogy a zárt ajtók mögött tartott tárgyalást duplán zárt ajtók mögött tartották meg.

Azután rámutat a volt igazságügyminiszter arra, hogy ez az inkorrekttség a perújításra elég ok és azt a véleményt nyilvánítja, hogy Dreyfus barátai okosabban tettek volna, ha ezen a törvényes alapon maradnak meg.

## TÁVIRATOK.

## Angol-orosz konfliktus.

Berlin, január 27. A *Nationalzeitung* diplomáciai következményeket vár abból az esetből, hogy az angolok a *Beluchistan* nevű orosz hajót letartóztatták. Szerinte kétségbe vonható Anglia joga ehhez az aktszhoz, mert a hajó rendeltetési helye egy török kikötő volt, másrészt pedig azért, mert ha mindjárt perzsa kikötőben kötött is ki az a hajó, még mindig nem lehet biztosra venni azt, hogy Perzsa Angliát a Gerzsó-öbölben teljesítendő tengeri rendőrségi szolgálatokra kérte volna fel. (N. Fr. Pr.)

## A horvátok a pápának.

Zágráb, január 27. A tartománygyűlés ülése este fél 6 órakor kezdődött. Az előző bejelentések közt van az 1896. évi autonom zárszámadás, továbbá *Starcevic* Mile és dr. *Frank* indítványa, amely szerint a tartománygyűlés fejze ki a nemzet nevében szerencsekívánatait XIII. Leó pápa előtt 50 éves papi jubileuma alkalmából. A napirendhez (kötségvetési vita) *Zorics* szólal fel a javaslat ellen. Néhány interpelláció után az ülést este 8 órakor berekesztették.

## A török tengerészet újjászervezése.

Bécs, január 27. *Konstantinápolyból* jelentik a *N. W. Tagblatt*-nak: A szultán elhatározta a török tengerészet reorganizációját és már intézkedések történtek az iránt, hogy egészen új hadihajók építtessenek. A *konstantinápolyi tengerészeti arsenálisban négy pánczélos, két czirkáló és két torpedóhajó építésébe fogtak*. Ezekon kívül még négy hajót a külföldön rendelt meg a török kormány. Ez az elhatározás az egyszer aránylag gyorsan jött létre, aminek okát főleg abban kell keresni, hogy a régi hajók javítása és újjáalakítása nagyon sok időt vesz igénybe és ez idő alatt Törökország a tengeren teljesen tehetetlen volna.

## A keletázsiai ügyek.

Berlin, január 27. A „*Localanzeiger*“ *Pétervárról* kapja a következő érdekes hirt: Nagyfontosságú szavak voltak azok, amelyeket *Miklós* csár a *Preobrasinsky*-ezred tisztikárának egy ebédjén mondott:

— Már régóta szerettem volna — így szólt a csár — az ezred tisztikára meghívásának eleget tenni, azonban a kelet-ázsiai események nagyon is foglalkoztatták lelkemet. Különösen Japán okozott nehézségeket; most azonban már a helyzet, Istennek hála, tisztult és semmiféle konfliktustól félni egyáltalán nem kell.

## Gróf Tisza Lajos.

Gróf Tisza Lajos halálával szemben, úgy a képviselőházban és az újjáteremtett Szeged gyászgyűlésén, valamint minden körben a részvétkifejezés impozáns mérveket öltött.

De azontul is a ravatal görnyedezik a tisztelők, jóbarátok gazdag koszoruitól s az egész nemzettől nagyabecsült gyászoló családot a magyar közélet összes számottevő férfiai, számtalan testület és egyesület keresi fel igaz részvételének megható nyilatkozataival.

Mindehhez nem lett volna elég hatalmas, fényes nagy urnak lenni, hanem összhangzatos nagy elme és szív s belőlük táplálkozó klasszikus karakter is volt hozzá szükséges.

## Tisza Lajos a ravatalon.

Gróf Tisza Lajos hold-utcai palotája gyászba borult. A kapu alját és az elsőemeleti lakást bevonták fekete lepellel s a nagy teremben felállították a ravatalt. Az elhunyt nagy urat fekete diszmagyarba öltöztették s most ott fekszik egy hatalmas görög stílusú szarkofágban, mely fölé, ezüst-csipkével beszegett fekete baldachin borul. Köröskörül virágok s

nehány kis állvány, amelyekre az elhunyt érdemrendjeit teszik.

A gróf összekulcsolt kezekkel fekszik s viaszsga arczán meglátszanak a kiállott szenvedések nyomai.

A temetés holnap délután három órakor lesz. A halottas szertartást Szász Károly református püspök fogja végezni.

Szertartás után a koporsó a halottas házban marad négy óráig. Azután kiviszik a keleti pályaudvarra s Gesztre szállítják, ahol szombaton délelőtt lesz a temetés. A bucsuztatót a szalontai református esperes tartja.

## A halotti jelentés.

Gróf Tisza Lajos haláláról a család a következő jelentést adta ki:

*Tisza László és neje Kolles Otília, Tisza Kálmán és neje gróf Degenfeld-Schomberg Ilona mint testvérek és sógorok gróf Tisza István és neje Tisza Ilona, gróf Tisza Kálmán és neje gróf Keglevich Erzsébet, gróf Tisza Lajos, Etelka férjével Zeyk Károlyval, Jolán férjével gróf Bethlen Pállal, Anna ifjával Sándor Jánossal, Paulina férjével báró Radvánszky Bélával ruagak és gyermekeik nevében mint unokaöcsök és unokahugok mélyen megszorodott szívvel jelentik felejtethetlen kedves testvértüknek, sógoruknak, illetve nagybátyjuknak:*

## borosjenői és szegedi gróf Tisza Lajos

val. bel. titk. tanácsosnak, cs. és kir. kamarásnak, a Liptórend nagykeresztje s több más érdemvendé tulajdonosának, a dunamelléki ev. ref. egyházkerület főgondnokának stb.

folyó hó 28-án, élete 68-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát.

A boldogult hült tetemei folyó hó 28-án d. n. 3 órakor a halottas háznál (V. ker., hold-utca 21. sz.) tartandó gyászszertartás után folyó hó 29-én d. e. 10 órakor fognak Geszten a családi sírboltba örök nyugalomra tétetni.

Budapest, 1898. január hó 28-án.

*Nyugodjanak békében porait, legyen áldott emlékezte!*

## A végrendelet kihirdetése.

Délelőtt tizenegy óra után hirdették ki gróf Tisza Lajos végső akaratát az elhunyt dolgozó szobájában. Tisza Kálmán, gróf Tisza István, Tisza László és gróf Tisza Kálmán voltak jelen.

A végrendeletet az ötödik kerületi járásbíró előtt bontották föl s *Rupp* Zsigmond királyi közjegyző nyitott borítékban hozta a halottas házba.

Gróf Tisza Lajos végrendeletében vagyonáról a következőképpen intézkedett:

Összes birtokait, a bihari birtokokat és a kovácsii uradalmat is gróf Tisza Istvánnak hagyta azzal a meghagyással, hogy ezekből a birtokokból *fideicommissum* alakíttassék; ha pedig ez bármi okból nem lehetséges, akkor az örökös intézkedjék, hogy a birtokok lehetőleg egy kézben maradjanak.

Hold-utcai palotáját, amelyben lakott, két keresztleányának, *Zeyk* Károlynénak és báró *Radvánszky* Bélánénak hagyta, Tisza László és Tisza Kálmán leányainak.

Az ingóságokban testvéreinek gyermekei egyformán részesednek.

Az elhunyt végrendeletének ezek a főbb rendelkezései. Sokat hagyományozott ezenkívül az elhunyt régi cselédeinek és különböző jótékony célokra is tekintélyes összegeket hagyott. Ezek között megemlítendő a *szegedi* református egyháznak hagyott *tízezer korona* összeg.

A végrendeletet a felolvasás után *Rupp* közjegyző magával vitte s az a közjegyzőség-nél is marad megőrzés végett. Az örökösök másolatot kapnak az okiratról.

## A részvét.

A ravatalos terem szomszédságában együtt volt az egész család, Tisza István és Tisza Kálmán grófok kivételével s mély gyászban fogadták a részvétlátogatókat.

A részvét pedig hatalmas arányokban nyilvánult s a délelőtt és délután során a politikai és társadalmi élet legelőkelőbb személyiségei keresték fel a halottas házat.

Első volt ezek között báró *Podmaniczky Frigyes*, aki a szabadelvű párt óriási pálmakoszoruját hozta el délelőtt tíz órakor. A pompás koszoru felméter széles fekete szalagján a következő felírás van:

**„Feledhetetlen elvtársunknak — a szabadelvű párt.”**

Az előszobában kitett iven eddig a következők fejezték ki részvétüket:

Báró *Podmaniczky Frigyes*, a közmunkatanács elnöke, a szabadelvűpárt elnöke, mint barátja és tisztelője, báró *Bánffy Dezső* miniszterelnök, *Erdélyi Sándor* igazságügyi, *Darányi Ignác* földművelésügyi, dr. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszterek, *Zelenka Pál* püspök, *Rudnay Béla* főkapitány, *Vértessy Sándor* valóságos belső titkos tanácsos, a budapesti ítélő tábla elnöke, dr. *Wekerle Sándor*, *Scholtz Gyula* miniszteri tanácsos, országos főerdőmester, *Szóll Kálmán* valóságos belső titkos tanácsos, gróf *Teleky Domokos*, *Tormay Béla* miniszteri tanácsos, *Rakovszky István*, az állami számvéviszték elnöke, *Vértessy Géza* miniszteri tanácsos, *Szalavszky Gyula*, báró *Kemény Kálmán*, kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, *Nagy Gábor* miniszteri tanácsos, *Darányi Kálmán*, *Darányi Gyula*, dr. *László Mihály*, dr. *Csiky Kálmán*, *Gajári Géza*, *Fest Lajos*, *Dokus Ernő*, báró *Bornemissza Adám*, kamarás *Matnska Péter*, *Földváry Miklós* kamarás, *Telegdi József* országgyűlési képviselő, *Perczel Dezső* miniszter, *Szász Károly* püspök, *Zeyk Gábor*, gróf *Andrássy Aladár*, gróf *Andrássy Gyula*, gróf *Széchenyi Aladár*, gróf *Andrássy Tivadar*, az országos erdész egyesület nevében *Bedő Albert* és *Horváth Sándor*, *Gajári Ödön*, dr. *Chorin Ferencz*, *György Endre*, *Emmer Kornél*, *Agoston József*, *Hauszmann Sándor*, *Fenyvessy Ferencz*, *Péck Kálmán*, *Münich Aurél*, *Pap Géza*, *Molnár Béla*, *Palszky Ágost*, dr. *Kiss Károly* s még nagyon számosan.

Sok koszorut helyeztek el a ravatalra, melyre szövétnek a református egyház szokásához híven, nem vetnek világot s az ezüstös mennyezet félhomályában aluszsa rajta gróf *Tisza Lajos* örök álmát. Az eddig érkezett koszorúk felirata a következő:

„Az országos szabadelvű párt, felejtethetlen elvtársunknak.”

„Gróf *Tisza Lajos* nemes emlékének — kegyeletes tisztelete jeléül — *Darányi Ignác*.”

„H. P.” (Pejacsevich-Bethlen Hcdvig grófnő.)

„Nemeskéri *Kiss Pál* és *Vera*.”

„Nemeskéri *Kiss Miklós*.”

„Szeretett rokonunknak — *Szapáry István* és neje.”

„A régi jó barátunk — *Blaskovich Marianne*.”

„Gróf *Tisza Lajos*nak, szeretve tisztelt volt főnökömmek — *Stesser József*.”

(*Teleky*) „*Józi* és *Juliska* — *Lajos bácsinak*.”

*Mikszáth Kálmán* — gróf *Tisza Lajos*nak.

„A fővárosi közmunkák tanácsa — első alelnökének.”

„Az ugrai választókerület — halála jeléül.”

„A Baldácsy protestáns alapítvány igazgatósága — *Nagyérdemű elnökének*.”

Végül egy fehérszalagos élővirág-koszorun ez a felirat olvasható: „Gróf *Andrássy Aladár*.” — A gyászoló családhoz az ország minden részéből számtalan részvétlívrat érkezik. A halott mellett ma éjjel gróf *Tisza István* és *Tisza Kálmán* virrasztanak.

### A képviselőház részvéte.

A képviselőház mai ülésének elején *Szilágyi Dezső* az egész Ház figyelme mellett a következő szép szavakkal emlékezett meg gróf *Tisza Lajos* haláláról:

Tisztelt Ház! Mielőtt más bejelentésekre áttérnénk, egy szomorú eseményt kell a Háznak tudomására hoznom: gróf *Tisza Lajos* képviselőtársunknak halálát. Bár az utóbbi évek szenvedései háttérbe vonulni kényszerítették, a Ház tagjainak emlékezetében ez bizonyára nem homályosította el sem odaadó munkásságát, sem minden pártton tisztelt egyéniségét. (Általános helyeslés.)

Elhunytával megint szűkebbre olvadt azoknak a köre, akik az alkotmányos élet derülni kezdő korszakának történetében első sorban állottak. Sok, igen lényeges ment teljesedésbe azokból a reményekből és törekvésekből, amelyek *Deák Ferencz* első feliratait kísérték, a letelt korszak munkássága folytán, de sok maradt vissza az utódok hű szívének és férfi karjának teljesítésére. E harminczhét év küzdelmeiben és munkásságában elhunyt tagtársunknak bő része volt. Mint főispán, két ízben miniszter, e Háznak fontos állásokat betöltő tagja, ama

nagy alföldi városnak új virágzásra keltő munkájának főintézője, mint az egyházi életnek vezérfője, harminczhét év alatt még magánérdekeinek háttérbe szorításával is erejét a közügynek szentelte. (Általános helyeslés.)

Tudjuk mindnyájan, hogy az állásával járó kötelességeket teljes mértékben megtette (Általános helyeslés). Tudjuk azt is, hogy nem kívánt könnyíteni azokon, belemerült a munkába és megérte, látta annak sikereit és eredményeit.

Az érdemnek nyújtja a tisztelt Ház a koszorút, ha elhatározza, hogy azt ravatalára elismerésül helyezi el és fájdalmas részvétét jegyzőkönyvbe iktatja. (Általános helyeslés.)

Hozzájárul a Ház? (Igen!) Ezt tehát, mint határozatot kimondom s egyszersemind azt is, hogy a Ház az elnökséget felhatalmazza, hogy az új választásra nézve intézkedéseket tegyen.

### A szabadelvű párt gyásza.

Az országgyűlési szabadelvű párt ma este tartott értekezletén báró *Podmaniczky Frigyes* elnök fájdalmas meghatottsággal jelentette be gróf *Tisza Lajos* elhunytát.

— Elhunyt elvtársunk, hű barátunk, — így szólt — ritka példányra volt azoknak, akik a haza és a köz iránt való kötelességnek odaadó teljesítését mindennek eleje teszik. A gondoktól és fáradalmaktól távol élhették volna, de ő egész véglegességig teljes önzetlenséggel a munkának és kötelességnek élt. Elhunyt a legnagyobb fájdalmat és részvétet bennünk, elvtársaiban kelti, akik legjobban ismertük az ő ritka erejéit. Határozza el az értekezlet az elhunyt emlékének jegyzőkönyvben való megörökítését. (Általános helyeslés.)

Bejelenti azután, hogy a pártkör igazgatójával együtt koszorút helyezett a ravatalra s javaslatba hozza, hogy a párt tagjai holnap délután fél 3 órakor a pártkörben egybegyűlvén, *testületileg jelenjenek meg a gyász-szertartáson*. (Általános helyeslés.) Bejelenti végül, hogy a temetés szombaton Geszten tisztán családi jellegű lesz.

*Gajári Ödön* azt tartja, hogy összefér a geszti gyászszertartás családi jellegével, ha a párt szűkebb körre korlátozva kegyeletének kifejezését, négytagu küldöttséggel képviseltetni fogja magát Geszten, a temetésen.

Az értekezlet hozzájárul ehhez az indítványhoz. Báró *Bánffy Dezső* miniszterelnök bejelenti, hogy a kormány képviselőjében báró *Fejérváry* miniszter jelen lesz a geszti gyászszertartáson. (Általános helyeslés.)

Ezzel az értekezlet véget ért.

### Szeged gyásza.

Szegedről táviratozza tudósítónk:

Szeged köztörvényhatósági bizottsága ma délután tartott közgyűlésében imponáns módon fejezte ki részvétét Szeged ujjalakítójának, gróf *Tisza Lajos*nak-halála alkalmából.

Egyhangulag elhatározta, hogy a temetésen küldöttségileg képviselteti magát és a ravatalra koszorút helyezett, *Tisza Lajos* haláláról külön gyászjelentést ad ki és mély gyásza jeléül a középületen nyolcz napig hagyja a fekete zászlókat. A családhoz részvétlívratot intéz és fájdalmát jegyzőkönyvben megörökíti. Végül utasította a tanácsot, hogy *Tisza Lajos* szobrának miként való felállítására megalakítandó szoborbizottság véleményének meghallgatásával mielőbb tegyen javaslatot.

A szobor felállítását még 1893-ban határozták el.

A közgyűlés ma gyásza jeléül más ügygyel nem foglalkozott és tárgyalásait február 8-ig elhalasztotta.

A Magyar Vörös-kereszt Egyesület, melynek a megboldogult alakulása óta főmegbizottja és igazgató-választmányi tagja volt, a központi igazgatóság épületére gyászlobogót tűzött ki, *Tisza Kálmán*hoz és a családhoz részvétlívratot intézett s a temetésen testületileg részt vesz.

Az Országos Erdészeti Egyesület, melynek gróf *Tisza Lajos* huszonkét esztendőn át elnöke volt, külön gyászjelentésben tudatja szeretett elnöke halálát, akinek koporsójára koszorút helyez és temetésén testületileg részt vesz.

A budapesti református egyháztanács ama veszteség alkalmából, mely főgondnokának, gróf *Tisza Lajos*nak halálával érte, *Szász Károly* lelkes és *Hegedüs Sándor* elnöke alatt ma este ülést tartott. A szépszámmal megjelent presbiterek előtt *Hegedüs Sándor* meleg szavakkal méltatta az elhunyt jeles hazafi érdemeit, majd indítványozta, hogy az egyháztanács fejezze ki a gyászoló családnak részvétét; helyezzenek a ravatalra koszorút; adjanak ki külön gyászjelentést és a temetésen testületileg jelenjenek meg; kérjék fel a teológiai akadémia énekkarát a megjelenésre és tartsanak emlékére a templomokban gyászistenizeteletet. Az egyháztanács ez indítványokat egyhangulag magáévá tette.

*Tisza Lajos* grófnak a lapokban megjelent életrajzába egy tévedés csuszott be, melyet a történeti igazság kedvéért szükségesnek látunk helyreigazítani. Gróf *Tisza Lajos* 1865-ben nem Deák-párti programmal választották meg az ugrai kerület képviselőjévé. *Kálmán bátyjával* együtt a régi ellenzéki alapon állott s annak idején a balközéphez csatlakozott.

## HIREK.

— Ebéd a hadtestparancsnoknál. *Lobkovitz* Rudolf herczeg hadtestparancsnok budavári palotájában ma délután ebédet adott, melyre hivatalosak voltak: báró *Podmaniczky Frigyes*, gróf *Andrássy Tivadar*, *Berzeviczy Albert* képviselőházi alelnök, *Tarkovich József* államtitkár, lovag *Blascheck József*, *Bernolák Károly* és lovag *Czibulka Hubert* altábornagok, *Graenzenstein Béla* és *Töepke Alfréd* államtitkárok, *Jablanczy Sándor*, lovag *Urich János* vezérőrnagok, gróf *Keglevich István* és gróf *Andrássy Gyula*, dr. *Jókai Mór*, a főrendiház tagja, dr. *Falk Miksa* országgyűlési képviselő és *Halmos János* polgármester.

— Politizáló diákok. A bécsi *N. Fr. Pr.* jelenti telefonon: Az itteni egyetemi hallgatók ma este nagy tiltakozó gyűlést tartottak, amelyben főleg a hírhedt *prágai színviselési tilalommal* foglalkoztak. Miután több szónok ez ügyben beszédet mondott, két határozati javaslatot fogadott el a gyűlés, amelyeknek mindegyiké az említett rendőri tilalommal foglalkozik. Az egyik határozati javaslat felirattal tartalmaz, melyet a bécsi diákok *Latour* közoktatásügyi miniszterhez intéznek. Benne a *színviselési tilalom azonnal való visszavonását követelik, amennyiben ezt a rendeletet a diákok törvénysértésnek minősítik*. A határozat rövidre van fogva, de hangja rendkívül éles, kihívó, úgy, hogy mondhatni, ilyen hangon még diákság sohasem irt felettes hatóságához. A másik határozatot, amely tán még bátrabb, kihívóbb hangban van tartva, a rektornak küldik meg ugyanabban a tárgyban. A gyűlés nyugodtan, zavargások nélkül folyt le, de a kifejezések, amelyekkel a rendőrséget, a cseheket, a cseh helytartót illették, rendkívül élesek voltak.

— A szerb főudvarmester elutazása. A szerb király képviselőjében Budapestre jött *Rasics* ezredes, szerb főudvarmester háromnapos ittidőzése után ma utazott vissza Belgrádba. E három nap alatt megtekintette fővárosunk nevezetességeit, közte a központi vásárcsarnokot, meghallgatta az opera keddi előadását és látogatást tett a budapesti szerb állami kereskedelmi muzeumban. A főudvarmestert a konzulátus tisztikara kísérte ki a vasúthoz.

— Az utolsó cserkészés. *Aradon*, mint levelelőnk táviratozza, nagy részvétet kelt *Rautenkranz* *Richard* főhadnagy szomorú esete. A fiatal tiszt tegnap este felé a várfasorban cserkészett. Fegyvere, melyet maga után huzott, elsült és a golyó súlyosan megsebesítette a főhadnagyot. A szerencsétlenül járt tiszt elájult s később, amikor ismét magához tért, bevászorgott a várterre, ahol késő este akadt rá egy tisztiszolga. A súlyosan megsebesült tisztet felvitték *Wachenhausen* őrnagy

lakására. Az őrnagynak átadta a kulcsokat, azt mondván:

— Sokáig beteg leszek! Gondoskodjanak helyettesítéséről!

Többet nem tudott mondani. Éjfélkor a szerencsétlen fiatal katona meghalt. Tisztársai csak reggel tudták meg társuk tragédiáját. A meghalt tiszt apja, aki Innsbruckban nyugalmazott kerületi főnök, holnap érkezik meg Aradra, hogy haza vigye fia holttestét.

— **Kézfogó.** *Hatvani Deutsch Béla*, a Deutsch Ignác és fia czég társfőnöke eljegyezte *Taussig Klára* kisasszonyt, *Taussig Tivadar* lovagnak, az Osztrák Általános-Földhitelintézet igazgatójának és az Osztrák-magyar államvasut elnökének leányát.

— **Sándor király a diákokhoz.** *Belgrádi* levelezőnk jelenti: *Sándor* király ma megjelent az egyetemi ifjak rendezte matinén és rövid beszédet mondott az egyetemi ifjusághoz. Figyelmeztette a diákokat arra, hogy az ő feladatuk és kötelességük a tudományok művelése és hogy így mindenféle politikai párttól tartózkodniuk kell.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** A Vigadóban ma folytatták az osztálysorsjáték húzását, melynek nevezetes eredménye a **90.000 koronás főnyeremény** kihúzása. A főbb nyeremények a következők: **90.000** koronát nyert az 58011 számú sorsjegy, **30.000** koronát 9899, **20.000** koronát 82856, **15.000** koronát 51401, **10.000** koronát 46352, **5000** koronát 10064, **2000** koronát a következő sorsjegyek: 20252, 127, 28781, 3512, **1000** koronát 96270, 80655 és 45923. — Ugy a **90.000 koronás főnyeremény sorsjegyét**, valamint az előző osztály **80.000 koronás főnyereményének sorsjegyét** a *Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzleténél* vásárolták. A fenti sorsjegy négy negyedben adatott el.

— **Egy regényíró halála.** *Emile Jules Richelbourg* az újabb francia regényirodalom egyik legismertebb művelője — mint *Párisból* táviratozzák — ma 65 éves korában meghalt. A francia újság-regényeknek ő volt a legkedveltebb írója. Regényei, melyeket kizárólag a *Petit Journal* számára írt, többnyire kalandos és rémregények voltak, melyek később könyvalakban is megjelentek.

— **Halál a szinpadon.** *Brüsszelből* táviratozzák: Az *Alhambra*-színházban ma megrázóan tragikus esemény játszódott le a szinpadon. Játék közben *Taillade* színész egyszerre összerogyott és *szörnyet halt*. Az előadást abbahagyták és a színházat az este bezárták.

— **Az öngyilkos főhadnagy.** Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy az *abosi* vasútállomás közelében öngyilkossá lett *Erdey Miksa* a budapesti 1. számú honvédegyezred főhadnagya. Az öngyilkos főhadnagy holttestét ma Budapestre hozták és a kerepesi-uti temető halottas házában helyezték ravatalra. A temetés ugyanonnan lesz holnap, pénteken délután 3 órakor katonai diszszel. A I. honvéd gyalogezred tisztikara külön gyászjelentésben tudatja szerencsétlen bajtársa szomorú végét.

— **A resiczai bányakatasztrófa.** A *resiczai* bányakatasztrófa ügyében — mint levelezőnk táviratozza — erélyesen folytatják a vizsgálatot. A bányakapitányság kiküldöttje ma, noha a társulat tiltakozott ellene, *beszüntette Széchen-tárna üzemét* és megtiltotta, hogy a főtárnán kis bányamozdonyokkal közlekedjenek, mivel a bányalég fejlődését ezek is elősegítik.

— **Kéregetek az ülésteremben.** A morva tartománygyűlés mai ülésén — mint *Brünnből* jelentik — egy a parlamentek történetében eddig egyedülálló eset történt. Éppen a kérvényeket olvasták volt fel és *Pokorny* képviselő beszélni kezdett, hogy egy cseh realiskola alapítása ügyében beérkezett kérvényt megokoljon. Beszéde közben egyszerre megjelent az ülésteremben egy szegényesen öltözött asszony, aki karján kis gyermeket tartott. Bal kezében kérvényt szorongatott az asszony. Végighaladt a termen és a képviselőket, akiket ez a furcsa eset természetesen meglepett, arra kérte cseh nyelven, hogy férjének *Gridel* Engelbert volt tanítónak kegydíjért benyújtott kérvényét, melyet öt év óta minden ülésszakon előterjeszt, intézzék el végre kedvezően, különben a családja éhen hal. Időközben a férje is megjelent a teremben.

A tartományi főnök először távozásra szólította fel a kéregetőt és amikor felszólításának nem engedelmeskedtek, meghagyta a teremőröknek, hogy távolítsák el őket. A szolgál kituszkolták a kéregetőket, akik még a folyosón is jajgattak. Több képviselő pénzt adott a szerencsétlen párnak. Az eset érthető feltűnést keltett a képviselők közt.

— **Parbaj a magyar szóért.** *Győr* városában — mint levelezőnk táviratozza — nagy feltűnést kelt *Szávay Gyulának*, a *Győri Hirlap* szerkesztőjének két párbajügye. Szávai a lapjában abból az alkalomból, hogy az önkéntesek báljukra túlyomólag német szövegű meghívót bocsátottak ki, kritika tárgyává tette az önkéntesi karnak germanizálását. Jóllehet a cikk nem foglalkozott személyekkel, az önkéntesi iskola parancsnoka és tanára felsőbb utasításra provokálta *Szávayt*. A Frigyes-kaszárnya vívótermében ma délután volt az első párbaj *Kar-nold* közös hadseregheli századossal, az önkéntesi iskola parancsnokával. A felek többször és hevesen csaptak össze. Több laposvágás és karczolás után Szávay a jobb keze fején kisebb vágást kapott, mely miatt a második párbajt *Dirndorfer* közös hadseregheli főhadnaggyal *el kellett halasztani*.

— **Az apagyilkos temetése.** Megirtuk már, hogy az apagyilkos *Móricz József* holttestét Illaváról hazavitték Debreczenbe és ott temetik el. A vas-koporsó, melyben az apagyilkos fekszik, szombaton érkezik meg Debreczenbe, ahol vasárnap délután temetik el az evangélikus-református egyház szer-tartásai szerint. Egy lelkész imát mond az apagyilkos fölött, aki vagyonát az *Emké*-nek hagyományozta. A temetésről az apagyilkos végrendeletének végrehajtója a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírott végrendeleti végrehajtó tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az apagyilkosság miatt elítélt és 1897. év november hó 17-én az illavai fegyházban, életének 36-ik évében elhalt.

#### Móricz Józsefnek

hullája, az elhunynak kívánságához képest a nagyméltóságú magyar királyi igazságügyminiszter urnak engedélye alapján Illaváról Debreczenbe szállítatik s hült tetemei folyó hó 30-án a vasúti indóháznál fognak az evangélikus-református vallás szertartása szerint a Kossuth-utczai temetőben levő családi sírhelybe örök nyugalomra helyeztetni.

Mely végútszességtétellel rokonait, ismerőseit és a nagyérdemű közönséget meghívom. Kelt Debreczenben, 1898. január hó 26-án.

*Dr. Kardos Samu,*  
végrendeleti végrehajtó.

Vasárnapig még sokat fognak beszélni a debreczeniek *Móricz Józsefről*, azután, ha megüriönt a második temetése is, végleg elfelejtik a szerencsétlen végű legényt.

— **Égő nafta-telep.** *Bakuból* táviratozzák, hogy a közeli Cserni-Gorodban hetek óta egy nafta-telep ég. Eddig két rezervoárt pusztított el a tűz, 500.000 pud naftával. A tüznél több ember is szerencsétlenül járt.

— **Meghalt bookmaker.** A budapesti és a bécsi turf általánosan ismert alakja *Harry Miller* bookmaker tegnap délután Bécsben hosszas betegség után elhunyt. Miller ezelőtt tizenhat évvel jött hozzánk s azóta egészen a múlt évig megszakítás nélkül bookmakerkedett. Az öreg Miller arról volt nevezetes, hogy a legmerészebb halmozott fogadásokat is elfogadta. Tavaly szívbaja miatt kénytelen volt visszavonulni s azóta nem jelent meg a fogadási ringben.

— **Rablás vagy mese.** Szenzációs bűnesetet jelentettek föl ma éjjel éjjeltájban a rendőrségnél. Az *Andrássy-ut 17.* szám alatt *Palszky Géza* császári és királyi kamarásnál történt. Egész este nem volt otthon senki az inason, *Hornyák István*on kívül s mikor 11 óra táji hazaértek, az ajtókat zárva találták. Zörgettek, de belülről csak kinos nyöszörgés hallatszott. Rosszat sejtve, rendőrré futottak s az ajtót úgy törték fel. Hornyák betömött szájával, összekötözve ott hentergett az előszoba egyik zugában, a lakás pedig *teljesen fel volt forgatva*. Minden fiók, minden szekrény tárva-nyitva állott. Mikor rendbe szedtek mindent, kitudódott, hogy valami négyszáz forint ára ékszer és sok ezüst evőeszköz hiányzik. Erre nyomban értesítették a főkapitányságot, mire *Bérczy Béla* kapitány ment ki a helyszínére a

vizsgálatot megindítandó. Az eljárás nem soká tartott. Kihallgatta a kötelekeiből kiszabadított inast, aki elmondotta a történeteket. Azt beszélte, hogy este 7 óra tájban, mikor az ura is elment hazulról, a szakácsné is elment a főző-iskolában s ő egyedül maradt, két elegánsan öltözött fiatal ember és egy csinos leány kopogott az ajtón: *Pulszky Gézát* keresték. Alig bocsátotta be őket, a két férfi leteperte, összekötözte, a leány pedig elővette zsebkendőjét s beletömte Hornyáknak a szájába. Ezután zavartalanul láttak munkájukhoz s mikor bevégezték, tisztességtudóan jó éjszakát kívántak Hornyák urnak, rázárták az ajtót s elvitték a kulcsot. *Bérczy* némileg kételkedett a vallomás alaposágában, mivelhogy Hornyák István egyik szavát folyton a másikba öltötte s egyéb bűnös hiányában egyelőre az inast tartotta fogva.

— **Villamos elgázolás.** A városligeti villamos vasúti kocsik egyike ma este hét óra tájban a kerepesi-uti 11. számú ház előtt elgázolt egy leányt. *Davidovics Rózának* hívják a szerencsétlent. A feje sérült meg súlyosan.

— **Gyilkosság az országuton.** *Pittner János* csabai rézműves Erdőhegyről ma este kocsin hazafelé igyekezett. Utána szintén kocsin oláhok jöttek, akik olyan ügyellenül hajtottak, hogy kocsijuk rudja nekiment *Pittner* szekereinek. A nagy rázkódás következtében *Pittner* leesett a kocsijáról. Elfőlt való boszuságának hangos szavakban adott kifejezést, mire az egyik oláh, *Popa Mihály* — mint levelezőnk írja — fejbe vágta a panaszkodót. A szerencsétlen ember elszédült és összeesett. Támadjában még volt annyi becsület, hogy az összeesett embert feltette a kocsijára, de a többi oláh megugrott, *Pittner még az éjjel meghalt*. Gyilkosa Kis-Jenőn fogságban van.

— **Tolvajlás a vasuton.** Utóbbi időben nagyon megsaporodott a vasúti tolvajok száma. Tegnap is — mint levelezőnk jelenti — *Cziráki Henrik* zsebegyi bérlőtől, Budapest és Szeged között ellopták a vonaton pénztárcáját, melyben készpénzben és értékpapirokban 5000 forint volt.

— **Az okos bolond.** *Draguignanban*, Franciaországban él egy *François Rolland* nevű ember, akinek az elméje kissé meg van hibbanva. Ez a derék ember, akit bolondnak tart mindenki, valahányszor valahol gonosztett történik, siet a rendőrséghez és feljeleníti magát, mint a gonosztett elkövetőjét. Minthogy az ugynevezett *ártatlan bolondok* közé tartozik, szabad lábon hagyják őt és így gyakrabban tévutra tudja vezetni a rendőrséget. Most nem régen is nagyszerű dolgot művelt. *Monacci* mellett nem régen egy szép fiatal leányt találtak meggyilkolva. *Rolland* szaladt a rendőrséghez és jelentette, hogy ő annak a lánynak a gyilkosa. Természetesen letartóztatták s mivel részleteket tudott elmondani a gyilkosságról, elhatározták, hogy a bűntett színhelyén fogják folytatni a vizsgálatot. *Rolland* tehát két csendőr kíséretében Monaco utazott, ahol különböző szállodákba vezetette magát, azt mondván, hogy ő ott mindenütt megfordult a meggyilkolt leánynyal. Azután Nizzába, Genuába, Ventimigliába, Cannesbe vitette magát, a hivatalnokokkal mindenüvé sétálni ment és ilyen módon ingyen bejárta Európa legszebb vidékeit. Végül, amikor semmi biztos adat nem támogatta azt, hogy *Rolland* ölte meg a leányt, a vizsgálóbíró a „gonosztévő” személyével kezdett foglalkozni, és kellemeitlen meglepetésére csak akkor tudta meg, hogy egy bolond a legfurfangosabb módon rászédte őt.

— **A tolvaj boszuja.** Horvátország *Sztablicza* nevű községében él egy *Hanzség István* nevű rovvott előéletű ember, kitől retteg az egész környék, mert vad és verekedő természetével már sok kárt okozott. A gyakori börtön sem javította meg gonosz hajlamait. Ugyane községben lakik *Hanzség Marko* földbirtokos is. Ennek utóbbi időben háza környékéről több különféle tárgyat elloptak. A gyanu természetesen mindjárt *Hanzség István (Stevo)* ellen fordult, akihez a földbirtokos vadászával el is ment, hogy megnézzze, nincsenek-e ott az eltulajdonított dolgok. A földbirtokos alighogy vadászával belépett az ismert tolvaj lakásába, máris felismert több

## A naiv szocialisták.

— Két kérvény a miniszterelnökhöz. —

Furcsábbnál furcsább levelek, tervek és javaslatok szoktak mostanság a miniszterelnökséghez érkezni. Az ilyen leveleknek és terveknek is meg van a maguk divatja. Egyszer valamikor minden levél a deficit ingóványából mutatta meg a kivezető utat. Majd arra tudott mindegyik tanácsot, hogy miképpen lehetne a haragvó egyházakat kibékíteni. Mostanában pedig a szocialista levelek vannak napirenden. Egy ilyen levél került ma hozzánk s ez a levél az ő naiv közvetlenségével nagyon érdekes bizonyossága, hogy a nép egyszerű fiai minő módon gondolják azt a nagy szocialis bajt orvosolni, amelyiken annyi államférfiu és tudós törte idáig a fejét.

— Hódoló tisztelettel járulunk — írja a *bács-topolyai* összes munkásnép nevében a levél névtelen írója — a nagyméltóságos miniszterelnök urhoz, miszerint mi, bács-topolyai munkás-egyenék kérjük nagy alázatossággal és mély tisztelettel

1. A sertés piacot felnyitni kérjük, mert már több két hónapnál lecsukva tartják. Ez már égető szükséggé vált előttünk, mert nem hullanak már az sertések, nem hallani nálunk sehol, mert csak mult év november 10-én kezdődött az új pusztán azaz méltóságos gróf Icsi János új pusztáján hullani, de már ott is megállt, nem hullik.

2. Kérjük azt, hogy amely gazdának van egy száz holdon felől földje, negyed részét adja ki felől kukoriczának kamat nélkül és így minden szegénynek lesz kenyere, nem marad kenyér nélkül, mint most.

3. Kérjük a só kilóját 10 krajczárra leszállítani.

4. Az dohányt is a 4 krajczárosat 3-ra, az 3 krajczárosat kettőre leszállítani.

5. Egyszer és mindenkorra szünjön meg az ingyen munka.

6. Engedjék meg az pálinka főzést, mert az sertések egészségesebbek volnának, ha a czefréjét innák, nem hullanának.

Legkiválóbb tisztelettel maradunk  
Kelt Bács-Topolyán

az összes munkásnép.

Kevésbé naiv a formájában, de nem kevésbé az a kívánságaiban egy komolyabban megszerkesztett folyamodvány, amely szintén most érkezett a miniszterelnökséghez. Ugyancsak a mezei munkásnép szerepel aláíróképen, de noha a nép kérges keze írta az aláírást, hivatásos szocialisták a kérvény fogalmazói.

Panasz van a kérvényben és kívánságok. Ugyanaz a panasz és ugyanazok a kívánságok, amelyeket évtizedek óta ismerünk és hallunk s amelyek époly jogtalan panaszok, mint a milyen kivihetetlenek és naivak a kívánalmak.

A kérvény egyébként így szól:

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur!

Közigazgatási hatóságok, politikai hatóságok, részint mint hatósági fórumok, részint mint e forumok egyes tagjai rendszeren ellátják Nagyméltóságodat a munkás társadalomban végbemenő cselekményekről szóló tudósításokkal. Azokból a tudósításokból arról méltóztatik meggyőződni, hogy a hatalom eszközei és közgei minden erélyvel megtesznek mindent, akár törvényes, akár törvénytelen a cselekményük, hogy a „veszélyeztetett társadalmi rendet“, ezt a tág fogalmu rendet megvédjék, azokat pedig, akik azt „veszélyeztetik“, birsággal, bezárással, eltoloncolással és egyéb üldözésekkel sujtják. Nagyméltóságodnak ezt tudomásul méltóztatik venni és az állam szekere tovább zakatol.

Pedig a munkások nem veszélyeztetik a társadalmi rendet.

Épen megforditva áll a dolog, azok veszélyeztetik, akik a munkásokat kizsákmányolják, megcsalják és mint a rabszolgát saját önző és vagyónosodási céljaikra kiszípolozzák. Ugyanebben a sorsban részben a nő és a gyermek. Nincs kimélet senki irányában, ki munkaczejéből tarja fenn magát, ki munkaczejét, a mindennapi kenyérért, áruba kénytelen bocsátani.

Abból származik a nyomor, az inség és az

elégületlenség. A munkásnak nincs védelme a kizsákmányolás ellenében. Vele tehet mindenki, amit akar, úgy nyuzhatja, amint neki tetszik, mert ha ezeket a „munkásviszonyoknak“ csufolt erőszakoskodásokat nem akarja elviselni, akkor éhen halhat, nem kap munkát.

Ha azután társadalmi uton, saját szervezkedésével akar ezen az állapoton segíteni, akkor jönnek a hatalom közgei és megfosztják minden természetes és törvényes szabadságától.

A munkások gyüleseit betiltják, önképző- és védőegyesületeiket vagy felosztatják, vagy jóvá sem hagyják alapszabályaikat, a rendőrség felügyelete alá helyezik vezérebereiket és azután jön a magas kormány s segít a bajon oly módon, hogy rendeltileg ostromállapot, kivételes állapot alá helyezi a vidék egy részét.

Ezek az állapotok tarthatatlanok, ezek további fentartása ellen, mint állampolgárok ünnepelesen tiltakozunk.

Amidőn ezeket Nagyméltóságod tudomására hozzuk, kifejezzük egyszersmind a munkásosztály ama követeléseit, melyek teljesítése hozzájárul a társadalom testében észlelhető forrongás lecsillapításához.

E követelések a következők:

1. Általános titkos választási jog.
2. Gyülekezési és gyűlési szabadság.
3. Az alföldi kivételes állapot megszüntetése.
4. A mostaninál rövidebb munkaidő törvényes megállapítása.
5. A munkás-védő törvényhozás.
6. A fokozatos jövedelmi adó behozása és a fogyasztási adó elörlése.
7. A minimális munkabér törvényes megállapítása, mely azonban annyi legyen, hogy abból a munkás tisztességesen megélhessen.

Reméljük, hogy Nagyméltóságod Magyarország tizenöt millió állampolgára érdekében igyekezni fog, hogy eme jogos kívánalmak mielőbb megvalósuljanak.

Az összes munkásság nevében  
(Itt következik a 200 község aláírása.)

## SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

\* A kis alamuzsi. Bokor József kedves operetjét ma este fölelevenítették a Népszínházban. Rénard márkit *Hegyi Aranka* az ő nagy művésztemperamentumával játszotta. Saraht *Bárdi Gabi* énekelte csinos hangon, a csábos asszony szerepében teljes illuziót keltve. Csak ne beszélne úgy, mintha a szerepét enné meg vacsorára. Mary daloskáját ezuttal először hallottuk *Balog Eteltől*, egy megvesztegetően kellemes arczu fiatal hölgytől. *Kassai, Németh és Tollagi* játékan igen jól mulatott a nagyszámu közönség.

\* A „Kremonai hegedűs“ Jubileuma. Hubay Jenő dalműve ma este került szinre ötvenedszer az operaházban szépszámu közönség előtt. A szerző ezuttal ismét maga játszotta a hegedűszólót és ezt a zajos tapsokra meg kellett ismételnie. Az opera igazgatósága, a szereplő művészek és a zenakadémia egy-egy babérkoszorúval lepték meg, a darab végeztével pedig többször kihívták. Hubay viszont a női főszereplőnek, Ábrányinének virágkosárral kedveskedett.

\* Réjane asszony szinigazgató. Most már a budapesti közönség is ismeri a párisiak ünnepezt szinésznőjét, madame Réjane-t, akiből legközelebb alkalmasint szinigazgató lesz. Már eddig is direktorné volt — mert férje, Porel, a „Vaudeville“ igazgatója — de ezután majd valóságos direktor lesz. Arról van ugyanis szó, hogy átveszi a Renaissance színházat, amelynek most Sarah *Bernhardt* a gazdája. A nagy Sarah verses tragédiákat szeretne előadatni és erre a célra neki a színház kicsiny. Már most arra gondol, hogy átveszi a „Porte Saint Martin“-t, amely ez idő szerint az öreg Coquelin színháza, Coquelin pedig kibékülne a Théâtre Français-val és visszatérne oda.

\* Kamarazene. A Hubay-Popper négyestársulat február hónap 2-án, szerdán rendezi VI. estélyét. Ezen közreműködik *Lindb* Marcella, a kitűnő operaénekesnő is.

\* Blaha Lujza operetteben. A Népszínház legnagyobb művésznője tudvalevőleg évek óta nem fogadott el operetteben szerepet. Legközelebb azonban fel fog lépni egy operetteben, még pedig *Konti József Talmi hercegnő*-jében. Az ujdonság szövegét *Makai Emil* és *Kövessey Albert* írták.

\* A toloncz. A Népszínházban holnap, pénteken este hosszabb pihentetés után szinre kerül Tóth Ede darabja, a „Toloncz“, Liszka szerepében *Blaha Lujzával*. A többi szerepet *Csatai Zsófi*, *Gazsi Mariska*, *Vidorné*, *Izsóné*, *Siposné*, *Bárfay Margit*, *Németh*, *Horváth*, *Kiss*, *Ujváry*, *Szabó*, *Lubinszky*, *Solymossy* és *Várnai* játszák.

\* A császár verdiktje. A német császár ismét döntött egy művészi kérdésben. Nem régen tudvalevőleg ő dezavualta a berlini cenzurát, amely Sudermann „Johannes“-ét nem engedte előadatni, a császár elolvasta a kéziratot és kijelentette, hogy szinpadképes. Most a „Reichsanzeiger“ külön kiadásban jelenti, hogy egy művészei pályázat eldőlt. A Saburár-féle gyűjteményben lévő bronz fúszobrot kellett kiegészíteni: ez volt a pályázók feladata. Harmadcz művész és művésznő pályázott, de a feladatot ugylátszik, e munkák egyiké sem oldotta meg. A császár elhatározta, hogy a kitűzött 1000 márkás pályadíjat egyik műnek sem itéli oda, hanem megosztja *Begas Werner* és *Peteri Pál* aránylag legjobb művei közt. Azt óhajtja, hogy e két művész közt szűkebb verseny legyen újabb 1000 márkás pályadíjért, amelyet a császár jövő évi születésnapján ítél oda. A legközelebbi mérkőzésre a császár ezt a feladatot tüzte ki: „A muzzeumok hősi termében felállított Aphrodite-törzs alsó, valószínűleg ruhafedte részének kiegészítése.“ Látnivaló, hogy e pályázatoknál állandóan ortopédiai talányokat adnak föl a művészeknek.

## A szinészmenház vége.

Vagy hét esztendeje lehet, hogy az országos szinészegyesület merész és nagyszabásu dologra határozta el magát. (A hét esztendőt külön ki kell emelni, mert merész és nagyszabásu dolgot azóta sem határozott el az országos szinészegyesület.) Akkor, hét év előtt tudniillik megvásárolt az egyesület Nagysurányban egy vén földesuri házat, a hozzátartozó tölgyessel és gazdasági épületekkel együtt és vén szinészek menedékhelyének rendezte be ezt a nagysurányi házat. A hely maga Nyitrában fekszik, közel Privigyéhez. Zöld dombok alján, hol már a Nyitra folyócska völgyében ellapulnak a barsi hegyek. Poétikus a táj és a vén ház falát is sok télizölddel futatta be *Bényei István* volt szinigazgató, mert ő lett a menedékház parancsnoka, tábornoki ranggal, mint a szomszédos Nagy-Szombatban a rokkantak házának kommandánsa. Csak a javadalmazása volt kevesebb *Bényeinek*; mintegy nyolczszáz forint készpénzfizetést kapott a veterán igazgató, melyhez még egyéb természetbeli illetmények járultak, ugymint szabad lakás, fűtés, világítás és harmincz font só; sertéseket is szabad volt tartani *Bényeinek* és *Bényei* különösen ezzel a jogával élt. Leginkább a szikár cseh-yorkshirei kereszttezt szerette az ősz művész.

Miután így a legfontosabb intézkedés megtörtént, azaz, a parancsnok jogköre meg volt állapítva, az egyesület tovább haladt a szervezés munkájában és elaggott szinészeket keresett, akikkel a menedékházat benépesítse. Ez már nehezebben ment. *Hermann Antalnak* és *dr. Wislocki Henriknek* aligha okozott nagyobb gondot a cigánytelepítés. Végre mégis különböző csalogatásokkal és fáradságos rábeszéléssel sikerült vagy hét-nyolcz agg művészt és művésznőt rábírní, hogy beköltözzenek a surányi házba. Ekkoriban tette az egyesületnél alkalmazott kormánybiztos a következő nyilatkozatot:

— Ha egyszer tizenketten lesznek együtt, akkor azt a menedékház fénykorának fogjuk elnevezni.

A fénykor azonban sohasem következett be. Az öreg Hamletok és a tán még öregebb lowoodi árvák, az ifjabb Fromontok és az idősb Rislerok, a Gáspár apók és a normandiai márkik nem érezték magukat jól a fényes légkörben. Noha bőven kijutott nekik a közepes polgári jóléteből, ők mégis azt mondták, hogy a közepes jólétre csak a szocialdemokraták áhítoznak: a művész többre becsüli a

szabadságot. Ennélfogva az ősz márkik és leventék egymásután otthagyták a menedékházat. Csak Vasvári-Kovács, a funerátor maradt benn végig; ő a halállal is mindig jó lábon állt, tehát a rabsággal is csak összefért valahogyan.

A távozók aztán rossz híret keltették Nagysurányának és utánuk nem is ment be többé senki.

— Surányban nem lehet pikkolózni!

— A menházban kevés az ujság!

— Pontban tizenkét órák kell ebédelni.

Ilyen és ehhez hasonló ijesztgetések tartották vissza a nyugdíjba készülő öregeket Nagysuránytól. Végre is tavaly egy harmatos májusi reggelen Bényei, a parancsnok körülnézett és azt látta, hogy már nincs körülötte egyéb, csak a majorsága. Az áponczok mind eltávoztak, csupán a kochin-kinai kakasok maradtak vissza. Bényei erre megcsóválta a fejét és tovább vezénylt a menedékházban.

... Most tehát fordítsunk egy pár lapot a menedékház történetében, mert az itt következő fejezetek kinosak, nem ugyan nekünk, hanem Bényei-nek. Az egyesület kimondta, hogy beszűnteti a menedékház intézményét, mely már kezdetben is oly keveset ígért és tovább hadsereg nem lévén, a tábornok is fölösleges és a tábornoktól a laktanyát bizottságilag át kell venni. Ekkor történt az, hogy Bényei nem tudott megválni a háztól, mely annyira szívéhez volt nőve és ekkor történt az, hogy Bényei csak a hatóságok közbelépésének engedett, mint egykor Natália Wiesbadenben. Így vonult ki a házi állataival Bényei István.

A menedékház azóta üresen áll és a színészegyesület ma közhírré teszi, hogy *harminczhátezer forintot akárkinek eladja a nagysurányi kastélyt!*

A házat mindenki hátran megveheti. Még szellemek se fognak beléjárni. A színész még szellem korában se képes arra, hogy huzamos ideig egy helyre járjon.

## TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

### A Természettudományi Társulat.

— Évi közgyűlés. —

A Természettudományi Társulat, amelynek immár hétezer tagja van, ma este tartotta évi elnökválasztó közgyűlését az Akadémia üléstermében.

A társulat mult évi tudományos mozgalmairól *Paszlavszky József* első titkár számolt be és összefoglaló tanulságos jelentésben, amely első sorban a tagok lelkes összetartását emeli ki. Ennek köszönhető az a hathatós támogatás, amelyben a társulat *Biró Lajost* új-guineai kutatásában részesíthette. A tagok lelkesedéssel karolták fel az ügyet és rövid pár hónap alatt 3600 forintot gyűjtöttek össze *Biró* számára, aki a trópusok között élete kockázatásával gyűjtöget nép- és természetrajzi tárgyakat a Nemzeti Múzeum számára. Szinte megbecsülhetetlen kincsek azok, amiket ott most *Biró* felhalmoz. Nemcsak az ismeretkört szélesítik ezek, hanem büszkén versenyezhetnek a nagy nemzetek muzeumainak a gyűjteményeivel.

A társulat pártfogója, *József főherceg* a mult évi szeptember 22-ikén kelt levelével „Égi háboru a Vaáli völgyben” czímen rendkívül érdekes megfigyelésének leírását küldte meg a társulat közlönye számára. Tanúsága volt ez nemcsak a társulat iránt való érdeklődésének, hanem jóindulatának is, amivel törekvéseiket előmozdítani mindenkor hajlandó.

A Természettudományi Közöny, *Chemiai folyóirat*, valamint a *Pertik és Klupathy-féle* népszerű előadások jellemzése után a titkár a szakosztályok működéséről emlékezett meg.

A négy szakosztály 108 tárgyról tartott az elmúlt évben előadást; nevezetesen az állattani szakosztály 9 ülésen 31-ről, az élettani 6 ülésen 17-ről, a földnyitani 9 ülésen 38-ról és az ásványtan-chemizmi 8 ülésen 22-ről.

A növénytan szakosztály általános botanikai műszótár elkészítésén dolgozik. Az állattani szakosztály pedig ezidén tárgyalta az édesvízi és tengeri megfigyelő állományok ügyét hazánkban és erről em-

lékiratot küldtek be a kereskedelmi, földművelésügyi és közoktatásügyi miniszteriumba. Ugyancsak az állattani szakosztályból indult ki a magyar természetrajzi muzeum kérdése.

Az országos érdekű kutatások köréből a mult évben négy munka jelent meg a társulat kiadásában.

Végül örömmel jelentette be, hogy ama nagy irodalmi vállalkozás, melylyel hazánk ezeréves fennállásának emlékét ünneplik. A magyar birodalom állatvilágának rendszeres lajstroma „szépen közeledik befejezéséhez. Ezután visszapillantást vetett a legutóbbi országos érdekű kutatások intézményének a multjára és hivatkozik arra, hogy a társulat a legutóbbi 25 év alatt a magyar föld természeti viszonyainak a kutatásában sokat tett és a befektetett tőke gazdag kamatokat hozott. Csak azt sajnálja, hogy az anyagi viszonyok nem engedik a pályázatok gyarapítását. Az eddigi 4000 forintos országos segély már nem elegendő új pályázatok hirdetésére, hazai kutatások támogatására és a beérkező kész munkák kiadására.

*Biró Lajos* gazdag küldeményeinek a tudományos feldolgozásán serényen munkálkodnak, sőt egyes részek készen is vannak.

Végül a mult év halottairól és az új tagokról tesz említést. Az alapító tagok száma 230-ra emelkedett. A tagok száma: 7905.

A gazdasági ügyekről *Lengyel István* igazgató-pénztárnok számolt be. A forgótőke bevétele 39.839 forint volt, s 1055 forint maraddal záródott. Az alapítóke most 120,044 forintra rug; a többi számla, ugymint országos kutatások, magánsegély, *Chemiai Folyóirat*, *Trefort-alap* stb. mintegy 16.516 forinttal jött át ez évre együttesen.

A könyvtárról *Ráth Arnold* könyvtárnok jelentette, hogy a mult évben 416 új munkával gyarapodott; a művek száma most 10.196; 21.267 kötetben. A 115 folyóirat kivül 210 cserepéldányos küldi külföldi iratait. Az olvasó helyiséget 3593-an keresték fel, s házi használatra 1129-en 1422 munkát vittek el.

A pályázatok közül a Margó-díjat *Mihalkovics Gézának* ítélték oda a perinczesek szaglószerveiről írt, s a társulat folyóiratában megjelent, önálló kutatásokon alapuló, dolgozatáért. Kijelölték az új pályázatokat a geológia, fizika, állattan és növénytan köréből.

A választások eredményét a késő esti órákban hirdették ki.

A társulat elnökevé újból *Szily Kálmánt* választották meg. Alelnökök lettek: báró *Eötvös Loránt* és *Högyes* Endre egyetemi tanár.

Új választmányi tagoknak megválasztották az állattanra *Chyzer Kornél* és *Herman Ottó*, az ásvány-földtanra *Lóczy Lajos* és *Schmidt Ferencz*, a kémiára *Kalecsinszky Sándor* és *Schinik István*, az élettanra *Csapodi István* és *Laufenaer Károly*, a növénytanra *Mágócsy-Dietz Sándor* és *Schillerszky Károly*, a természettanra *Fröhlich Izidor* és *Heller Ágost*.

## FŐVÁROS.

(Tanácsi fogalmazók választása.) A fővárosi tanács a jövő hónap elején választja meg a fogalmazókat. A polgármester a tisztviselőket csak ezután osztja majd be.

(A közbiztonság berendezése.) A közlekedési bizottság tegnap tanácskozott a közbiztonság és a marhavásártér berendezéséről és az erre kiírandó pályázat feltételeiről. A berendezés 320.000 forintba kerül és a munkát 1900-ra kell a vállalkozóknak befejezniük.

(Tanács-ülés.) A főváros tanácsának ma délután ülése volt. Kijelölte a templombiztosokat és megalakította az árvaházi, szegényházi, a színházvizsgáló és az Albrecht-alap-bizottságokat.

(A Wesselényi-utca.) A Wesselényi-utczának a Károly-körutig való megnyújtása még ebben az évben megtörténik. A kisajutást már befejezték. A főváros a szükséges területet 140 forintjával váltotta meg a tulajdonosoktól négyszögölenként és ezenfelül 8000 forintot fizet egy kereskedő cégnek a bérleti jog kárpótlása fejében.

## VIDÉK.

\* (A magyar betegség.) Mikor Hódmező-Vásárhely képviselőtestülete a mult héten eljettette *Baksa Lajos* polgármestert, aki erős kézzel fogott a napszínre került bajok orvoslásához, az *Országos Hirlap* vezércikkében ezt az esetet magyar betegségnek nevezte. Erre a cikkre vonatkozólag ma levelet kaptunk, amelyet már a méltányosság szempontjából is közlünk. A levél így hangzik:

Nagyságos Szerkesztő Ur!

Becses lapjának ez évi 21-ik számában „A magyar betegség” czimű vezércikkben úgy vagyunk föltüntetve, hogy azért ejtettük el dr. *Baksa Lajos* polgármestert, mert a korrupciót felfedezte és azt ki akarja irtani. Ez hihetetlen.

Mi azért nem szavaztunk dr. *Baksa Lajosra*, mert a korrupciót sem csirájában, sem növekedésében nem fedezte fel, csak mikor a baj fejünk fölött összecsapott, mikor már tovább titkolható nem volt.

De több okunk is volt mellőzésére.

Dr. *Baksa Lajos* leköszönő beszédében elserolta a hat év alkotásait s ez időt alkotások korzakának nevezte. Igen, de kivétel nélkül minden alkotás, amit az ő idejében kezdtünk, *Baksában* ellenzőjét, gátolóját találta; úgy kellett őt az alkotásokra közgyűlési végzésekkel rákényszeríteni s megfoghatatlan magaviselete miatt sok életbevágó alkotás idáig elmaradt! Az ilyen küzdelmek győztek meg minket arról, hogy *Baksa* vezérnek, polgármesternek tehetsége mellett sem való s városunkon összes bajainknál nagyobb csapás lesz, ha sikerül magát megválasztatnia.

A többi okok taglalásába nem bocsátkozom. Városunk önmaga s hazánk iránt való kötelességének ösmeri, hogy ő viruljon, s virul is s magyar hazánk egyik erejét képezi. Hogy koronkint kerül szennyesre, az nagyon sajnós; de még idáig kibirta azt szapulni maga s magát haladásában nem gátolta. S hogy ez így van, azt nem a „Maffiának”, hanem polgárainak köszönheti, akik előtt a város érdeke a földolgo.

Nagyságodat jelen soraim kegyes közlésére kérem.

Hódmezővásárhelyen, 1898. január 24.

Id. Draskóczy Lajos,  
bizottsági tag.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

== Visszautasított kegyelem. *Szántó-Kovács János*, a hirhedt hódmezővásárhelyi lázadó, ki izgatásért öt évi fogházat kapott s abból már három évet leült, két év múlva szabadulna ki a szegedi csillagbörtönből. A napokban feltételelesen szabadlábra akarták helyezni, ha többé nem izgat. A megrögzött szocialista azonban kijelentette:

— Inkább a börtön fenekén pusztulok el, semhogy elveimet megtagadjam.

Erre a nyilatkozatra továbbra is zárva marad, sőt rabtársait is elkülönítik tőle.

== Szocialista az esküdtszék előtt. A „Volksstimme” czimű szocialista ujság *Vilmos német császárnak* fővárosunkba történt érkezése alkalmából a polgári és a vagonos osztály ellen erős kirohantást intézett „ER ist angekommen” czímmel. A királyi főügyész osztaggyűlésre való izgatást látott ebben a cikkben és perbe fogta annak szerzőjét, *Grossmann Miksa* betűszedőt, akit ma vont felelősségre a budapesti sajtóbíró. A vádhatóságot *Baumgarten Izidor* királyi ügyész képviselte. *Grossmann* védője *Pollacsek Sándor* ügyvéd volt.

A főügyész a következő kitételeket inkriminálja:

„Szellemi fogyasztásban szenvedő *Wertheimkassza* ivadékok nyújtogadják a nyakukat, buja asszonyok lengetik a zsebkendőiket, kéjnők bámulnak szájtátva: *Megérkezett!*... Katona-kordont vontak mindenfelé, nehogy a militarizmus vendége felesélyezve legyen... A polgári csöcselék nem méltatta egy pillantásra sem. Ő tudja legjobban, hogy ez az agy és gerinc nélküli csorda csak akkor használható engedelmes eb gyanánt, ha cipő-sarkkal vagy ostorral táncoltak a hátán...” stb.

Az **elnök** (a vádlotthoz): Ön írta ezt a cikket?

A **vádlott**: Nem írtam. *Fejből rögtön készítem.*

Az **elnök**: Ebben a közleményben olyan komplikált mondat szerkezetek vannak, amelyek arra engednek következtetni, hogy kézírata is volt.

A **vádlott**: Nem volt. Ugy szedtem ki, ahogy eszembe jutott.

A bizonyító eljárás befejeztével **Baumgarten** Izidor királyi ügyész mondotta el nagy szónoki erővel vádbeszédét. Valahányszor — ugymond — az ügyesség sajtópanaszt emel, mindannyiszor a sajtószabadság elnyomásával vádolják őt. Pedig az ügyesség sohasem kifogásolja az eszmék harcát. Gyűlölni, szeretni szabad mindenkinek, de aki fennen hirdeti gyűlöletét egy társadalmi osztály ellen abban a reményben, hogy mások szívében is el fogja szórni a gyűlölség magvát: azt, mint lelketlen igazgatót, a törvény bünteti. Foglalkozik végül a cikk tartalmával és kéri az esküdteket, hogy mondják ki **Grossmann Miksára** a „vétkes“-t.

**Pollacsek** Sándor védő szerint az inkriminált közleményben nincsen igazság. Nem egyéb az, mint egy gunyoros hangon írt riport. Fölmentést kért.

Az esküdtek *nyolcz* szóval *négy* ellen vétkeket mondtak **Grossmann Miksát** s e marasztaló verdikt alapján a sajtóbírósa a vádlottat osztálygyűlöletre való igazgatás miatt *három havi államfogházra* ítélte.

— **A Szimon Anna gyilkosai.** **Bojcssev** Decsko és **Novelics Károly** ellen — mint már megirtuk — meghozták az ítéletet. A törvényszék az államügyész által felhozott bizonyítékok logikáját elfogadta és mind a két bűnöst halálra ítélte. A midőn **Bojcssev** és **Novelics** a terembe léptek az ítélet kihirdetésére előtt, minden jelen volt érezte, hogy mind a ketten, a hamis tanúk dacára is, el vannak veszve. Nem két csendőr, mint eddig, hanem öt állott őrt a vádlottak mellett. Teljes nyugodtsággal hallgatták meg a gyilkosok az elnök által halk hangon felolvasott ítéletet. Sem az egyiknek, sem a másiknak egy arcvonása sem változott. **Bojcssev** áthatóan és élesen tekintett az elnök szemébe, míg **Novelics** a földre szegezte a szeméit.

A tulsufolt teremben az elnök szaván kívül egy hangot se lehetett hallani. **Bojcssev** **Nikola**, akit bizonyítékok hiányában felmentettek, anélkül, hogy bátyjára vagy **Novelicsra** nézett volna, rögtön elhagyta a termet. Utoljára volt együtt a fivérével. Az ítélet kihirdetése után **Bojcssev** apósa is azonnal eltávozott. Csak annyit mondott és ezt minden körülálló ballotta:

— Most csak örülni fognak a németek! Az elitáltaknak még jogukban van a semmitőszékhez folyamodni, azonban kétségtelen, hogy az esküdtszék ítéletét megerősítik. Ami a kiskoru **Szimon Eugénia** kárpótlási igényeit illeti, a felebbezési törvényszék az esküdtszék által megítélt ötezer forintot, mint megfelelő kártérítési összeget, a bíróság jóváhagyta.

## Pettkó László bűnpöre.

A budapesti törvényszék ma kezdte tárgyalni az *Országos Törvénytár* egykori szerkesztőjének, **Pettkó László** miniszteri titkárnak bűnperét. A tényállást csak e napokban ismertették. **Pettkó** körülbelül hatvan ezer forint erejéig károsította meg az államkincstárt, pedig jó módban, kényelemben élt és szép jövő előtt állott. A kínálkozó alkalom sodorta a bűnbe és olyan ügyesen leplezte a sikasztásait, hogy talán máig sem jöttek volna rá, ha egyik alkalmazottja titokban föl nem jelenté.

A végtárgyalást az esküdtszék teremben kezdték meg **Fekete** Gyula bíró elnöklété alatt. **Pettkó** védelmét **Eötvös Károly** ügyvéd vállalta el. A végtárgyalás iránt nem igen nagy az érdeklődés. A nagyközönséget csak a gyilkossági bűnperek, az izgalmas jelenetek vonzzák a tárgyalóterembe.

**Pettkó** László az általános kérdésekre azt adja elő, hogy 43 esztendő, nő, két gyermeke van, miniszteri titkár.

**Átányi** József közbíró kéri a törvényszéket, hogy **Gogolák** József belügyminiszteri számtanácsost mint szakértőt hallgassa ki s e végből engedje meg, hogy **Gogolák** jelen lehessen a végtárgyaláson. **Eötvös Károly** védő: Határozottan ellenzem a számtanácsosnak szakértői minőségben való meghallgatását.

Az **elnök**: Mint tanu jelen lehet...

A **védő**: A tanu és szakértő közt nagy különbség van. A tanu ténybeli dolgokról nyilatkozik, a szakértő véleményt mond. En a büntető igazságszolgáltatás érdekében lehetetlennek tartom, hogy az, aki hivatali előléptetést éppen ez ügy mián kapott s az, aki a rendőrség tagja, itt mint szakértő szerepelhessen. Az ő véleménye éppen elfogadhatatlan, kérem a tekintetes törvényszéket, hogy egy rendőrt, egy kutató detektívet, a vádhatóság egyes szubordinátusát, mint szakértőt ide ne ereszzen.

Az **ügyész**: En is a törvény és igazság érdekében kértém **Gogolák** szakértői szereplését. Ő a vizsgálat során mint számvéző szakközeg működött. Ő a belügyminiszterium érdekét képviseli s így a tárgyalás egész során jelen van s én ezt szükségesnek tartom a bizonyító eljárás érdekében.

**Eötvös Károly**: A kir. ügyész ur egészen félreismeri a bizonyító eljárás természetét, ha azt mondja, hogy **Gogolák** van hivatala a fölvilágosítás megadására. Hogy egy ember, aki minden irányban alárendelt és elfogult s aki a magasabb bírói szakintelligencia híján van, ilyen szerephez jusson. Nincs a világon olyan szakember, akinek a bíróság a maga szellemi munkáját alárendelje. Az ügyész mellett mint privátsegéd ott lehet **Gogolák**, de hogy a károsult kincstár nevében más is itt lehessen, mint a rendes képviselője, az ellen összes törvényeink nevében tiltakozom s előterjesztésem értelmében határozatot kérek.

A törvényszék e kérdés fölött tanácskozássra vonult vissza s elhatározta, hogy **Gogolák**, akinek szereplése a bűnpörben oly speciális, mint maga ez a bűnpör, legyen jelen a tárgyaláson, hogy mint tanu időnkint kihallgatható legyen.

**Eötvös**. Kérem előbb az általános kérdések fölvetését s azután **Gogolák** tanácsos ur behívását. (Közben belép **Gogolák** s helyet foglal a tanuk sorában.)

Az **elnök** (a vádlotthoz): Tudjuk, hogy hivatalnok volt, beismeri ezt?

A **vádlott**: Nem, 1886-ig nem voltam rendes tisztviselő.

Az **elnök**: Védő ur, milyen hivatalos okiratai vannak ennek bizonyítására?

**Eötvös Károly** bemutatja ez iratokat, köztük egyet 1883-ból, amely szerint nem mint köztisztviselő, hanem csak mint **Pettkó László** bizatott meg a Törvénytár szerkesztésével. Ez nagy fényt vet az ügyre, kérem is majd ennek fölolvását s **Pettkó** nak ez ügyben való megkérdezését.

Az iratokat fölolvassák s aztán folytatják a vádlott kihallgatását.

Az **elnök**: Van öröklött vagyona, szerzett vagyona, hozománya?

A **vádlott**: Lefoglaltak nálam 27 darab ezer forintos aranyjradéki kötvényt, amelynek napi árfolyamértéke darabonként 1220 forint, azután közel 4000 forintot érő sorsjegy van lefoglalva, van azonkívül villám Gmundenben, a fiam biztosítási kötvénye, néhány forint híján 3000 forint.

— Miből szerezte ezt?

— En a Budapesti Közlöny szerkesztését utóbb is megtartottam boldogult mostohaapám, **Salamon Ferenc** kívánságára. Akkor 1800 forint évi fizetésem volt, amit mindig megtakaríthattam. A rendeletek tárához indexet készítettem, ebből eladtam 4000 példányt négy forintjával.

Az **ügyész**: Azt állítja, hogy **Salamon Ferenc** a „Budapesti Közlöny“-nek csak névleges szerkesztője volt. Meddig kapott ön 1800 forint évi fizetést?

— 1879. évi januártól 1892. évi október haváig.

— Kitől örökölte a sorsjegyeket?

— Nagybátyámtól.

— Miért szökött meg december 19-én?

— Mert amikor fölmentem a belügyminiszteriumba, láttam, hogy becsületét vesztett ember vagyok. Senki sem akart velem szóba állani.

— Voltak költséges passziói? Lóverseny, kártya, bórze?

— Tájékán sem voltam a lóversenynek vagy a bórzenék.

— Volt-e viszonya idegen nővel?

— Nem.

Az **elnök** felhívja **Gogolák** József tannt, hogy foglaljon helyet közvetlenül a bíróság előtt.

A **védő**: Újból figyelmeztetem a tekintetes királyi törvényszéket a jogszokással ellenkező tanukihallgatás mellőzésére. A tárgyalás során nekem is lesznek kérdéseim, sőt kereszkérdéseim a tanuhoz, de azt nem tűrhetem, hogy folyton itt üljön, feleljen, fixirozza a vádlottat s mint rendőr, ezzel zavarja.

Az **ügyész** tiltakozott a tanunak, mint köz-tisztviselőnek ilyen aposztrofálása ellen.

Az **elnök**: Kérem az ügyész urat, ilyes fölösleges észrevételektől tartózkodni, a védő sértő kifejezést nem használta, mert akkor rendreutasítottam volna. E kérdésben már határozottunk, e tanu kihallgatása szükséges, tehát kérem, fölösleges észrevételekkel a tárgyalást ne huzzuk. Pont. (A tanuhoz:) Kérem, feleljen.

**Gogolák**: Tekintetes királyi törvényszék! A nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszterium...

— Kérem, hagyjuk ki a miniszteriumot, adatokat kérek.

**Gogolák** ezután előadta, hogy teljesítette a raktári készletek megvizsgálása után a leszámolást. A vizsgálatot egy bizottsággal ejtette meg, a hiányokat két száztíz jegyezte. Szerintük az Országos Törvénytár 1894-iki példányaiából 38.100 példánynak kellett maradni s ők csak 24.000 példányt találtak. Azt hiszi, olyan benyomást tesz már ez is...

**Eötvös védő**: Ez nem tanubeszéd. (Derűtség.) Csak tényeket tessék beszélni. A véleménye mellékes, mi közünk hozzá?

**Gogolák** ezután egy kimutatást akart fölolvadni, de a védő közbeszólt:

— Kérem, tessék egy bíró urat felkérni, hogy olvassa föl, mert én az ön felolvasásának nem hiszek.

**Szepessi** bíró fölolvassa az okmányt, mire a vádlott ismét kijelenti, hogy a raktárban hiány nem lehetett.

A védő ezután a tanuhoz kívánt kérdéseket intézni.

— Hol van a két számtiszt följegyzése?

— Az magánföljegyzés.

— Ön nem volt mindig velük, pinczében, padláson?

— Ellenőriztem őket mindig.

— Ők is aláírták a fölvételi jelentést?

— Igen.

— Bírói közeg volt ott?

— Nem volt.

— A vádlott ott volt?

— Nem, mi megkérdeztük a vádlottat, ott akar-e lenni a fölvételnél, ő azt mondotta, hogy nem.

**Pettkó László** határozottan tagadja, mintha ő sikkasztott volna s azt igyekszik bizonyítani, hogy hibás az a számadás, amelyet a kiküldött vizsgáló bizottság készített.

Az **ügyész**: Mit kifogásol a számtanácsos ur által előterjesztett kimutatásban?

— Nem bízom a számitás helyességében.

A **védő**: Csakugyan átvett ön a Törvénytárból 79.100 darabot?

A **vádlott**: Nem vettem át annyit.

A **védő**: Tessék hát arra felelni, hogy igaz-e, hogy sikkasztott és mennyit?

A **vádlott**: Semmit sem sikkasztottam.

Kihallgatták ezután **Pöltz** Gyula miniszteri számtisztet, aki tagja volt a kiküldött vizsgáló bizottságnak.

Az **elnök**: Mi volt az ön feladata?

A **tanu**: A raktárban volt könyvkészletet vizsgáltam meg...

**Gogolák** József: (Közbeszólt) Kérem, tekintetes törvényszék!

**Eötvös Károly** védő: De **Gogolák** ur, **Gogolák** ur, ne szóljon közbe, mert hátra ültetem. (Derűtség.)

**Gogolák** (leül).

A tanu elmondja ezután, hogy munkája 36 napig tartott. A hiányt úgy derítették ki, hogy a könyvkészlet összehasonlították a hivatalos kimutatással, amelyben ki volt tüntetve, hogy mennyi könyvnek kellene lenni.

A **védő**: Mikor fogott ön hozzá a munkához?

A **tanu**: Talán januárban.

A **védő** (**Gogolák**hoz): Ej ej, **Gogolák**, már megint rázza a fejét! (Derűtség.)

**Gogolák**: Az én fejemet? Kérem, én nem rázom. (Nagy derűtség.)

A **védő**: Ej ej, még tagadja!

**Tokaji Nagy Kálmán** tanu volt az, aki **Pettkó** Lászlót a miniszteriumnál fejelentette. Azt vallja, hogy **Pettkó** a kiselejtezett, de értékes könyveket eladta, de nem tudja, hogy mennyiért.

Az **elnök** (a vádlotthoz): Nos, mi erre az észrevétele?

A **vádlott**: A kiselejtezett könyvek klencz tizedrésze értéktelen volt.

Az **ügyész** (a tanuhoz): Mi készítette ont arra, hogy **Pettkó** följelentse?

A **tanu**: Gyanus volt nekem, hogy **Pettkó** a törvénykönyvekből több példányt nyomtatott, mint kellett.

Az **ügyész**: Huszár miniszteri tanácsoshoz miért írta azt a „bizalmas“ levelet?

A **tanu**: Részint kötelességből, részint — bosszúból. Mert **Pettkó** urra haragudtam. Rosz föl-lebbvalóm volt.

A végtárgyalást holnap reggel 9 órakor folytatják.

## A HIVATALOS LAPBÓL.

**Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hann József pozsonyi főgimnáziumi helyettes tanárt a miskolci gimnáziumhoz reudes tanárrá; Petró István okleveles tanítót állami elemi népiskolai rendes tanítónak; a budapesti itélőtábla elnöke dr. Kéty István ügyvédjelöltet a budapesti itélőtábla kerületére díjas joggyakornokká nevezte ki.

**Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Révész Lajos turóc-szent-mártoni állami polgári fiúiskolai rendes tanítót a huszti állami polgári fiúiskolához, az igazságügyminiszter dr. Kardos Kálmán zombori királyi ügyészt a szegedi királyi ügyészséghez helyezte át.

**Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter Szolnok-Doboka vármegyében a kecskési anyakönyvi kerületbe Bálint Ágoston helyettes körjegyzőt, az apanagyfalusi anyakönyvi kerületbe pedig Albusy Géza körjegyzőt anyakönyvvezetőknek nevezte ki.

**Pályázatok.** A honvédelmi miniszteriumnál hivatalos, a nagy-szent-miklósi földműves iskolánál ösztöndíjas gazdasági segédként, Mező-Nyáradon (Borsod vármegye) postamesteri, a szegedi itélőtábla kerületében joggyakornoki, a segesvári járásbírósnak hivatalos, a lipótczei elmeógyógyintézetnél hivatalos állás van üresedésben.

**Árverések a fővárosban:** Richter és társa cég ingóságai VI. nagymező-utca 15. január 29. Gál Ferencz ingóságai VII. Csömör-ut 8. január 28.

**A vidéken:** Surányi János ingóságai Győrött január 31. — Sztratinzky Pál ingatlanai Tót-Bánhegyes (Battonya) községében február 24. — Zimán Géza ingatlanai Tereczal (Tokaj) községében február 7. — Kramolin Emilné ingatlanai Szegardon április 18. — Merina Péter ingatlanai Déván április 27. — Roberty Dragolyubné ingatlanai Török-Becsén március 22. — Beniczky Kálmán ingóságai Beszterec határában és Kemeccsén (Nyíregyháza) február 8. — Lehotzky Sámuel ingatlanai Keczel (Kis-Körös) községében január 29. — Kauffmann Mór ingatlanai Kolozsvárott február 7. — Borza László ingóságai Hátszegen január 31. — Komjáthy Miklós ingóságai Geriva (Rima-Szécs) pusztán január 31. — Komáromi Sándor ingóságai Kunhegyesen február 4. — Sárman Amália ingatlanai Tard (M.-Kövesd) községében április 20. — Bregyán Velitska Viktor ingóságai Bábólnán (Algyógy) február 15.

## ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

**P. Gy. Hazzsina:** A kalabriásban nemcsak kontra, hanem egyszerű játék esetén is az az általános jogelv: hogy nincs „bika“, vagyis egyenlő point-szám esetén a fölvevő elveszítette a játszmat.

Ez általános princípium alól azonban egyes kalabriás-vidékeken némi eltérés van gyakorlatban. Ugyanis a „bika“-játéknál szintén vesztes ugyan a fölvevő, de csak két harmadát fizeti a veszteségnek.

Az a nézet, hogy a kontrázó a kontra-kimondásával ellen-fölvevő lesz s így csak point-többség esetén tekinthető nyertesnek, már csak a volt határvidék egyes konzervatív házközösségeiben divatos.

**G. L. Előfizető.** Ha behívják, akkor köteles bevonulni. Ha már néhány napig szolgált és akkor hazaküldik, akkor a bevonulás teljes fegyvergyakorlatnak számít.

**W. M. Kiszuczka-Ujhely.** Csak tessék folytatni s az eredmény után nyilatkozhatunk a jövőre nézve.

**S. J. Budapest. R. István** országgyűlési képviselő az Angol királynő szállodában lakik.

**Szegedi kis menyecske.** Öszintén panaszos levele meghatott és mosolyra keltett. Ön 19 éves, az ura 32, mindössze félesztendő házasok s nagy boldogságuk, kölcsönös szerelmük zavartalan mézét nem keseríti más, csak egy házastárs anyós s egy rossz nyelvű sógorasszony. Önöknek, kérjük szeretettel, nincs semmi bajuk, mert fiatalok és szeretik egymást. A többi, az semmi. Azaz, hogy mégis nagy dolog, mert ez szokott az alapmotívuma lenni az összes kisebb polgári házi tragédiáknak. Am ezen tragikus csomó megoldása nagyon egyszerű. Ha becses férje panaszkodik vala az ő anyósa ellen, neki azt tanácsolnók, bánják el rövid uton a bajkeverő házi sárkánnyal s tegye ki a pellerinjét. Ellenben Ön, a gyöngye gyerek-asszony, hogy mérje össze gyakorlatlan nyelvecskéjét, rózsás körmeit egy teljesen kinőtt anyós-példánnyal, aki még egy szeretetre méltó sógoronóval van sulyosítva? Szerény nézetünk szerint Önnek sincs egyéb módja, menekvése, minthogy győzze le őket. Türelemmel, szeretetreméltósággal, alázatossággal (de nem megalázkodással) igyekezzék meghódítani házi ellenségeit. Mert jegyezze meg, hogy világtérmentése óta minden anya és leánytestvér féltékeny volt a fia só bátyja feleségére, arra a betolakodott idegen nőszemélyre, aki tőlük, a természetes hozzátartozóktól, elarobolta a szeretett férfi szívét, legalább nagyrészen. Próbálja meg, szeresse egy kicsit az anyósát is.

**Tudatlan. Zala-Egerszeg.** Az „ismert dusszadgok (milliomosok)“ neveit és címét méltóztatik tőlünk tudakolni. Anélkül, hogy kérdésének czélzatán töprenkednénk, fejből a következő illusztris lajstromot bocsátjuk rendelkezésére: **Vaszary** Kolos hercegprímás

**Esztergom; Császka György** érsek Kalocsa; **Szamassa József** érsek Eger; **Schlauch Lőrincz** bíbornok Nagyvárad; **gróf Károlyi Sándor** Budapest, **gróf Károlyi István** Budapest, **gróf Károlyi László** Budapest, **gróf Csekonics Endre** Budapest, **gróf Zichy Jenő** Budapest, **báró Solymosy László** Budapest, **báró Wenckheim Frigyes** Budapest, **B.-né Wahrmann Renée** Budapest, **Köhner Zsigmond** Budapest, **Lánczy Leó** Budapest, **báró Schosberger Zsigmond** Budapest, **H. Deutsch Sándor** Budapest és **báró Hirsch Mór** özvegye Páris (Rue de Rome 3.). Ha kevesli, még utána nézhetünk a hál' Istennek elég gazdag lajstromnak.

2943. számú előfizető. Mind a két kiírási forma helyes. Hivatalosan mégis az „iktató“ használatosabb.

## NYILTTÉR.

Utoljára elűtött hét.  
**Eugen herceg szobor sorsjegyek 50 kr.**  
Főnyer. 75.000 kor. értékben. Ajánlja:  
Gaedike A., Kossuth Lajos-utca 17. Wildberg J., Andrássy-ut 10

## KÖZGAZDASÁG.

## Közgazdasági táviratok.

**Bécs,** január 27. A Nikolajevits S. F. golumbincei malom-cég csődöt mondott. A passzívák 100.000 forintra rúgnak. Kiegyezéstől 60 százalékat ajánlanak.

**Berlin,** január 27. Májusi járadék 102.14, Ezüst járadék 102.30, Magyar aranyjáradék 103.25, Osztrák aranyjáradék 103.50, Magyar korona-járadék 99.90, Osztrák hitelrészvény 225.—, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 35.10, Bustieh. rádi vasut 238.40 Osztr. bankjegy 170.10, Rövid lejáratu váltó Bécsre v. Budapestre 169.95, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.40<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 94.40, Laura-kohó 183.30, Harpen, 179.60, Olasz központi vasut 134.75, Török sorsjegy 116.—.

**Az utótőzsdén:** Osztrák hitelrészvény 225.25, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 35.10, Magyar aranyjáradék 103.25, Disconto-társaság 201.60.

**Hamburg,** január 27. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 303.25. Az irányzat csendes.

**London,** január 27. (Bankkimutatás.) Összes tartalék 22.753,000 (862,000). Jegyforgalom 26.610,000 (415,000). Bankkéslet 32.564,000 (448,000). Magánosok letétei 37.479,000 (1.406,000). Kincstári követelés 13.093,000 (1.646,000). Jegytartalék 20.485,000 (137,000).

**Páris,** január 27. 3%-os francia járadék 103.22, 3<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%-os francia járadék 107.50, Osztr. földhitelintézet 1279, Länderbank 484, Magyar aranyjáradék 102.50, Déli vasuti elsőbbség 390.—, Alpei bányá 325, Török dohányrészvény 294.—, Török sorsjegy 113.50, Olasz járadék 94.05, Spanyol kölcsön 61.37, Meridional 678, Ottomán-bank 564.50, Rio Tinto 691.—, Debeers 762.—, Eastland 134.—, Chartered 80.50, Randfontein 52.50. Szilárd.

**Páris,** január 20. (Bankkimutatás.) A pénzforgalom aránya az érckészlethez 82.93 : 100. Kamatok és leszámítás jövedelme 234.000 frk. Érckészlet ezüst) + 1,533.000 frk. Váltótárca — 22,850.000 frank. Allamkincstári követ. + 6.136.000 frank. Magánkövetelések — 42,822.000 frank. Érckészlet (arany) + 2,574.000 frank. Előlegek aranyrudakra — 7.923.000 frank. Jegyforgalom — 42.586.000 frank.

**New-York,** január 27. (C. T. B.)

	január 27.	január 26.
	cents	cents
Buza januárra	108 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	106 <sup>3</sup> / <sub>8</sub>
„ májusra	98 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	96 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>
„ júliusra	91 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>	89 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>
Tengeri májusra	34 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>	34 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>

**Chicago,** január 27. (C. T. B.)

	január 27.	január 26.
	cents	cents
Buza májusra	97 <sup>1</sup> / <sub>8</sub>	94 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>
Tengeri májusra	29 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>	29 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>

## Mezőgazdaság.

**Az éjjeli halászat.** A földmívelési miniszter közhírré teszi, hogy az éjjeli halászat tilalmának részleges megszüntetése tárgyában kiadott rendelet hatályát a húzó hálóval való halászás tekintetében a velencei tónak és pedig ennek szorosán a tó fogalma alá eső vízterületére is kiterjeszti.

**Az amerikai vetések állása.** A chicagói főkonzul január hónap 5-éről a következőket jelenti: Hivatalos jelentések szerint az őszi vetések nem a legkedvezőbbben állanak. A vetési munkálatok elkésve voltak végezhetőek és a növényzet fejlődésében annyira visszamaradt, hogy szigorú télben kevés ellenállást lesz képes kifejteni. Ezen körülményt és a buzával bevetett terület csökkenését figyelembe véve illetékes helyen 1898. évre csak közepertmesté illenek remélhetni. Ezzel ellentétben egyes szaklapok állítolag racionálisabban végzett becslések alapján a jövő évi termés kilátásokat nem tartják kedvezőtleneknek s nézetük szerint a gazdák panaszait csak aggódásuk nem pedig már tényleg megtörtént károk indokolják. Tény az, hogy a buzavetések egy részében a fagy némi kárt okozott, azonban a fő buzatermő vidékeken a vetések a fagy ellen némi hótakaró által védve vannak, de a deczemberi időjárás még ott sem okozott lényeges kárt, ahol a vetések a védő hólepelnek teljes híjával voltak.

## Ipar és kereskedelem.

**Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság.** E társaság igazgatóságának tegnapi megtartott ülésében az 1897-iki üzletév mérlegét terjesztették elő, mely alkalommal megállapították hogy az 1897. évre az előző évivel egyenlő osztalék, vagyis részvényenkint 13 forint (6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%-nak) kifizetését és ezenfelül a társulati tartalékoknak nagyobb összegekkel leendő javadalmazását fogja az igazgatóság a legközelebb megtartandó közgyűlésnek javaslatba hozni.

**Magyar kereskedelmi nyugdíjgyelet.** Az e czímen megalakult egylet, miután alapszabályait jóváhagyták, már megkezdte működését. Az egylet élén Krausz Lajos királyi tanácsos, mint elnök, Auer Róbert, mint másodelnök, továbbá Engl Hugó és Fürst László, mint alelnökök állanak. Az egylet kölcsönösség alapjára van fektetve oly módon, hogy a meghatározott évi járulékok befizetése ellenében minden tag 60-dik életévétől kezdődőleg bizonyos évi nyugdíjat biztosít magának.

**Az Iparcsarnok télen.** A kereskedelmi muzeum tárlatának a zordabb évszakban is szép számú látogatója van, akik érdeklél tekintik meg a magyar ipar versenyképes termékeinek gazdag és folyton váltakozó gyűjteményét. A korcsolyázó publikum a szebb téli napokon szintén szívesen ellátogat az Iparcsarnokba, ahol a gazdag butor- és lakberendezési osztály, nemkülönben a Londonban beszerzett angol használati butorok időleges kiállítása, legújabb pedig az Iparegyesületnél pályadíjat nyert teljes hálószoba-berendezések (16 darab keményfa butor, összesen 210 forint árban) változatlan vonzerőt gyakorolnak. Az ujabban forgalomba került házi ipari cikkek közül a hölgyközönséget a Hont vármegyében előállított, eddig alig ismert technikájú színes himzések, a komáromvármegyei Hetény községből beérkezett fehér varrottások és az ó-hegyi (Zólyom megye) csipkegyűjtemény kiválóan érdeklik.

**Kőbányai sertéskereskedők.** A budapest-kőbányai sertésszállás-birtokosok szövetekezete ma délelőtt tartotta a közgyűlést. Az igazgatóság jelentése szerint, 139 vaggon és 9335 fuvartrágyát szállítottak a szövetekezeti tagjai a rakodóhoz, amelynek az értéke 10,089 forint 34 krajczár. A költségek levonása után 5117 forint 35 krajczár marad a szövetekezeti tagok számára. Ugyancsak ma tartotta a kőbányai sertéskereskedők zsradék- és szappangyár-szövetekezete is a közgyűlést. A szövetekezetenek az idén 11,993 forint 26 krajczár nyeresége van; ebből 11,500 forintot osztanak ki a tagok között s a többit új számlára viszik át. Bejelentette végül az igazgatóság, hogy a szövetekezeti az állami szappangyárt további három évre bérbevette.

**Csödmegnyitások.** Weisz Lipót makói kereskedő ellen a szegedi királyi törvényszék részéről. Csödbiztos dr. Kecskeméty Dániel törvényszéki bíró, tömeggondnok dr. Galambos Ignác makói ügyvéd, bejelentési határidő márczius 19, felszámolási határidő április 2. — Frenkl Soma losonczai kereskedő ellen a balassa-gyarmati királyi törvényszék részéről. Csödbiztos Köröm László törvényszéki bíró, tömeggondnok Rachler Ferencz losonczai ügyvéd, bejelentési határidő február 26, felszámolási határidő márczius 19. — Pollák Izsák samáczai kereskedő ellen a vinkovcei királyi törvényszék részéről. Tömeggondnok Anontievics Mihály samáczai ügyvéd, bejelentési határidő márczius 3.

**Kőbányai sertésplacc,** január 27. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 52—53 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klgig terjedő sulyban) 52—52<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő sulyban) 52—53 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 51—52 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 50—51 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 49—50 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. január 25. napján volt készlet 18.937 drb, január 26-én felhajtott

417 drb, január 26-án elszállított 498 drb, január 27-án maradt készletben 18.856 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

**Budapesti konzum-sertés vásár, január 27.** A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székes-fővárosi konzum-sertés vásárra 1898. január 26-án érkezett 560 drb. Készlet január 25-éről 162, összes felhajtás 722 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 514 drb.; elszállítatlan maradt 208 drb. Napi árak: 120—180 kilós 51—52 kr., 220—280 kilós 51—52 kr., 320—380 kilós 51—52 kr., öreg nehéz 49—50 kr., malacz 35—40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

**Budapesti szurómarhavásár, január 27.** (A budapesti közvágóhid és marhavásári igazgatóság jelentése). Felhajtott: élő állatokból 312 drb belföldi, 2 drb növendék élő borjut, 71 drb élő bárány, 219 drb belföldi, 56 drb galicziai borjut, 1240 drb élő bárány. A borju-vásár lassu lefolyásu volt. Napi árak: élő borjuk: belföldi 37—44 frtg, kivételesen 46 frtg sulyra. Növendék 22—25 frt, Ölött belföldi borju 39—43 frt, galicziai borju 37—44 frt, élő bárány párja 3 1/2—7 frt, ölött bárány 4—9 forint.

**Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár, január 27.** (A budapesti közvágóhid és mahavásár-igazgatóság jelentése). *Felhajtott:* 301 drb, ugymint: közep 108 drb, alárendelt 6 drb. Fejős tehén: tarka 130 drb, bonyhádi 45 drb. Tenyész-bika 2 drb, jármos bivaly 10 drb. Jobb minőségű fejős teheneket jól lehetett volna értékesíteni, de ily áru hiányzott. Jármos ökrökre kevés volt a vevő. *Következő árak jegyeztettek:* közepminőségű jármos ökör 265—325 frt páronkint. Jármos bivaly 260 frt. Fejős tehenekért és pedig: Tarka, kevert származásu tehén 80—130 frtg darabonkint. Bonyhádi tehén 110—160 frtg darabonkint.

**Budapesti vágómarhavásár, január 27.** (A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése). *Felhajtott:* 1968 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1203 drb magyar és tarka ökör, 636 drb magyar és tarka tehén, 77 drb bika és 152 drb bivaly. Minőség szerint 311 drb elsőrendű hizott, 1215 drb közepminőségű és 442 alárendelt minőségű. Azáltal, hogy több helybeli előkelő mérsáros szükségletét vidéki vásárlással, a vásáron kívül, fedezte, a vásár lefolyása lanyha volt. Az árak 100 klgknt átlag 1 fittal csökkentek. Különös említést érdemel, hogy egy idevaló mérsáros máttól fogva a következő vásárok mindegyikére egy-egy vagyon legjobb minőségű hizott ökröt rendelt a marhavásártéri vásári epénztár-részvénytársaság közvetítésével, olyat, aminő csak a bécsi vásáron értékesíthető azzal a szándékkal, hogy ezeknek a kitűnő állatoknak a husát detailban megfelelő árakon kimerje. Ezekért a kiállításba beillő állatokért a helybeli piaczon ritka kivételes 38 forintos árt fizettek 100 kilónkint. *Következő árak jegyeztettek:* hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 29—33 frtg, hizott magyar és tarka ökör, közepminőségű 24—29 frtg, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 21—24 frtg, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20—30 frtg, magyar tehén közepminőségű 20—30 frtg, szerbiai bika 23—30 frtg, szerbiai bivaly 15—19 frtg, kivételesen 20 frtg métermázsánkint elsőszubban.

**Bécsi szurómarhavásár január 27.** A mai vásárra felhoztak: 4194 drb borjut, 1118 drb élő sertést, 2123 drb ölött sertést, 456 drb ölött juhot, 1632 drb bárányt. A borjuvásár mult heti áronon folyt le. Ölött sertés irányzata szilárd volt és jobb keresletnek örvendett, de az árak mégsem változtak. Jegyzések: Ölött borju 34—42 kr. I. minőségű 44—50 kr, egész finom minőség 52—53 kr, süldő sertés 36—46 kr, I. minőségű süldő 40—50 kr, ölött juh 26—38 kr. kilónkint. Bárány 5—12 forint párja.

**Pénzügy.**

**Erdélyrészi központi hitelintézet.** Az erdélyi részek mezőgazdasági hitelügyének megoldásán előreláthatólag nagyot fog lendíteni a gróf *Bethlen* András, gróf *Bánffy* György és társaik kezdeményezésére tervezett erdélyrészi központi hitelintézet, mely szövetkezeti alapon van hivatva a kérdést megoldani. A kormány ugyanis, amely tudvalevőleg maga is törvény útján szándékozik intézkedni egy országos szövetkezeti központi létesítésé iránt, arra az esetre, ha ezen alkotás már a legközelebbi jövőben megvalósítható nem lenne, kijelentette, hogy hajlandó az erdélyrészi központi hitelintézet alapításához jelentékeny összeggel hozzájárulni és azonfelül az intézetnek jutányos leszámítolási hitelt kieszközölni. Ezenkívül már is 10,000 forint névértékű üzletrész jegyeztett, amely jegyzésben nagyobb összegekkel vettek részt: a római katolikus státusz, az erdélyi gazdasági egyesület, Kolozs vármegye és gróf *Bethlen* András és további nagyobb összegű aláírások is kilitásba vannak helyezve.

**Az osztrák Raiffeisen-szövetkezetek.** Mint Bécsből jelentik, az alsó-ausztriai Raiffeisen-gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a takarékbetétek kamatai után fizetendő 7 1/2%-os járadékot a takaré- és kölcsönpénztár-egyesületek maguk viseljék. A határozat köszönetet mond a pénzügyminiszternek és a bécsi tartományi pénzügyigazgatóságnak az adó- és illeték ügyekben a takaré- és kölcsönpénztár-egyletek iránt tanusított előzékenységükért. Azonkívül elfogadtak egy határozat javaslatot, amely felhívja a kormányt, hogy ha új törvényjavaslatot terjeszt elő a kereseti és gazdasági szövetkezetekről, legyen figyelemmel a takaré- és kölcsönpénztár-egyletekre. A gyűlés továbbá indítványt fogadott el egy pénzkezelési központ alapításáról, valamint arról, hogy a központ a többi mezőgazdasági organizációkat is olvassza magába és mozdítsa elő.

**Szesztermelés és szeszforgalom.** A pénzügyminiszterium a következő kimutatást teszi közzé a magyar korona országainak szesztermeléséről és szeszforgalmáról 1897. év november havában és 1897. évi szeptember hó 1-től bezárólag 1897. november végéig terjedő idő alatt: I. Termelési adó: 1. Termelési adó alá eső szeszőzdek által termelésre bejelentett 1897. november havában 7153 hektoliter tiszta alkohol. 1897. szeptember 1-től bezárólag 1897. november végéig 22.177 hektoliter. II. Fogyasztási adó: 2. Termeltetett szeszőzdekben november havában 93.414 hektoliter, a fenti időszakban 217.550 hektoliter. 3. Bevételezített fogyasztási adóval terhelt szesz, szabadraktárakká nyilvánított szeszönomitonban és szeszszabadraktárakban: a) a magyar korona országaiból november havában 35.043 hektoliter, a fenti időszakban 63.477 hektoliter, b) a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokból november havában 3.709 hektoliter, a fenti időszakban 12.470 hektoliter. 4. Elszállított a fent említett vállalatokból: a) a fogyasztási adó lefizetése mellett november havában 83.366 hektoliter, a fenti időszakban 228.243 hektoliter, b) fogyasztási adóval terhelt: aa) a magyar korona országainak levő vállalatok részére november havában 35.918 hektoliter, a fenti időszakban 66.157 hektoliter, bb) a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban levő vállalatok részére november havában 6.283 hektoliter, a fenti időszakra 9.852 hektoliter, cc) a vámvonalon át való kivitelre november havában 7.121 hektoliter, a fenti időszakban 16.909 hektoliter, d) másnemű adómentes felhasználásra november havában 7.058 hektoliter, a fenti időszakban 21.177 hektoliter.

**Közlekedés.**

**Magyar királyi államvasutak.** Az ezidőszert Budapest nyugati pályaudvar és Palota-Ujpest között közlekedő 166. és 165. számú reggeli helyi személyvonat folyó évi *április hó 1-től kezdve ezen hó végéig* Budapest nyugati pályaudvarról Dunakesziz, illetve Dunakeszizről—Budapest-nyugati pályaudvarig fog a következő menetrend szerint közlekedni: a 166. számú vonat Budapest-nyugati pályaudvarról indul reggel 5 óra 30 perczkor, érkezik Dunakeszire reggel 5 óra 58 perczkor; az ellenirányban menő 165. számú vonat pedig Dunakeszizről indul reggel 6 óra 6 perczkor és Budapest-nyugati pályaudvarra érkezik reggel 6 óra 35 perczkor. — A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az 1894. évi márczius hó 1-vel életbe lépett osztrák-magyar körutazási díjszabás 1898. évi márczius hó 31-ével érvényen kívül helyezték.

**BUDAPESTI GABONATÖZSDE.**

*Budapest, január 27.*

**A malmok már nem sztrájkolnak!** Denikve a malom, „mint olyan“ nem csak arra való, hogy közreműködjék a lanyha hangulat minél intenzivebb módon való fejlesztésében, hanem tulajdonképen némileg az a rendeltetése is volna, hogy — igaz, ez nem modern felfogás — gabonát öröljön. Miután pedig a garatra nem önthetik sem az olcsó tavaszi kötéseket, sem a sürgős argentiniai kínálatot, vagy pláne az indiai kitűnő terméskilitásokat, nem maradt más hátra a malmoknak, mint egy szokatlan és elavult expedienshez fordulni, ahoz, hogy buzárt vegyenek. Vásárolnak is délelőtt, délután, a nap minden szakában egyaránt és leginkább végeznek az árubeszerzést éjjel, amikor nem látja senki, ne-hogy valahogy kipattanjon a féltve őrzött titok, hogy özönével érkeznek mostanában a lisztmegrendelések.

Még mindig azt hisszük, hogy hiba van a kréta körül! A lisztfogyasztás, a jelenlegi magas árak mellett, kétségkívül megcsappant, de elvégre is csak nem szűnt meg egészen, hanem — vegyük a legrosszabb esetet — huszonöt százalékkal apadt. Hogy hol szerzik be majd Magyarországon, illetve a hozzánk importáló államokban a fodezetet, a még hátralevő félévben a normális liszt szükséglet het-

venőt százalékára, arval a malmok körültekintő vezetőségei, bizonyára tisztában vannak. Mi nem tudjuk. Előfordult ugyan már többször is, hogy a malmok kalkulálása visszafelé sült el!

Tovább se menjünk a tavalyi nyárnál, akkor is teljesen félreismerték a helyzetet. Csökönnyösen megmaradtak a „non possumus“ álláspontján a kilenc—tiz forintos buzaárak idején; akkor is azt hajtogatták, hogy: „a gazdának tul kell adni termésén, más vevő nincsen, nem adunk többet, és aztán mohon kapkodták a buzárt 13—14 forintos ár mellett.

Tény, hogy ma délelőtt 25.000 métermázsza, délután 10.000 métermázsza buza kelt el. Többet egy januári üzleti naptól követelni alig lehet. Az eladásra került tételeket nagyobbára a helybeli raktárállomány szolgáltatta, amely ilyformán — a még eladatlan árut érve — alig tesz többet 200.000 métermázsánál. Ha még egy hétig ily keretben mozognak a napi vásárlások, a budapesti raktárállomány már nem „nehezedik ólomsúlyként az irányzat fejlődésére“. Sorra kerülnek aztán a vidéki készletek, végre a Fiumén át beözönő áru. Egyelőre azonban: *Fiuménél a tenger csöndes.*

Jellemző, hogy az árutulajdonosok ma annyira megrökönyödtek a vevők leereszkedésétől, hogy a leplezetlenül tanusított vásárló kedv daczára, elfelejtettek magasabb árkövetelésekkel előhozakodni, csak az üzlet vége felé merészkedett 2 1/2—5 krajczzárral többet kérni. amit szó nélkül meg is adtak a vevők.

Annak a némiképp feltűnő jelenségnek, hogy a spekuláció mostanában szivesen válik meg az árutól, megvan az egyszerű magyarázata és a számszerint kimutatható jogosultsága. Akár melyikét is halászszuk ki a ma eladott tételek közül: a számítás bevág. Elkelt például 1000 métermázsza 74.5 kilogrammos, veggülékes raktári buza 12.27 1/2 forinton három hóra, azaz 12.15 forintos készpénzáron. Szeretnők tudni, hogy minek is spekulálna annak az árunak a tulajdonosa a készbuzával, amikor nehezebb és tisztább buzárt kap a határidőpiaczon 35—40 krajczzárral olcsóbban, amellelt a kötést egyszerűen zsebre vágja nem is kell neki sem raktárdíjat, sem kamatot és manipulálási költséget fizetni.

Amerikában tegnap janári határidőn kívül az összes terminusok emelkedtek, jóllehet a kiviteli kereslet kissé szűnetelt és ennek helyébe a lokális fogyasztás vásárlásai léptek. A St.-Louisban az ele-vátorokban kiűtött tűzvész alkalmával odaégett 280,000 breshel buza esete persze aránylag sokkal jelentéktelenebb, semhogy az irányzata befolyással lehetett volna.

A délután beérkezett sürgönyök kivétel nélkül szilárd irányt jelentettek. Az emelkedés kitesz Londonban 3—6 pencet, Liverpoolban 3/4 pennyt, Berlinben 30 fillért, Bécsben 10 krajczárt, Párisban 40 centimest a buzánál és 3/4 frankot a lisztnél.

**Buza.**

Elkelt délelőtt körülbelül 25.000 métermázsza buza szilárdan fentartott, helylyel-közel valamivel magasabb áron. Román és orosz buza is került forgalomba, délben és délután további 10,000 métermázsát vettek 5 krajczzárral drágábban.

**Előfordult eladások buzában.**

Mennyiség métrázsban	származás	hátterem- kült anyu kijáron	minőség megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 kg-ért	szép. vagt 8 hóra
1500	uj	78	—	Budapest	12.75	..
100	..	78	..	..	12.55	..
100	..	78	..	..	12.47 1/2	..
200	..	78	..	..	12.37 1/2	..
200	..	75	..	..	12.67 1/2	..
500	..	75	..	..	12.80	..
500	..	75	..	..	12.50	..
500	..	74	..	..	12.57 1/2	..
100	..	73	..	..	12.15	..
800	..	77	..	..	12.90	..
100	..	75	..	..	12.40	..
100	..	78	..	..	12.30	..
100	..	78	..	..	13.06	..
1000	..	73	..	..	12.25	..
2300	..	73	..	..	11.95	..
500	..	75	..	..	12.85	..
400	..	74	..	..	12.32 1/2	..
500	..	78	..	..	12.47 1/2	..
1000	..	74	..	..	12.27 1/2	..
3700	..	78	..	..	11.50	..
600	..	72	..	..	11.80	..
2950	..	73	..	..	9.70	..
700	..	70	..	..	9.	..
1000	..	74	..	..	10.25	..

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: F A J, Minős. súly hektol., 100 kilogr. készp. ára, 100 kilogr. készp. ára. Rows include Tiszavidéki, Pestvidéki, Fehérmegyei.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárban 146.800 métermázsza buza és 85.400 métermázsza liszt...

Határidőzset búzában: Ugy a tavaszi, mint az őszi buza áremelkedést tapasztalt.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns: Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltűni tőzsde. Rows include márczius, május, szept.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárata, Leszámloló árfolyamok. Rows include márcs., szept.

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Fentartott árak mellett kevés üzet volt. Ma is nagyobb tétel román áru kelt el 5 krral magasabb áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség mmázsában, 6 vagy u, származás, minőség megj., átadási hely, ár, netto 100 Kgr-kint, Kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: ó vagy u, faj, hektoliterenkint, 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 39.700 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 7551 métermázsza.

Határidőzset rozsbán. Tavaszi rozsbán alig volt forgalom fentartott áron.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltűni tőzsde. Rows include márczius.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárata, Leszámloló árfolyamok. Rows include márczius.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab változatlan. A fogyasztók részéről élénk vásárlás nyilvánul. — Árpa szilárd, finom minőségű áruért nagyon érdeklődnek...

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség méter-mázsában, ó vagy u, faj, minőség, átadási hely, ár, netto 100 Kgr-kint, Készp. vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, ó vagy u, Faj, Hektoliterenkint, 100 kg. készp. fttől, fttig.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 44.600 métermázsza árpa, 13.000 métermázsza zab, 76.600 métermázsza tengeri. A nyugati pályaudvarban 3898 métermázsza árpa, 2390 métermázsza tengeri, a Silosban 900 métermázsza zab, 19.200 métermázsza tengeri.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltűni tőzsde. Rows include Tengeri, Zab.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Áru, határidő, déli tőzsde zárata, Leszámloló árfolyamok. Rows include Tengeri, Zab.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi január hó 25. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi köze:

Table with columns: Az áru megnevezése, Erkezett, Elszállított, helyi forgalomban. Rows include buza, rozs, árpa, zab, tengeri, összesen.

Table with columns: Az áru megnevezése, Visszkivétel, Az áru megnevezése, A visszkivételre előjegyzett mennyiség. Rows include buza, rozs, árpa, összesen.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 27.

Nagy üzet ma sem volt. Mindamellert a nemzetközi értékek ára megmaradt tegnapi magaslatán. Ennek pedig két oka volt. Az első az, hogy a bécsi kontremine azon hirre, hogy az osztrák hitelbank mégis megadja a tizenhét forint osztalékot, folytatta fedezési műveleteit. A másik pedig az, hogy Berlinben a mai prolongáczióval még érezhetőbb lett ez értékben a darabhiány. A helyi piacon nálunk semmi sem változott jelentékenyebben. Csupán a jelzálogbank részvényei vesztettek két forintot tegnapi árukból. A tőzsde nem volt meglegedve azon határozatokkal, melyekhez a jelzálogbank tegnapi közgyűlése az eszközöndő tőkeemelést kötötte.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 382.—381.25, Jelzálogbank 276.—274.50, Leszámlító bank 253.25, Osztrák hitelrészv. 358.30—357.70, Osztrák-magyar államvasut 342—341.50, Közuti vaspálya 404.25—404.50, Rimamurányi 248.75 forinton kötetett.

Dél- és déli tőzsdén 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 358.—, Magyar hitelrészv. 381.25, Aranyjárdék 121.25, Koronajárdék 99.40, Leszámlító bank 253.25, Jelzálogbank 274.50, Rimamurányi 248.25, Osztr.-magy. államvasut 341.50, Ipar- és kereskedelmi bank 105.—, Déli vasut 81.—, Közuti vasut 404.25, villamos vasut 277.—.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajárdék 99.52 1/2—99.55, Kereskedelmi bank 144.—, Közuti vasut 403.50—404.—, Magyar hitelrészvény 382.25—381.50, Magyar ipar- és keresk. bank 105.—, Magyar jelzálogbank 274.—274.75, Rimamurányi 248.50—249.—, Osztrák hitelrészvény 358.—358.60, Osztrák-magyar államvasut 341.50—342.25, Kereskedelmi társaság 210.—, Országos központi takarékpénztár 845.—850, Drasche 750.—, Aszfalt 225.—, Ujlaki téglagyár 270.—271.—, Czukoripar 150.—150.50.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— frt; 8 napra 5.—6.— frt; utoljára 10.—12.— frt.

Déltűni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámlító bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdén: Osztr. hitelr. 358.30—357.90 osztrák-magyar államvasut 341.75, Magyar hitelrészvény 381.75 forintot kötetett.

Déltűn 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámlító bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, január 27. Zsiradék irányzata szilárd, az árak emelkedtek. Első minőségű városi áru 55 forinton kötetett. Szilva irányzata csendes, az árak változatlanok; szerb pokványáru 13.85 forint métermázsánként. Szilvaiz üzletelen volt.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammkiat, Pénz, Áru. Rows include Diáznóvár, Szalonna, Szilva, Szilva Határidőre, Szilvaiz, Heremag.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, jan. 27. A vásári forgalom: Husnál a forgalom csendes, árak szilárdak. Baromfinál lanya, árak emelkedtek. — Halban csendes, árak szilárdak. — Tej és tejtermékek csendes. Tojásnál csendes, árak emelkedtek. — Zöld-ségnél csendes. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. — Időjárás: derült, hideg. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzésére a következők: Hus. Marhahus hátulja I. 46—54 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—64 frt, II. 48—52 frt. Sertéshús elsőrendű 52—53 frt, vidéki 46—49 frt. (Minden 100 kilonként). Kolbász füstölt 72—90 kr (kilonként). Sertésszir hordóval 54—56 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyuk 1 pár 1.10—1.50 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.30 frt. Lud hizott kilonként 0.52—0.56 frt. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 drb) 36.0—37.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—5.00 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—5.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 03—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—80 frt. Vaj-téa kilonként 1.00—1.40 frt. Burgonya-róza 100 kiló 2.00—3.— frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.60—3.20 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.35—1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.42—0.60 frt.

Szesz.

Berlin, jan. 27. Szesz helyben 40.60 márka = 24.05 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literszállalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, jan. 27. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 39.— márka = 22.93 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, jan. 27. Szesz (50-es) pr. november 58.— márka = 34.10 frt; szesz (70-es) pr. november 38.60 márka = 22.70 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, jan. 27. Szesz nov.—decz. 20.10 márka = 11.82 frt; decz.—jan. 19.76 márka = 11.61 frt; jan.—febr. 19.75 márka = 11.61 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, jan. 27. Szesz folyó óra 43.75 frk = 23.05 frt; decz.-re 43.25 frk = 22.80 frt; négy első óra 43.25 frk = 22.80 frt; májustól 4 óra 43.— frk = 22.66 frt. Az árak 10,000 liter százelekonként 1/4% leszámlítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55.

Czukor.

Prága, jan. 27. Nyersczukor 88% czukortartalom alapján franco Aussig 12.62 frt, azonnali szállításra 12.72 forint új campagne.

Hamburg, azonnali szállításra 9.07 márka, februári szállításra 9.10 márka, májusi szállításra 9.37

márka, augusztusi szállításra 9.57 márka. Irányzat tartva.

**Páris, jan. 27.** Nyerscukor (88 fok) kész áru 28.—28.50 frk. fehércukor novemberre 30.3/4 frk. decemberre 31.—frk, 4 első óra 31.3/4 frk, 4 óra májustól 32.—frk. Finomított készáru 191.50—192.—frk.

**London, jan. 27.** Jávaczukor 11 shilling, nyugodt. Nyers cukor és jegecedett cukor igen nyugodt; *finomított darabczukorban* jó üzlet. ártartó. *Külföldi tört ártartóan* indult, lágyadtan zárult. Jegyeztetett: készáru 10.93/4 sh., márcz.-ápr.-ra 10.10 1/2 sh., május-aug.-ra 11.1 1/2 sh. *Répacukor* ártartóan indult és lanyhán zárult. Német (88%) jan.-ra 9.03/4 sh., február-ra 9.1 1/2 sh., ápr.-ra 9.3 1/4 sh., máj.-ra 9.4 sh., jun.-sra 9.5 shilling. *Hatékidőzet:* január-ra 9.03/4 sh., február-ra 9.1 1/2 sh., márcziusra 9.3 sh., áprilisa 9.3 3/4 shilling, májusra 9.4 1/4 shilling, júniusra 9.5 1/4 shilling.

**Olajok.**

**Páris, jan. 27.** Repceolaj folyó óra 53.50 frk (= 25.19 ft); január-ra 53.75 frk (= 25.30 ft); négy első óra 53.75 frk (= 25.30 ft); négy óra májustól 53.75 frk (= 25.30 ft). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 ft.

**Hamburg, jan. 27.** Repceolaj helyben 54.—márka (= 31.75 ft). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 ft.

**Köln, jan. 27.** Repceolaj májusra (hordóval). 56.50 márka (= 33.23 ft). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 ft.

**London, jan. 27.** Repceolaj 23.3—23.6 sh. Lenolaj 16.1 1/2 shilling Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 24.1 1/2—24.3 sh.

**Petroleum.**

**Hamburg, jan. 27.** Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 ft.

**Antwerpen, jan. 27.** Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 ft.

**Bréma, jan. 27.** Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 ft.

**Newyork, jan. 27.** Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificates decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 6.95.

**London, jan. 27.** Petroleum, amerikai 4 3/8—4 1/2 sh., orosz 4 1/4 sh.

**Kávész, tea, rizs.**

**London, jan. 27.** Santos határidő gyengén indult, ártartóan zárult. Jegyeztetett: január-ra 29.6 shilling, márcziusra 29.6 sh., májusra 30.—sh., júliusra 30.3 sh., szeptemberre 30.6 sh., decz.-re 31.—shilling. *Tea:* Indiai meglehetősen szilárd, *Rizs:* nyugodt.

**Fémek.**

**London, jan. 27.** Réz, G. M. Brände 49 1/8—49 3/8 font sterling készáru és 49 1/16—49 1/16 font sterling 3 óra; best sel. 53 3/4—53 1/4 font sterling. *Ón:* finom külföldi 63 3/16—63 1/16 font sterling készáru és 63 3/16—63 1/16 font sterling 3 óra. *Ólom:* angol 12 3/4 font sterling; külföldi 12 1/2—12 1/4 font sterling. *Horgany:* külföldi 18—18 1/4 font sterling. *Higany:* 7.—font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. *Vas:* A glasgovi nyersvaspiac szilárdan indult és lanyhán zárult jó üzlet mellett: *Zárlatárak:* 46.1 1/2 shilling készáru és 46.4 1/2 shilling egy óra; Cleveland 41.1 shilling készáru és 41.3 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.2 shilling készáru és 49.5 sh. egy óra; Middlesbrough 50.0 shilling készáru és 50.3 sh. egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 335.930 és Middlesbroughban 49,032 tonna.

**KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.**

**Bécs, január 27.** A hidegebb időjárás hatása alatt, valamint a magasabb newyorki jegyzések következtében, a gabonatózsdén szilárd volt az irányzat, de a forgalom ennek dacára, csekély maradt. Kötöttett: buza tavaszra 11.62—11.59—11.61 forinton, rozs tavaszra 8.72 forinton, zab tavaszra 6.63 forinton, tengeri május-júniusra 5.43—5.44 forinton.

**Hivatalosan jegyeztetett:**

Buza tavaszra 11.61—11.62, rozs tavaszra 8.70—8.72, tengeri máj.-jun. 5.43—5.44, zab tavaszra 6.62—6.63.

**Boroszló, január 27.** Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 ft) sárga. Buza helyben 18.50 márka (= 10.87 ft). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 ft). Zab helyben 14.—márka (= 8.23 ft). Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 ft). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 ft.

**Hamburg, január 27.** Buza holsteini 178—186 márka (= 10.47—10.99 ft). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 ft). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 ft.

**Páris, január 27. (Megnyitás.)** Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 ft). Buza december óra 28.90 frank (= 13.77 ft). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 ft). Buza 4 óra májustól 28.60 frank (= 13.63 ft). Rozs folyó óra 17.50 frank (= 8.33 ft). Rozs december óra 17.75 frank (= 8.44 ft). Rozs 4 első óra 17.75 frank (= 8.44 ft). Rozs 4 óra májustól 17.75 frank (= 8.44 ft) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

**Páris, január 27. (Zárlat.)** Buza folyó óra 28.60 frank (= 13.63 ft). Buza december 28.75 frank (= 13.70 ft). Buza 4 első óra 28.40 frank (= 13.54 ft). Buza 4 óra májustól 28.30 frank (= 13.49 ft).

**London, január 27.** Gabona nyugodt, szilárd. Kevért uszó amerikai tengeri 1/4 sh.-gel magasabb. Hozatalok: buza 15.110, árpa 2320 és zab 19.960 q. Tengeri helyben 17 1/4 sh.

**KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.**

**Bécs, január 27.** A mai tőzsdén ismét Tramway és Villamossági részvények iránt volt érdeklődés. Ezeket a papirokat ma berlini számlára is vásárolták. Ellenben a kulisszában nem volt élénkebb üzlet, itt csak alpesi bányarészvények kerültek forgalomba. Ez utóbbiak 150 frtig emelkedtek.

*Az előtőzsdén:* Osztrák hitelrészvény 357.62—358.25, Anglo-bank 162.50, Unionbank 303.50—304.50. Magyar jelzálogbank 274.—, Kereskedelmi bank 1440.—, Magyar hitelrészvény 382.25, Osztrák-magyar államvasut 341.37—341.75, Déli vasut 81.—, Cseh északi vasut 264.25—263.25, Tramway 117.50—118.50, Alpesi bánya 147.50—148.30, Fegyvergyár 305.50—306.—, Nemzetközi villamossági 331.25—331.75, Osztrák villamossági 317.50—320.75, Török dohány 185.—186, Török sorsjegy 60.20—60.35, Német márka 58.78 frton köttetett.

*Dél előtt 11 óra — perczkor zárulnak:* Osztrák hitelrészvény 357.75, Magyar hitelrészvény 382.—, Union bank 304.50, Länderbank 219.25, Osztrák-magyar államvasut 341.50, Déli vasut 81.—, Tramway 481.50, Alpesi bánya 148.10, Rimamurányi 248.75, Májusi járadék 102.50, Török sorsjegy 60.20.

*A déli tőzsdén:* Osztrák hitelrészvény 358.25, Magyar hitelrészvény 382.25, Länderbank 219.50, Unionbank 304.50, Anglo-bank 163.25, Bankverein 259.—, Osztr.-magy. államv. 341.50, Déli vasut 81.—, Elbevolgyi vasut 265.—, Tramway 481.—, Alpesi bánya 148.75, Rimamurányi 248.50, Prágai vasipar 712.—, Villamossági 321.50, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.40, Török sorsjegy 60.25, Német márka 58.78 forinton köttetett.

*Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték:* Magyar aranyjáradék 121.20, Magyar koronajáradék 99.30, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.25, Magyar földterhermentelési kötvény 97.10, Magyar hitelrészvény 381.50, Magyar nyvreménykölcsön sorsjegy 154.25, Kassa-oderbergi vasut 191.40, Magyar kereskedelmi bank 1438.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasuti árami kötvények 122.10, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 253.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 248.—, 4-2% papírjáradék 102.50, 4.2% ezüstjáradék 102.50, Osztrák aranyjáradék 122.05, Osztrák koronajáradék 102.60, 1860. sorsjegyek 144.25, 1864. sorsjegyek 189.25, Osztrák hitelsorsjegyek 198.50, Osztrák hitelrészvény 358.25, Angol-osztrákbank 163.20, Unionbank 304.—, Bécsi Bankverein 259.50, Osztrák Länderbank 219.25, Osztrák-magyar bank 932.—, Osztrák-magyar államvasut 341.50, Déli vasut 80.25, Elbevolgyi vasut 265.50, Dunagőzhajózási részvény 455.—, Alpesi bányarészvény 148.50, Dohányrészvény 134.50, 20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.—, Német bankváltó 53.77.

**Bécs, január 27. (Utótőzsde.)** A déli tőzsde zárlatá után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 358.37, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 163.75, Bankver. 259.50, Union-bank 304.50, Länderb. 219.25, Osztrák-magyar államvasut 341.75, Déli vasut 80.37, Elbevolgyi vasut 265.50, Északnyugoti vasut 252.50, Török dohányrészvény 135.50, Rimamurányi vasmű 249.—, Alpesi bánya 148.90, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.35, Török-sorsjegy 60.30, Német márka azonnali szállítással 58.80.

**Berlin, január 27. (Zárlat.)** 4-2% papírjáradék 102.40, 4-2% ezüstjáradék 102.30, 4% osztr. aranyjáradék 103.50, 4% magyar aranyjáradék 103.20, osztrák hitelrészvény 225.—, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 35.40, osztrák-magyar államvasut 145.20, Károly Lajos-vasut 107.10, orosz bankjegy 216.75, bécsi váltóár 170.—, 4% új orosz kölcsön 100.—, magyar beruházási kölcsön 103.20, olasz járadék 94.30. Az irányzat szilárd.

**Berlin, január 27. (Utótőzsde.)** Osztrák hitelrészvény 225.40, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 35.10, Magyar aranyjáradék 103.20, osztrák-magyar államvasut 142.20. Az irányzat szilárd.

**Frankfurt, január 27. (Zárlat.)** 4-2% papírjáradék 86.95, 4-2% ezüstjáradék 86.95, 4% osztr.

aranyjár. 103.50, 4% magy. aranyjár. 103.20, magy. koronajár. 100, osztr. hitelrészvény 303.62, osztrák-magy. bank 791.50, osztr.-magy. államvasut 294.25, déli vasut 71.25, Elbevolgyi vasut 227.50, bécsi váltóár 170.—, londoni váltóár 20.41, párisi váltóár 80.95, bécsi bankverein 222.—, villamos részvény 140.25, alpesi bányarészvény 123.—, 3% magyar aranykölcsön 91.35. Az irányzat szilárd.

**Frankfurt, január 27. (Utótőzsde.)** Osztr. hitelrészvény 303.50, osztrák-magyar államvasut 294.50, Déli vasut 71.38.

**Frankfurt, január 27. (Esti tőzsde.)** Osztrák hitelrészvény 303.62. Az irányzat szilárd.

**Hamburg, január 27. (Zárlat.)** 4.2% ezüstjáradék 87.—, osztrák hitelrészvények 303.25, osztrák-magyar államvasut 736.50, déli vasut 169.—, olasz járadék 94.50, 4% osztr. aranyj. 103.70, 4%-os magyar aranyj. 103.50. Az irányzat szilárd.

**Páris, január 27. (Zárlat.)** 3% francia jár. 103.22, 3 1/2% francia jár. 107.50, olasz járadék 94.05, Osztrák földhitelrészvények 1279.—, 4% magy. aranyjáradék 102.50, ottomanbank 564.50, dohányrészvény 294.—, párisi bankrészvény 916, osztrák Länderbank 484, alpesi bányarészvény 325.—. Az irányzat szilárd.

**London, január 27. (Zárlat.)** Angol consolok 112.3/4, déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.50, olasz járadék 92.7/8, 4% magy. aranyjáradék 101.25, 4% rupia 63.1/8, Canada pacificvasut 82.1/8, leszámítási kamatláb 2.3/4, ezüst 26.5/16. Az irányzat nyugodt.

**New-York, január 27.** ezüst 56.5/8.

**IDŐJÁRAS.**

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 27-én reggel 7 órakor.

Állomások	Legnagyobb mín. 100 +	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Csapadék%	Állomások	Legnagyobb mín. 100 +	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Csapadék%
Árvavárja	77.0	-12.0		Póla	75.4	+1.8	
Schneeczbánya	77.9	-9.4		Lesina	78.8	+0.8	
N.-Szombai	77.6	-9.5		Sarajevo	80.8	+15.4	
Magyar-Ovár	77.4	-9.5		Torino	79.3	+1.3	
O-Gyalla	76.7	-8.9		Flórencz	75.9	+1.3	
Budapest	78.1	-11.8		Róma	75.7	+8.5	
Sopron	74.5	-12.0		Nápoly	76.1	+7.4	
Herény	76.6	-9.7		Brindisi	72.9	+8.6	
Keszthely	76.8	-6.8		Palermo	75.4	+6.8	
Zágráb	77.6	-6.8		Malta	78.6	+11.6	
Fiume	74.4	+8.8		Zürich	75.6	+0.0	
Cirkvenica	74.7	-8.0		Biarritz	72.3	+0.2	
Pancsova	79.5	-12.5		Nizza	73.2	+7.0	
Zsombolya	77.2	-13.4		Páris	74.0	+8.1	
Arad	79.8	-12.7		Kopenhága	81.9	+6.4	
Szeged	79.9	-11.3		Hamburg	63.4	+4.4	
Szolnok	77.4	-11.0		Berlin	79.6	+3.4	
Eger	79.4	-13.4		Christiansund	49.1	+1.1	
Dobozcon	78.5	-14.8		Stockholm	—	—	
Késmárk	79.3	-17.5		Szent-Pétervár	44.4	+2.9	1
Ungvár	80.2	-17.7		Moszkva	50.1	+12.4	2
Szatmár	78.1	-12.1		Varsó	—	—	
Nagy-Várad	78.5	-13.6		Kiev	74.1	+17.7	
Kolozsvár	80.9	-23.6		Odessa	—	—	
Nagy-Szeben	81.9	-21.0		Sulina	78.0	+9.8	
Bécs	76.5	-10.2		Szofia	74.0	+12.9	
Salzburg	75.1	+0.2	1	Konstantinápoly	68.4	+2.7	
Klagenfurt	75.0	-11.2					

Az északi depresszió mára mélyebb lett és Oroszországban a barometrisz erősségtől kezdve. A maximum helyét megtartva, még erősebb lett és Erdélyben 780 mm.-ig emelkedett. Az európai időjárás többnyire száraz. A legnagyobb hideg a keleti Kárpátokban van, de északra már a hőmérséklet emelkedése tapasztalható. Hazánkban száraz és hideg idő uralkodik. A hőmérséklet éjjel-nappal állandóan a fagypont alatt van, sőt Erdélyben ma reggel mindenütt — 20 C° alatt. Az ég jobbra tisztá. Száraz idő várható, a fagyoknak csökkenésével.

**VIZÁLLÁS.**

— Január 27-én. —

Folyó	Vízmérséklet	Vízállás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vízmérséklet	Vízállás reggel	Áradás v. apadás
		centiméter				centiméter	
Duna	Schärding	+ 45	20	Tisza	M.-Sziget	+ 17	
	Passau	+ 120	7		Tisza-Ujház	+ 59	
	Bécs	+ 164	12		V.-Námény	+ 122	4
	Pozsony	+ 98	6		Csap	+ 182	
	Komárom	+ 82	6		Tokaj	+ 87	
	Budapest	+ 51	2		Szolnok	+ 87	
	Ercsi	+ 41	1		Csongrád	+ 159	
	Paks	+ 16	1		Szeged	+ 98	
	Mohács	+ 14	1		Tibai	+ 9	
	Ujvidék	+ 14	1		Deés	+ 19	1
	Zimony	+ 80	5		Szatmár	+ 23	
	Pancsova	+ 34	4		Latorza	+ 12	
	Bátság	+ 31	4		Laborca	+ 12	
	Orsova	+ 63	5		Homonna	+ 12	
	M.-Falva	+ 10	1		Ungvár	+ 17	
	Zsolna	+ 16	11		Óuda	+ 17	
	Szered	+ 10	4		Bártfa	+ 110	
	Erekujvár	+ 22	5		Bedőg	+ 159	
	Sárvár	+ 150	1		Sajó	+ 100	
	Győr	+ 150	1		Bécs	+ 18	
	Zákány	+ 59	1		Szék. kőr.	+ 18	
	Eszék	+ 41	1		Causca	+ 12	
	M.-Szerdah.	+ 10	11		Nagyvárad	+ 12	
	Zágráb	+ 24	6		Belenyész	+ 21	
	Sziszak	+ 117	5		Feh. kőr.	+ 21	
	Mitrovicza	+ 117	5		Borosjenő	+ 21	
	Károlyvár.	+ 50	2		Kel.-kőr.	+ 42	
	Novi	+ 50	2		Bákás	+ 14	
	Banjaluca	+ 50	2		Gyoma	+ 14	
	Doboj	+ 50	2		Gy.-Fehérv.	+ 14	
	Zwornik	+ 50	2		Arad	+ 153	
					Makó	+ 96	
					Temesvár	+ 70	10
					N.-Ecsker.	+ 32	

↑ = Jelek magyarázat: \* = Jeges víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = Áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Felolós szerkesztő: Liposey Ádám

márka, augusztusi szállításra 9.57 márka. Irányzat tartva.

Páris, jan. 27. Nyerscukor (88 fok) kész áru 28.—28.50 frk. fehércukor novemberre 30.7/8 frk. decemberre 31.—frk, 4 első óra 31.5/8 frk, 4 óra májustól 32.—frk. Finomított készáru 101.50—102.—frk.

London, jan. 27. Jávacsukor 11 shilling, nyugodt. Nyers cukor és jegezedett cukor igen nyugodt; finomított darabcsukorban jó üzlet, ártartó. Külföldi tört ártartóan indult, bágyadtan zárult. Jegyezett: készáru 10.9 3/4 sh., márcz.-ápr.-ra 10.10 1/2 sh., május-aug.-ra 11.1 1/2 sh. Rőpacukor ártartóan indult és lanyhán zárult. Német (88%) jan.-ra 9.0 3/4 sh., februárra 9.1 1/2 sh., ápr.-ra 9.3 1/4 sh., máj.-ra 9.4 sh., jun.-ra 9.5 shilling. Határidőüzlet: januárra 9.0 3/4 sh., februárra 9.1 1/2 sh., márcziusra 9.3 sh., áprilisra 9.3 3/4 shilling, májusra 9.4 1/4 shilling, júniusra 9.5 1/4 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 27. Repceolaj folyó óra 53.50 frk (= 25.19 frt); januárra 53.75 frk (= 25.30 frt); négy első óra 53.75 frk (= 25.30 frt); négy óra májustól 53.75 frk (= 25.30 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 27. Repceolaj helyben 54.—márka (= 21.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 27. Repceolaj májusra (bordóval). 56.50 márka (= 33.23 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 27. Repceolaj 23.3—23.6 sh. Lenolaj 16.1 1/2 shilling Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 24.1 1/2—24.3 sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 27. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 27. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 27. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 27. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphian 5.85 cents; United Rife Line Certificates decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 6.95.

London, jan. 27. Petroleum, amerikai 4 3/4—4 1/2 sh., orosz 4 1/2 sh.

Kávét, tea, rizs.

London, jan. 27. Santos határidő gyengén indult, ártartóan zárult. Jegyezett: januárra 29.6 shilling, márcziusra 29.6 sh., májusra 30.—sh., júliusra 30.3 sh., szeptemberre 30.6 sh., decz.-re 31.—shilling. Tea: Indiai meglehetősen szilárd, Rizs: nyugodt.

Fémek.

London, jan. 27. Réz, G. M. Brände 49 1/8—49 3/8 font sterling készáru és 49 1/16—49 1/16 font sterling 3 óra; best sel. 53 3/4—53 1/4 font sterling. Ón: finom külföldi 63 3/16—63 1/16 font sterling készáru és 63 13/16—64 1/16 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 3/4 font sterling; külföldi 12 1/2—12 3/8 font sterling. Horgany: külföldi 18—18 1/4 font sterling. Higany: 7.—font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiacz szilárdan indult és lanyhán zárult jó üzlet mellett: Zárlatárak: 46.1 1/2 shilling készáru és 46.4 1/2 shilling egy óra; Cleveland 41.1 shillingkészáru és 41.3 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.2 shilling készáru és 49.5 sh. egy óra; Middlesbrough 50.0 shilling készáru és 50.3 sh. egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 335.980 és Middlesbroughban 49,032 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 27. A hidegebb időjárás hatása alatt, valamint a magasabb newyorki jegyzések következtében, a gabonátözsdén szilárd volt az irányzat, de a forgalom ennek dacára, csekély maradt. Kötetett: buza tavaszra 11.62—11.59—11.61 forint, rozs tavaszra 8.72 forinton, zab tavaszra 6.63 forinton, tengeri május-júniusra 5.43—5.44 forinton.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.61—11.62, rozs tavaszra 8.70—8.72, tengeri máj.-jun. 5.43—5.44, zab tavaszra 6.62—6.63.

Boroszló, január 27. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt) sárga. Buza helyben 18.50 márka (= 10.87 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt.) Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt.) Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 27. Buza holsteini 178—186 márka (= 10.47—10.99 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82.) Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, január 27. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt.). Buza december óra 28.90 frank (= 13.77 frt.). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt.). Buza 4 óra májustól 28.60 frank (= 13.63 frt.). Rozs folyó óra 17.50 frank (= 8.33 frt.). Rozs december óra 17.75 frank (= 8.44 frt.). Rozs 4 első óra 17.75 frank (= 8.44 frt.). Rozs 4 óra májustól 17.75 frank (= 8.44 frt.) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 27. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.60 frank (= 13.63 frt.). Buza december 28.75 frank (= 13.70 frt.). Buza 4 első óra 28.40 frank (= 13.54 frt.). Buza 4 óra májustól 28.30 frank (= 13.49 frt.).

London, január 27. Gabona nyugodt, szilárd. Kevert uszó amerikai tengeri 1/4 sh.-gel magasabb. Hozatalok: buza 15.110, árpa 2320 és zab 19.960 q. Tengeri hely-ben 17 1/4 sh.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, január 27. A mai tőzsdén ismét Tramway és Villamossági részvények iránt volt érdeklődés. Ezeket a papirokat ma berlini számlára is vásárolták. Ellenben a kulisszában nem volt élénkebb üzlet, itt csak alpesi bányarészvények kerültek forgalomba. Ez utóbbiak 150 frtig emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.62—358.25, Anglo-bank 162.50, Unionbank 303.50—304.50. Magyar jelzálogbank 274.—, Kereskedelmi bank 1440.—, Magyar hitelrészvény 382.25, Osztrák-magyar államvasut 341.37—341.75, Déli vasut 81.—, Cseh északi vasut 264.25—263.25, Tramway 117.50—118.50, Alpesi bánya 147.50—148.30, Fegyvergyár 305.50—306.—, Nemzetközi villamossági 331.25—331.75, Osztrák villamossági 317.50—320.75, Török dohány 135.—136, Török sorsjegy 60.20—60.35, Német márka 58.78 frton kötetlett.

Délután 11 óra — perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 357.75, Magyar hitelrészvény 382.—, Union bank 304.50, Länderbank 219.25, Osztrák-magyar államvasut 341.50, Déli vasut 81.—, Tramway 481.50, Alpesi bánya 148.10, Rimamurányi 248.75, Májusi járadék 102.50, Török sorsjegy 60.20.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.25. Magyar hitelrészvény 382.25. Länderbank 219.50. Unionbank 304.50. Anglo-bank 163.25. Bankverein 259.—, Osztr.-magy. államv. 341.50. Déli vasut 81.—. Elbevolgyi vasut 265.—. Tramway 481.—. Alpesi bánya 148.75. Rimamurányi 248.50. Prágai vasipar 712.—. Villamossági 321.50. Májusi járadék 102.50. Magyar koronajáradék 99.40. Török sorsjegy 60.25. Német márka 58.78 forinton kötetlett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjáradék 121.20. Magyar koronajáradék 99.30. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.25. Magyar földtehermentesítési kötvény 97.10. Magyar hitelrészvény 381.50. Magyar nyerevénykölcsön sorsjegy 154.25. Kassa-oderbergi vasut 191.40. Magyar kereskedelmi bank 1438.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti árami kötvények 122.10. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 253.—. Rimamurányi vasrészvénytársaság 248.—. 4.2% papírjáradék 102.50. 4.2% ezüstjáradék 102.50. Osztrák aranyjáradék 122.05. Osztrák koronajáradék 102.60. 1860. sorsjegyek 144.25. 1864. sorsjegyek 189.25. Osztrák hitelsorsjegyek 198.50. Osztrák hitelrészvény 358.25. Angol-osztrákbank 163.20. Unionbank 304.—. Bécsi Bankverein 259.50. Osztrák Länderbank 219.25. Osztrák-magyar bank 932.—. Osztrák-magyar államvasut 341.50. Déli vasut 80.25. Elbevolgyi vasut 265.50. Dunagőzhajózási részvény 455.—. Alpesi bányarészvény 148.50. Dohányrészvény 134.50. 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.—. Német bankváltó 53.77.

Bécs, január 27. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárlatá után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 358.37, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 163.75, Bankver. 259.50, Union-bank 304.50, Länderb. 219.25, Osztrák-magyar államvasut 341.75, Déli vasut 80.37, Elbevolgyi vasut 265.50, Északnyugoti vasut 252.50, Török dohányrészvény 135.50, Rimamurányi vasmű 249.—, Alpesi bánya 148.90, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.35, Török-sorsjegy 60.30, Német márka azonnali szállítás 58.80.

Berlin, január 27. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 102.40, 4.2% ezüstjáradék 102.30, 4% osztr. aranyjáradék 103.50, 4% magyar aranyjáradék 105.20, osztrák hitelrészvény 225.—, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 35.40, osztrák-magyar államvasut 145.20, Károly Lajos-vasut 107.10, orosz bankjegy 216.75, bécsi váltóár 170.—, 4% új orosz kölcsön 100.—, magyar beruházási kölcsön 103.20, olasz járadék 94.30. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 27. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 225.40, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 35.10, Magyar aranyjáradék 103.20, osztrák-magyar államvasut 142.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 27. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.95, 4.2% ezüstjáradék 86.95, 4% osztr.

aranyjár. 103.50, 4% magy. aranyjár. 103.20, magy. koronajár. 100, osztr. hitelrészvény 303.62, osztrák-magy. bank 791.50, osztr.-magy. államvasut 294.25, déli vasut 71.25, Elbevolgyi vasut 227.50, bécsi váltóár 170.—, londoni váltóár 20.41, párisi váltóár 80.95, bécsi bankverein 222.—, villamos részvény 140.25, alpesi bányarészvény 123.—, 3% magyar aranykölcsön 91.35. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 27. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 303.50, osztrák-magyar államvasut 294.50, Déli vasut 71.38.

Frankfurt, január 27. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 303.62. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 27. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 87.—, osztrák hitelrészvények 303.25, osztrák-magyar államvasut 736.50, déli vasut 169.—, olasz járadék 94.50, 4% osztr. aranyj. 103.70, 4%-os magyar aranyj. 103.50. Az irányzat szilárd.

Páris, január 27. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.22, 3 1/2% francia jár. 107.50, olasz járadék 94.05, Osztrák földhitelrészvények 1279.—, 4% magy. aranyjáradék 102.50, ottomanbank 564.50, dohányrészvény 294.—, párisi bank-részvény 916, osztrák Länderbank 484, alpesi bányarészvény 325.—. Az irányzat szilárd.

London, január 27. (Zárlat.) Angol consolok 112.5/8. déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.50, olasz járadék 92.7/8, 4% magy. aranyjáradék 101.25. 4% rupia 63.1/8, Canada pacificvasut 82.1/8, leszámitolási kamatláb 2.3/4, ezüst 26.9/16. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 27. ezüst 56.5/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 27-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Csapadék %, Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Csapadék %.

Az északi depresszió mára mélyebb lett és Oroszországban a barométer erős süllyedését okozza. A maximum helyét megtartva, még erősebb lett és Erdélyben 780 mm.-ig emelkedett. Az európai időjárás többnyire száraz. A legnagyobb hideg a keleti Kárpátokban van, de északról már a hőmérséklet emelkedése tapasztalható. Hazánkban száraz és hideg idő uralkodik. A hőmérséklet éjjel-nappal állandóan a fagyponthoz közel van, sőt Erdélyben ma reggel mindenképp — 20 C° alatt. Az ég jobbra fordult. Száraz idő várható, a fagnak csökkenésével.

VIZÁLLÁS.

— Január 27-én. —

Table with columns: Feljő, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Feljő, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás.

Felölös szerkesztő: Liposy Ádám.

# AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli jeggyel is fizetendő. — Cézserü az apróhirdetést postautalványon beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

## LEVELEZÉS.

**Talpra magyar** zenéje megrendelhető. Férfit négyes, 1 korona. Zongorára énekkel, 2 korona. Diszpédányban 4 korona. Csányi Virgil szerzője, Budapest, IV. Bristol-szálló.

**Azókat** az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelölésétől számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1

**Csinos,** intelligens asztalos, előkelő állami hivatalnok özvegye, előkelő idősebb ur ismeretségi öhajja. Levelet kéri „Pálma” jellege alatt a kiadóhivatalba. 2274-1

**Egy filozófus** (még csak 24 éves), oly műveltebb fiatal leányt keres, aki szellemes, szorgalmas, és aki a legújabb filozófiát megismerésére kész. Levelet kéri „Jézus” címen a kiadóhivatalba. 2318-1

**Levelek vannak:** Szakképzett, Beszélő baba, Jago, Gentry, Birtokos, Szolid nő, Gyakornok, Jó üzlet, Jövedelem, Szoba, Nevelőnő, Bonne, Világos szoba, Akos, Pálma, Tarsalgató, Tejes boldogság, Jobb ma mint holnap, Française, Mindenhez értő, Megbízható stb. jellegűek alatt a kiadóhivatalban. 2358-1

**Kohinoornak** nincs levele. 2356-1

**Szegszárd 1896.** Reina del alma mia; muger mas hermosa que lo visto; tú estás amada. Mis amores solo habran fin cuando muera. Bien esperaba en el cielo que antes que mis ojos se cerrasen con el ultimo sueno, te habia de ver en este cuarto. Nadie está a la puerta; yo fui bobarron; si tú vierieses te contaré todo el caso. En diciemb esto, se pasara a otras cosas; estas cosas las halde-remos los Espanoles. Bizalmas kérdéseiről leveleiben írhatnál. 571-1

**Urak,** ki volna szíves egy fiatal lányt 20 forinttal kisegíteni. Szíves ajánlatok „Arva” címen a kiadóhivatalba. 573-1

**Magdolnának** levele van a kiadóhivatalban Travaillettől. 2322-1

**Caesar!** Si Monsieur S. peut n'accorder un moment d'attention demain (29. Février), matin à onze heures, il obligera beaucoup M. J. qui l'attendra et lui expliquera quel est la motif de son invitation. 2354-1

**Hadnagy.** Maga a világ leghatalmasabb cousineja, aki kis hűgű üzenettel figyelmen kívül hagyja. Hiszen várjon, majd ki kap tőlem a legközelebbi estélyen. Haragos kis hűgű. 2352-1

**Gleichenberg.** Jő reggelt ódes, hogy van? Mikor kap levelet Marietta? 2340-1

**Sándor.** Hosszú ideje vártam, hogy ismét hiába vártam, de közbe jött valami, ami a színházba menetet lehetetlenné tette. Nagyon sajnáltam magat, hogy ott várt hiába, de ígérem, hogy legközelebbi ígéretemet be is váltom (?) Nem is tudtam az éjjel aludni emiatt, annyira sajnáltam magat, hogy ánatomban az összes czukorsüteményt megemtem — az éjjel. A maga Dudusa. 2334-1

**Mindenhez értőnek** Feritől levél ment főpostára, kívánt címre. 569-1

**Kedves Dudusom.** Tegnap este vártalak a vígszínház fojterben, de mint rendesen, most is felültél, rosz Dudus. Ebből az az üdvösséges tanúság, hogy a Dudus rendezvény-ára csak akkor menjon el az ember, ha épeüségét nincs okosabb dolga. Azokban csak magamnak tohettek szemrehányást a tegnapi elrontott estét mert elég ügyetlen voltam a maga ígértét komolyan venni. Kellét ez a Dudusnak? Sándor. 2336-1

**Elza.** Irja meg vajjon most vasárnap találkozhatunk-e mondott helyen? Imre. 573-1

## HÁZASSÁG.

**Magánhivatalnok,** 25 éves, (sz.) jelenleg fővárosi privátcégnél könyvelő, széke, csinos, nőtüni öhaj. Hozomány nem okvetlen szükséges, azonban egy intelligens és oly befolyásos családból legyen, hogy ezáltal egy megfelelő, biztos állást nyerhessen el, melynek alapján jövője biztosítható volna. Csak komoly választ kérék e lap kiadóhivatalba, esetleg cím és fényképpel ellátva „Gentry” jellege alatt. 2298-2

**Férjhez** öhajlom adni intelligens családból származó szép, 16 éves, széke hugomat. Háziasszony, szelid, széplelkű leány, minden-kellék megvan nála, ami a boldog házassághoz szükséges, csak hozománya nincs, de nagy igényei sincsenek. Ha találkoznak olyan férfias, komoly gondolkozású egyén, aki többre becsüli a jó tulajdonságokat, mint a hozományt, az írjon e lap kiadóhivatalába „Szöke Sarika” jellege alatt. 2126-2

**Házasság** czéljából ismeretséget öhajtok kötni, jobb iparos családból való, jól, háziasszony nevelt csinos fiatal leánnyal, kinek néhány ezer forint hozománya van. Levelet kérék „Hüség” jellege alatt a kiadóhivatalba. 2202-2

**Ölgyeim!** Nem vágyódom pénz után, pedig ezt is kedvelem, hanem keresek egy kedves kis széke, vagy barna babát, kiben feltalálhatnám mindazon tulajdonságokat miket csak a legjobb kiben el — és amik nélkül ha tilj nő nem találko soha meg nem házassodom. Pedig jó állású és állítólag csinos, hivatalnok vagyok én magam is sajnálom magamat az aglegényiségre kárhoztatni. Ki önköztől meg akar menteni... magának az írjon „Tibor” cím alatt e lap kiadóhivatalába. 2174-2

**Fiatal,** 25 éves fodrász-segéd vagyok, feleségül venném jobb módú iparos leánnyal, kinek annyi hozománya volna, hogy üzletet nyithatnék vele. Leveleket kérék a kiadóhivatalba „Völgyeny-jelöl” jellege alatt és kérem azt az apróhirdetéseket között tudatni. 2350-2

**Ki volna** hajlandó feleségül venni egy szép, jó és — szegény leányt? Az írjon a kiadóhivatalba „Intelligens leány” jellege alatt. 2342-2

## ALLÁST KERES.

**Intelligens fiatal nő,** ki a kereskedelmi iskolát kitűnő sikérellel végezte s minden irodai munkában jártas. oklevéles gyors-írás-tanárnő, ügyvédi irodában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Török” és „Szorgalmas” jellege alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 1782-3

**Ügyes,** képzett, fiatal, nős kertész állást keres, nagyobb birtokon, vagy esetleg fővárosi kertészetnél. Cím a kiadóhivatalban. 1990-3

**Gazdasággal** mint irnok és gyakornok keres alkalmazást egy igen jó családból való fiatal ember, ki már e téren némi jártassággal bír. Szíves megkeresést kéré leveleiben a kiadóhivatalba „Gazdalkodó” jellege alatt. 2270-3

**Művirág-kereskedésbe** mint tanulóleány ajánlkozok csinos, fiatal leány. Cím a kiadóhivatalban. 2293-3

**Üri nő** keres hávezetőnő állást a fővárosban, vagy a vidéken is; esetleg anya helyettesnek ajánlkozok. Cím a kiadóhivatalban. 2164-3

**Papi házhoz** ajánlkozok hávezetőnőnek, intelligens csinos 40 éves asszony, ki a vidéki háztartást tökéletesen érti, és reprezentatív megjelenése van. Cím a kiadóhivatalban. 2256-3

**Egy gépgyári** hivatalnok, ki ez idő szerint fővárosunk egyik legkiválóbb vállalatánál, mint levelező működik, megfelelő minőségben esti órákra esetleg mint magán-titkár ajánlkozok. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához „E. K.” alatt kérének. 2320-3

**Felolvasónőnek** ajánlkozok intelligens nő. Cím a kiadóhivatalban. 2303-3

**Vig kedélyű** intelligens leány, mint felolvasó vagy társalgónő keres alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban. 2312-3

**Bármily** írásbeli munkát elfogad szépírású fiatal ember. Szíves megkeresést kéré a kiadóhivatalba „Szorgalmas 60” jellege alatt. 2344-3

**Házfelügyelői** állást keres nagyobb házban intelligens fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2342-3

**Irodai** alkalmazást keres intelligens szépírású fiatal ember. Fizetési igényei szerények. Szíves megkeresést kéré a kiadóhivatal közvetítésével „Iroda” jellege alatt. 2250-3

**Szép barna,** vidéki leány pénzérmőnek ajánlkozok. Cím a kiadóhivatalban. 2294-3

**Zársalkodónak** házi, vagy magántitkárnak ajánlkozok idő-írású fiatal ember, keres segédjegyzői állást. Szíves leveleket megkereséseket kéré e lap kiadóhivatalába „Jegyző segéd” jellege alatt. 2010-3

**Mint feliróné** vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalmazást özvegy vendéglősné, igényei szerények. Cím a kiadóhivatalban. 1352-3

**Ügyvédi irodában** keresek alkalmazást mint ügyvéd-segéd, vagy irodavezető. Szíves megkeresést kérék leveleiben az Országos Hírlap kiadóhivatalába „Jogász” jellegére. 2160-3

**Házfelügyelői,** jessen megbízható bírósági hivatalnok. Cím a kiadóhivatalban. 2160-3

**A könyvelés** minden ágában jártas bírósági hivatalnok az esti órákra könyvelőül ajánlkozok kereskedőknél, vagy nagy iparosoknál. Ajánlatok „Megbízható könyvelő” jel alatt a kiadóhivatalba kéré. 2133-3

**Szépírású** fiatal ember keres bármilyen irodai alkalmazást, szerény igényekkel. Cím a kiadóhivatalban. 2130-3

**Irodai** gyakornoki állást keres kereskedelmi végzett és már irodában gyakornokként alkalmazott fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2098-3

**Gyermekek** mellé, mint dada alkalmazást keres egy rendes, tisztaság szerető nő. 2188-3

**Ügyes,** gyors és gépíró irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2190-3

**Mint bonne** keres alkalmazást intelligens leány, ki a háztartásban is segédkezne. Cím a kiadóhivatalban. 2250-3

**Kulcsárnőnek,** hávezetőnőnek ajánlkozok magasan urhoz, vagy nagy papi házhoz, minden tekintetben kifogástalan, teljesen megbízható, magános özvegy nő. Cím a kiadóhivatalban. 2248-3

## ALLÁST KAPHAT.

**Ügyvéd** segéd kerestetik ügyvédi irodába. Cím a kiadóhivatalban. 2210-4

**Nevelőnőt** keresek leányaim mellé. Cím a kiadóhivatalban. 2238-4

**Magyar nevelőnőt** keresek azonnali belépésre. Ajánlatokat kérék „Képzett nevelőnő” jellege alatt a kiadóhivatalba. 2324-4

**Pénzbeszedő,** aki megfelelő övadókkal és jó bizonyítványokkal rendelkezik, azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet e lap kiadóhivatalban. 1478-4

## OKTATÁS.

**Française** donne leçons pour diner. Adresse sons français a l'exp. 1976-5

**Negyedéves** képezdés fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, ugy képezdészeknek, mint kisebb gyermekeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengék. Cím a kiadóhivatalban. 1670-5

**Zongora-órákat** öhajjt adni egy e téren már évek óta működő zongora-művésznek. Cím a kiadóhivatalban. 1690-5

**Nevelőnői** állást keres jó családból származó nő, ki már ezen minőségben évek óta sikeresen működik, mit jó bizonyítványival igazolhat. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 2272-5

## BIRTOK ELADÁS.

**Szép** nagy birtok, teljes felszereléssel és malommal, gyönyörű kies fekvésű vidéken eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2106-6

**Birtok** 12500 hold területű nagy vadászterülettel, öserdővel, melyben mindennemű vad található, ritka szép emelvény kastélyval teljesen beburorozva, iparvállalattal, 650.000 forint eladó. Venni szándékozók „Vadászterület” címen küldjék be ajánlatukat e lap kiadóhivatalába. 140-6

## TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

**Háztelkek** Kossuthfalván, Kispesti határnál, 150 és 200 négyzetöölönként parcellálva, ára 2 frt 80 krtól 4 frtg. havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szecsepánowski Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 6440-7

**Ház.** Nagy bétház bérbevétele kerestetik. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Terézváros” címen a kiadóhivalt továbbít. 1932-7

**József- vagy Ferencz-városban** keresek kisebb házat megvételre. Közelítő nélkül. Kérék a tulajdonostól közvetlen ajánlatot e lap kiadóhivatalához „Józsefvárosi” jellege alatt. 2080-7

## ELADÁS.

**Eladó** több fényes estélyi ruha, gyászost miatt. Cím a kiadóhivatalban. 1034-8

**Két** nem használt selyem ruha, gyászost miatt igen jutányos áron eladó. Az egyik fehér, a másik rózsaszínű. Cím a kiadóhivatalban. 2188-8

**Egy** fiatal leány, ki az irógépet is kezeli, irodai alkalmazásba keres. Szíves ajánlatok „Irodai alkalmazás” alatt a kiadóhivatalba kérének. 2204-8

**Nagy vidéki** városban eladó egy kitűnő forgalmi czukraszada, családi viszonyok változása miatt, azonnal igen kedvező feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2254-8

**Elegáns** menyasszonyi ruha eladó, jutányos áron. Cím a kiadóhivatalban. 2295-8

**Kitűnő** forgalmú elő- és művirágkereskedés a legjobb helyen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2900-8

**Eladó** egy alnászürke hátas ló, igen jól betanítva, nőt nyertégek szokva. Cím a kiadóhivatalban. 2928-8

**Egy alig használt,** teljesen új női nyereg, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2828-8

## VÉTEL.

**Varrógép** megvételre kerestetik. Singer-féle előnyben. Ajánlatok „Varrógép” jellege alatt a kiadóhivatalba kérének. 2018-9

**Keresek megvételre** kisebb házat a főváros közelében, mely alkalmas volna nyaralónak. Lehetőleg kerttel, udvarral. Ajánlatokat kérék a kiadóhivatalba „Kis ház” jellege alatt. 2226-9

**Butort** öhajtok venni részletfizetésre. Ajánlatokat kérék a kiadóhivatalba „Butor” jellege alatt. 2258-9

**Megvételre keresek** husznált, de jó karban lévő pianót, lehetőleg feketét, mely butorizálható. Eladók kérének „Pianinó” jellege alatt írni a kiadóhivatalba. 1244-9

**Kávéházat** öhajtok venni a Józsefvárosban, élénk forgalmú helyen. Levéleli ajánlatokat kérék e lap kiadóhivatalba „Kávéház” jellege alatt. 2324-3

## KIADÓ SZOBÁK.

**József-köruton** kiadó, esetleg teljes ellátással lehetőleg nő részére, szépen berendezett utcai szoba. Cím a kiadóhivatalban. 2322-10

**A Röck Szilárd-utczában** kiadó egy elegáns butorozott utcai szoba. Cím a kiadóhivatalban. 1558-10

**Butorozott** udvari szoba kiadó egy ur részére a Maria Teréz-téren. Cím a kiadóhivatalban. 2124-10

**Kiadó** egy szépen butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, özvegy urinél. Cím a kiadóhivatalban. 2122-10

**20 frtért utcai szoba** a köruton, elegáns butorral, külön bejárat, a Zion épületben; Erzsébet-körút. 2084-10

**Elegáns** butorozott, csinos tiszta külön bejáratú szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2088-10

**Teljes** ellátást kaphat ur családnál intelligens nő Elnök Birtos álkása van. Cím a kiadóhivatalban. 2106-10

**Elegáns** berendezett külön bejáratú utcai szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2292-10

## LAKÁS KERESTETIK.

**A főváros** közelében keresek egy csinos nyaralót bérho május elsejére. Ajánlatot kérék „Nyaraló” jellege alatt a kiadóhivatalban. 2340-11

**Két** szoba, konyha, kis előszobából álló lakást keresek a Ferencz-köruton. A szobák külön bejáratúnak legyenek. Ajánlatokat az ár és cím megjelölésével kéré a kiadóhivatalba „Lakás 200” jellege alatt. 2220-11

**Öt szoba** és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló urasági lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbírtokos” cím alatt a kiadóhivatalba kérék. 1806-11

**Lakást** keresek február elsejére a József- vagy Ferencz-körút közelében, mely álljon két szoba, előszoba, konyha stbből. Cím a kiadóhivatalban. 2282-11

## SZOBA KERESTETIK.

**Fiatal hivatalnoknő** keres ur családnál csinos, kis tiszta szobát ellátással. Szíves ajánlatokat kéré leveleiben e lap kiadóhivatalába „Szolid nő” jellege alatt. 2036-12

**Butorozott** utcai szobát keresek febr. elsejére, külön bejáratú. Ajánlatokat kérék „Szoba” jellege alatt a kiadóhivatalba. 2278-12

## KIADÓ LAKÁSOK.

**Több** kisebb és nagyobb lakás kiadó május 1-ére. Cím a kiadóhivatalban. 1894-13

**A Felső-erdősorban** egy szoba és konyha február hó 1-ére 150 frtért kiadó. Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában. 2183-13

**Szép nagy** lakás kiadó május elejére Budán. Cím a kiadóhivatalban. 2298-13

## KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

**Kiadó bolthelység.** A csömöri-uton kiadó egy nagy bolthelyiség, melyet esetleg korcsmáhhelyiségnek is lehetne használni. Levelek kérének „Alkalmas” jellege alatt a kiadóhivatalba. 2288-17

## KÜLÖNFÉLE.

**A legjobb** magyar élczlap az „Östökös”. Most sorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket.

**Kedves Jónka!** Ha színházba, hangversenybe megy és n is feltűnő akar lenni, mint barátom, akkor ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírvérvet örvendő Ravissante arczbő szépitő különlegességet: Ravissante arcport, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szépitőt. (Ára 1 frt 50 kr.; elegendő 3 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszer-táráiban kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-18

**Intelligens,** előkelő garçon urnál, kinek nagy lakása van, egy leányt keres, aki a konyhát elvállalja a takarítást, felügyeletet, szóval az egész lakás gondozását, egy igen intelligens nő. Szíves leveleket megkeresést a kiadóhivatalba kérének. „Comme il faut” jellege alatt. 2162-19

**Két** intelligens fiatal ember ebédközötti esetleg vacsorát is keres egy művelt családnál a Maria Terézia kaszárnya közvetlen szomszédságában. Szíves megkereséseket „élelem” jellege alatt a kiadóhivatalba kérének. 2198-18

**Zongorát** privát háztól havi bérletre akar egy intelligens család bérelni. Cím a kiadóhivatalban. 1963-18

**Kedves otthon!** kaphat intelligens nő vagy akár kosztos gyerek intelligens özvegy nőnél, ki csak felnőtt leánnyal lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználat vagy zongorá-oktatással. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Csendes otthon” címen. 2264-18

**Zárs kerestetik** egy három év óta fennálló, jövedelmező irodalmi vállalatához 6000 frttal. Ajánlatokat „Biztos” címen a kiadóhivatalba továbbít. 1978-18

**Zársat keresek** egy virágzó budapesti vállalat (hoz 20-30 000 forint) tőkével. Személyes működés okvetlenül megkívánatik. Ajánlatokat „Lukratív” jellege alatt, kérék e lap kiadóhivatalába. 1622-18

**Tegnap** este a vígszínházban, a Harang előadásán, a földszinten feledtem elfelejtésem látszóvemet; a szíves megtalálót kérem a kiadóhivatalban megtudható címzemerre azt előírni, illő jutalom mellett. 2314-18

**Zárs kerestetik** egy jól jövedelmező vállalatához, 2-300 frt be-téttel. Cím a kiadóhivatalban. 37-18

**Kitűnő** házi kosztot adok igen olcsón és kiadó szobám is van ugyanott. Cím a kiadóhivatalban. 1646-18

**Divatos** kőzimmunkák tanítását övállalja egy ur leány. Megkereséseket kéré „Közimmunka” jellege alatt a kiadóhivatalba. 248-18

## MINDENFÉLE.

**Köszvényesek öröme.** Wiesbadenből azt a nagyérdékű hirt jelentik, hogy ott dr. Pfeiffer egészségügyi tanácsos és asszisztense, dr. Belzer, a köszvényi Röntgen-sugarak segélyével próbálják gyógyítani. Egy köszvényes ember, akinek térde teljesen merev volt és meg is volt dagadva, egy hét alatt járt tudott és a daganat eltűnt. Egy másik reumatikus beteg nem tudta mozgatni egyetlen tagját sem, kevéssel azután, hogy gyógyítani kezdték, három hónap óta most először le tudta venni fejéről a kalapot és pár nappal később egy divánról is föl tudott kelni. Egy tíz év óta szenvedő nő, háromszori „ülés” után, térdét oly könnyen mozgatta, mint már három év óta nem. Hogy ezek az eredmények min alapszanak és hogy tartósak-e, nem tudhatni. Az orvosok nagyon titkolóznak.

**A vízbefutó érzései.** Az emberiségnek az a része, amely részben boldogtalan szerelem, részben nyomorúság miatt, a vízbe ugrik, abban a biztos hitben van, hogy a vízbefutás könnyű, sőt kellemes módja a halálnak. Hogy ez a vélemény mennyire hamis, azt egyik olvasónk következő levele cáfolja meg: Egy júliusi napon, öt év előtt történt, — mondja a levél — hogy többedmagammal fürödni mentem Budafok felé, a szabad Dunába. Hogyan-hogyan nem, egyszer csak azt vettem észre, hogy messzire kerültem társaimtól és a hullámok mindig beljebb és beljebb sodornak a mélyebb vízbe. Kiabálni kezdtem segítségért, de a félelem annyira meggyöngyöztette hangomat, hogy nem hallhatták meg. Azonfölül a nap is olyan erősen tüszött le, hogy szemem kápráztak és egészen elvesztettem szemem elől a partot. Ezenközben végképp kimerültem a nagy erőfeszítéstől és egy erősebb hullám eldöntött. Rettenetes érzés foglalta el testemet és lelkemet. Lábam alól elvesztettem a talajt és lélekzetért is hiába kapkodtam. Mikor először a felszínre kerültem egy másodpercig, gépiesen csapkodtam a vizet, görcsösen ököre szorult kezeimmel, de nem tudtam egy hangot sem kiabálni. Ujra elmerültem és már-már elvesztettem eszméletemet. Aztán újból víz fölé jutottam s ekkor egy pillanat alatt, szinte villámszerűen, átfutott agyamban életem történetének sok kedves és jelentéktelen epizódja. Újból elmerültem és harmadszor is a felszínre jutván, mintegy vízió jelent meg előttem egy szandolín, négy evező-dreszes férőval. Ekkor lebuktam és elvesztettem eszméletemet. Mikor fölébredtem, egy kicsiny dunaparti házikóban voltam. Egy öreg-halász állott mellettem

s amikor valamennyire lábra álltam, elmondta, hogy négy evezős ur fogott ki; Budafokról jöttek versenyről és egészen véletlenül vettek észre. Hogy kik voltak, azt máig sem tudom, de ezt a néhány rettenetes percet sohasem fogom elfelejteni.

**Nevezetes jubileum.** A napokban volt fél-százada annak, hogy Californiában az első arany-leletre bukkantak s azóta mesés gyorsasággal indult fejlődésnek az az állam, melyet sok kivándorló, aranykereső, kalandor és más ember keresett fel. Az első arany megtalálója James W. Marshall volt, aki 1812-ben Hope Townskipben (New-Jersey állam) született. Kocsigyártóhoz került inasnak, de 21 éves korában nyugatra vándorolt és a Plata-folyó mellett kis birtokot szerzett magának. Megrongált egészsége miatt ott kellett hagynia a gazdálkodást és 1844-ben egy nagyobb csapathoz csatlakozva, Californiába ment. Ide 1845 közepén érkezett meg, Sutler tábornok szolgálatába állott, ezzel részt vett a Mexikó ellen való háborúban és az 1847-iki békekötés után Sutler költségén Colomában fatereskedést nyitott és fűrészmalomokat létesített. 1848. január 18-án a közelben megtekintette egy malom-töltés építését és miután a vizet elzárták, elment, hogy megnézzé, hogy éjjelen át mennyi homokot, földet stb. mosott le a víz. Eközben szemébe tünt egy fényes tárgy, melyet fölemelt és melyet nagy sulya miatt mindjárt nagyon értékesnek tartott; nemsokára az jutott az eszébe, hogy talán arany az, amit talált. A legközelebbi napokban néhány unczia ilyen sárga fémot gyűjtött és elvitte azokat Sutlernek. Az utóbbi nemi hitte, hogy ez arany, még akkor sem, amikor San-Franciscoban kijelentették, hogy igenis arany és csak akkor hitte, hogy aranyról van szó, amikor a Newyorkban megindított vizsgálat ezt igazolta. Így tehát három hónapig tartott, míg tágabb körben is tudomást szereztek az aranyletről. Az első ujsághír az aranyletről 1848. április 19-én jelent meg a san-fanciscoi Californian-ban. San-Franciscoban akkor csak mintegy 1000 ember lakott. Alighogy az ujság hírt adott az aranyletről, kitért az arany-láz, mely nemcsak Amerikát, hanem az ó-világot is hatalmába ejtette. És az első aranytaláló, Marshall járt-eközben legrosszabbul. Az aranykeresők egyszerűen letelepedtek az ő birtokain, leölték és elfogyasztották az ő juhait és sok mindenfélét raboltak tőle. Ő ugyan más helyeken próbált szerencsét, mint aranyásó, de sohasem volt szerencséje és teljesen elszegényedve tért vissza Colomába. Később az állam neki, aki anyai embert juttatott kincshez és gazdagsághoz, kis segítséget adott és magánosok is segítették őt pénzzel, míg 1885. augusztus 10-én

meghalt. A californiai aranyélet ötvenéves jubileumát San-Franciscoban és másutt is Californiában nagy ünneppel akarják emlékeztetessé tenni.

**Az a reform-ruha!** Londonból írják: Angolország asszonyai kétségbeesetten erőködnek, hogy esős időben a rövid szoknyát uralomra segítsék, de néhány siralmas véget ért kísérleten kívül eddig még nem tudtak mást elérni. A múlt év tavaszán nagy lelkesedéssel megalakítottak a fiatal asszonyok egy klubot, melynek neve ez volt: A syrakusi eső-klub, de az idén már a klub nevére is alig emlékeznek. Az eső-kisasszonyok, amint a nép e klub tagjait elnevezte, inspirációjukat egy Newyorkban létező hasonló klubtól nyerték, mely azonban inkább virágzott, mint a londoni klub. Az eső-kisasszonyok első összejövetelénél, amelyeknek mindig a legszebb esős idő kedvezett, meg lehetett látni a legkülönbözőbb czípkéket, gamasnikat, rövid szoknyákat, viharkalapokat és más reform-ruhákat, amelyek igazi esőben talán jó szolgálatakat tehetek volna. Sajnos, hogy ezek a praktikus dolgok csakhamar eltűntek. Ez annyival sajnálatosabb, mert eleinte úgy látszott, mintha igazán sikerülne a reformruházat általános elterjesztése. A fiatal hölgyek már elhatározták, hogy a legközelebbi összejövetelnél egyleti helyiségükből teljes felszereléssel kis körmenetre indulnak a legközelebbi utcákba, hogy a közönségnek megmutassák ruhájukat és híveket szerezzenek. De a vállalkozó szépeket az utolsó pillanatban elhagyta a bátorságuk, hogy ezt a hősi elhatározást végrehajtsák. Minden ujság elhíresztelte, hogy meeting lesz s utána az a bizonyos parádé; Pluvius isten azonban a legutolsó pillanatban megnyitotta a csatornákat és a még néhány pillanatig tiszta, napos utcák nemsokára a menethez szükséges külső képet mutatták. A kíváncsi nézők összegyűltek a helyiség előtt, ahová a kisasszonyok már egy órával előbb megérkeztek és kitartó érdeklődéssel várták az eső-szűzök megjelenését. Végre nekibátorodtak a kisasszonyok és egészen az utcakapúig merészkedtek menni. — De amikor meglátták künn a nagy tömeget, egyszerre elhagyta őket bátorságuk és a rövid szoknyákat illedelmesen meglibbentve, elpirultak és visszavonultak. Miután a nézők fáradtan és megcsalódva eltávoztak, a kisasszonyok ismét előbujtak, kocsikat hozattak és nagyon is vegyes érzelmekkel hazá hajtottak. Mikor azután a fura esetről néhány ujság elég kellemetlen cikket írt, az eső-kisasszonyok a nyaralóhelyekre menekültek; őszszel a hegyek közé mentek és csak télen merték ismét összejöveteleiket megtartani. De akkor már nem ké-

## A sellő.

Irta: Stratégus.\*

Az egész sziget emlékszik még rá. Kicsiny, nagyon kicsiny voltam, midőn valamelyik nap az öreg Vangelis, a halász, aki lenn a tengerparton kivetette hálóját, megmutatta őt nekem:

— Látod, amott van a sziget sellője!

Körülbelül tizenhét éves volt. Kicsike, kecses, mozgékony testecske, arany haj és nagy kék szemek, amelyek napközben a menyhez és éjszaka a tengerhez hasonlítottak; egyetlen rossz gondolat sem homályosította el ezeket a szemeket, nedvesek és mélységek voltak, mint a tenger, amelyet mindenekfölött imádozt, úgy, hogy a faluban elkeresztelték a tenger-sellőjének.

Mert Nóra az ő rövid fiatal életében csak az uszást szerette.

Alig, hogy a márczius beköszöntött, a tenger magához vonzotta, mint a delej, és korán, hajnalpirban, titokban kilopódzott a tengerpartra, ahol a kék habok csapkodták az ő nagy házuk falait, amely egy velencei toronyhoz hasonlított, és ő gyermekéveiben meztelenül vetette bele magát a vízbe és játszott a habokkal mint egy hófehér hattyu.

A halászok, a kik a reggeli szürkületben csónakjaikkal kiveztek a tengerre, keresztet vetettek látva a kicsikét, amint nap nap után

\* A legutóbb nagy feltűnést keltett új-görög lónak „A lélek könyve” (Biblion tész pszüchész) című művéből.

ilyen szenvedélyvel uszik; és egy fecsegő kis hajógyerek, aki Nóra szomszédságában lakott, így évődött vele:

— Sellőcske, sellőcske! Ki lopta el a kendődet?

De ő rá sem hallgatott. Mintha csak a habokban született volna, nem értett más nyelvet csak a víz mormogását, azét a vizét, amely feloldozott hajával játszott, mialatt ő hóbortosan uszkált. És kiuszott messze a tengerre, körülbelül egy mértföldnyire, amíg ott künn elérte a megrozsdásodott jelzőt; ott leült a láncre és nézte onnan a tornyukat, amely oly kicsinynek tünt neki, mint egy házikó.

Egyetlen rokona ezen a világon nagyanyja volt, akivel a tenger oly kegyetlenül bánt el, mert a habok elnyelték őt gyermekét, köztük Nóra atyját. Mikor az első éveiben észrevette, hogy a kicsike minő szenvedélyvel csüng az uszáson, megtett mindent, hogy ebben akadályozza. Szidta, sőt verte, de hiába volt. A tenger vonzotta a kicsikét mint a delej. Midőn az öreg anyóka látta, hogy fáradtsága mit sem használ, teljes szabadságot engedett neki, hogy uszszék amikor és ahányszor csak akar.

De minden reggel kijött az öreg nagyanya a terrászra és utána nézett, amint kiuszik a mély tengerre, és várt a jó öreg asszony remegve és aggódva, amíg csak kédvence vissza nem tért a partra. Lepedővel jó szárazra dörzsölte testét, karjai közé vette és letette a diófából készült nagy ágyra.

Igy nőtt fel Nóra. Mélyen benn az ő nagy

kék szemében, amelyet bűnös gondolat el nem homályosított, egyetlen vágy, egyetlen sóvárgás égett: a tenger. A szigeten senki nem tudta megfejteni a titkot; csak egy vén asszony, akijt a faluban boszorkánynak tartottak, mondá egy napon bizalmasan nagyanyjának, hogy Nórá ne engedje ki a tengerre, mert az elpusztult rokonok megannyi lelke hívja; de nagyanyó nevetett és többé nem törődött vele.

A sziget valamennyi leánya meg akart vele ismerkedni, de ő kerülte az egész világot és tél idején egyedül és szótlánul maradt a terrászon és vágyakozva nézett ki a tengerre, amely teljes hatalmával csapkodta házuk fekete falait, ahol meggyülemlett a tengeri fű, vagy nyáron leszaladt a partra és ott kagylókat és különböző tengeri állatokat gyűjtött. De mindig csöndes és szótlán volt, mert Nóra nem tudott más nyelven, csak a habokén, amelyek gyermekkorá óta becézgették és álomba ringatták.

Igy nőtt fel és mindenki sellőnek nevezte. A kis halászgyerek, Nóra szomszédja, is megnőtt, de nem évődött vele többé imigyen:

— Sellőcske, sellőcske! Ki lopta el a kendődet?

Mert Nóra már nem volt egészen meztelen, mint azelőtt.

Fehér ingecske fődte még fehérebb testét és egy napon, midőn János mit sem sejtve kiment halászni, Nóra egy delfin sebességével szökött el csónakja mellett, és ő erős evező-csapásai dacára nem tudta utólrni egészen a megrozsdásodott jelzőig. Ah! ez az egyetlen

rült szóba a reformmunka: mindenről beszéltek, csak arról nem, ami tulajdonképen okot adott az egyesület megalakulására. A szép kisasszonyok úgy, mint azelőtt, ismét, akár esik, akár havazik, divatos virágos kalapokat hordanak és miközben előkelő, selyembélésű hosszú szoknyákat kecsesen felemelik, a legnagyobb esőben is nyugodtan mennek ki az utcára. Minden jel arra mutat, hogy az eső-klub tagjainak világrengető tervai csufos vereséget fognak szenvedni.

**Berlin milliomasai.** Berlin város statisztikai évkönyveinek legújabb kötete szerint *kétezerkilenckvenkét milliomas van Berlinnek*. A milliomasok közé azokat is fölvették, a kiknek legalább 36.000 márka évi jövedelmük van, mert olyanok, a kiknek készpénzben van egy millió fölülű vagyonuk, 477-en vannak. A leggazdagabb berlini lakosnak 3 millió márka évi jövedelme van, az utána következnek 1 millió 720 ezer. Berlin város összes lakosainak évi jövedelmét 731 milliárd 206<sup>1</sup>/<sub>2</sub> millió márkára teszi a hivatalos évkönyv, amely azt is kimutatja, hogy a nagy szocialistavárosban minden emberre 731 márka és 64 fillér évi jövedelem jut. Persze 42 ezren vannak, a kiknek 3000 márkánál több van, és még többen azok, a kiknek 300 márkájuk sincs.

**Szobrász és végrehajtó.** Turin város hatalmas szobrát emeltet *Viktor Emánuelnek*. Ez év nyarán még meg akarták ünnepelni a szobor leplezését is, ebből azonban aligha lesz valami, mivel *Costa* szobrász, akit a szobor készítésével megbízták, sehogyse tudott előrehaladni munkájában. Mikor a város látta, hogy az ünnep napja veszedelmesen közeledik, megsürgette a dolgot a művésznél, de hiába. Végre aztán, mikor látták, hogy a sürgetés sem használ, fölszólították, hogy adja át a szobrát a bizottságnak úgy, ahogy van. Mivel a művész ügyet sem vetelt a fölszólításra, *végrehajtót küldtek műtermébe*, aki lefoglalta a szobrót. Azután több művészt bíztak meg a munka befejezésével, ami aligha történt meg valaha.

**A rossz memória.** *Beteg*: Doktor uram, az utóbbi időben nagyon fogyatékos az emlékezőtehetségem!

**Orvos**: Csakugyan? Akkor saját magam iránt való kötelességem, hogy előre kérjem a honoráriumot.

**A gólya tréfája.** *Mező-Nyáradon* — mint levelezőnk írja — széles jókedvében nagy tréfát követett el a gólyamadár. Egy meglehetősen éltes párnál köszöntött be és egyszerre *két babát* tett a nem éppen fiatal mama karjaiba. A boldog család-

gonosz tett volt, amelyet egész életében akaratlanul is elkövetett. Ama nap óta János nem dalolt többé, és szegény anyja, akinek egyetlen gyermeke volt, nem hallotta többé énekelve hazatérni a halászatról, amikor ebédre terített néki. Dalát, kacaját, vidámságát, mindenét elvette Nóra.

A hajnali csillag kialvóban volt és már alig reszketve tükröződött vissza a tenger kristálytisztá vizében, midőn János a kis domb mögé bujva rá lesett, hogy lássa amint fehér lepedőbe burkolva mint egy kísértet leszáll a terrászról és gondtalanul veti magát bele a tiszta vízbe, amely szintén szerelmes volt ő belé.

Igy mult el három-négy év. Egy napon szintén bámulta őt csónakjáról, amint gyorsan szelte a habokat. Egyszerre csak szívfacsaró kiáltást hallott. Segélykiáltás volt. Az evezők nyögtek a halász vasmarkában és néhány evezőcsapással elérte őt. Fehér kezét tördelve elhaló tekintettel kiáltott segélyért. Beszélni akart, de a hang elnémult, mielőtt még két ajkára jöhetett volna.

Megfogta feloldozott hajánál és emberfölötti erővel vonszolta be csónakjába. A szív megszünt dobogni lilomfehér mellében. Még lelékzett egy keveset, de a szem már zavaros és üveges volt, úgy, hogy János a térdét inogni érezte. Letérdelve és hogy meleget leheljen belé, reszkető ajkát odanyomta félig nyitott szájára. És ebben a csókban, egész életének első és utolsó csókjában, elszállott a sellő szüzi lelke a két habok fölött.

apa egy 70 éves férfi, az asszony hozzá illő, nem sokkal fiatalabb menyecske. A babák közül az egyik fiú, a másik leány. Az egész család a körülményekhez képest jól érzi magát.

**Nagy életkort ért festők.** *Thomas Sidney Cooper*, ki Canterburyben 1803. évi szeptember 26-án született s már-már 95-ik évében van, még ma is szorgalmasan dolgozik. Még az 1896. és 1897. évben is négy-négy festménnyel volt képviselve az Akadémia kiállításain. A „Times” mult évi május hó 25-én úgy nyilatkozik festményéről, hogy „néhány évi hanyatlás után most, 90-ik életéve után, a művészete, úgy látszik, új virágkorát éli.” De van még számtalan példa az ily késő kora művészi alkotásokról. Tizano Vecelli — kit közönségesen *Titian* néven ismerünk, kilenczvenkilenc éves korában halt meg és mindvégig festgetett, alkotott. *Wright*, híres akvarellista kilenczvenhárom éves koráig festett. *Schekj*, a neves tengerészeti festő, kilenczvenhat éves korában halt meg s kilenczvennégy éves volt, mikor utolsó képét alkotta. *Pickersgill* akadémikus és arcképfestő kilenczvennégy éves koráig festett s mint kilenczvenhét éves ember halt meg. *Reinagle* szüntelen akadémikus, hetvennyolcz éves koráig működött s nyolczvannégy évet élt. Fia Richard ugyancsak akadémikus festő nyolczvankét éves koráig forgatta az ecsetet s nyolcvanhét éves volt, mikor meghalt.

**Drága életbiztosítás.** A legmagasabb összeg, melyre idáig valaki életét biztosította, valószínűleg a Vanderbilté. Vanderbilt G. milliomas — ez is életpálya s nem is az utolsó! — mikor földköri utjára indult, 1.000.000 dollárra biztosította az életét. 35.008 dollárt fizet ezért évenként, még pedig 20 éven keresztül.

## Csörgőkigyó-kaland a tengeren.

Ki ne emlékeznék Hugó Viktornek a francia polgárháborúról írt regényének arra a fényes részletére, amelyben a hadi hajón elszabadult ágyu rettenetes pusztításait írja le? Borzasztó, de bravuros téma ez olyan tollnak, mint a Hugó Viktoré volt. Ehhez hasonlít némileg az a történet, amelyet egy angol utazó beszél el amerikai uti emlékeiből.

Az Egyesült-Államokban utazgattam városról városra, majd hajón, majd vasuton. Egyszer éppen azon voltam, hogy nyugat felé menjek, mert a Nyugat-Amerikának egy városában meg akartam látogatni egy professzor-barátomat. Elutazásom napján négyek jöttek a városba és eladásra kínálgattak különféle állatokat, többek közt egy álmában megfogott csörgőkigyót is. Én minden gondolkodás nélkül megvettem a csörgőkigyót, hogy majd ajándékol viszem barátomnak. Még örültem is neki, mert szinte előre láttam barátom meglepetését és örömét.

Elhelyeztem a nagy állatot egy erős ládába, a födele helyett pedig falécekből rácsot szögeztettem rá, így vitettem a kikötőbe. Az indulásra kész hajón már élénk élet volt. A matrózok izgatottan szaladgáltak föl és alá; az utasok bucsut intettek a parton állóknak. Elhelyezkedtem kigyómmal a födélzeten és türelmetlenül vártam az indulásra.

Szerencsétlenségemre az utasok közül többen észrevették foglyomat és néhány ur sétatálcájával ingerelte. A szegény kigyó rettenetesen sziszegett kinyírt és tehetetlensége érzésében. Mivel se kéréssem, se figyelmeztetésem nem használt, leszálltam a hajóról és áttétettem szállítmányomat egy kocsira, hogy visszavitessem a városba. Nem is utaztam el aztán azzal a hajóval, hanem csak másnap egy másikkal.

Késő délután volt már mikor a hajó elindult a kikötőből. A podgyászokat mind a fedélzeten helyeztük el s az én kigyóm is, mint podgyász, ott feküdt egy pad alatt a kémény mellett, természetesen a ketrecében.

Éppen lealdozóban volt a nap. A forró délutánból kellemes őszi este lett. Felhőtelen, tiszta volt az ég s a csillagok milliói tündéri fényvel ragyogtak le a sima, csöndes tengerre. Az őszi éjszaka minden pompáját, egész báját feltárta előttünk s még később, mikor az idő éjszakára hajlott már, akkor sem akart senki kabinjába menni.

Egy matróz tartott jól bennünket tengeri és szárazföldi kalandok albeszéléssel. Elmondta a többek közt, hogy Indiában mennyi kigyót pusztított el pusztá kézzel, anélkül, hogy a legkisebb baja esett volna.

— Hát csörgőkigyót látott-e már? kérdeztem tőle s ő kicsinylően felelt:

— Hogy láttam-e? Hahaha! Ugyazólván ettem is már! Georgiában százával vonultak el előttem a csunya férgek. Százával, érti, uram? És azt hiszi, hogy megijedtem tőlük? Dehogyan ijedtem! Én, aki már óriáskigyót is legyűrtem közönséges kézi birkózásban, csak nem ijedek meg holmi csörgőkigyótól? Tudja, uram, hogy mi én nekem egy csörgőkigyó? Gyerejáték, semmi egyéb.

Az utasnép nagy áhitattal hallgatta a kétéletű szájhős elbeszéléseit, én azonban csak a magam kigyójára gondoltam. Egyszerre, ahogy végigmérem tekintetemmel a beszélőt, két izzó tűzgolyót pillantottam meg lábainál a pad alatt.

Az első pillanatban tisztában voltam vele, hogy ez az én kigyóm. Egy ur éppen szivarra gyújtott s a gyufa lángjánál tisztán láttam, hogy a bestia kiszabadult ketrecéből és szabadon gubbasztott előbbi helyén. A rémület torkomra fojtotta a szót.

A még mindig beszélő matróz megrugta valahogy a kigyót, mire az csattogtatni kezdett a szájával.

— Mi volt az? kérdezte nyolcz-tíz utas.

— A kibocsátott gőz lehetett — mondták némelyek, mások ellenben azt gondolták, hogy libának kell a hajón lennie, Csak én tudtam, hogy az az én kigyóm hangja volt.

— Én azt hiszem, mondta egy ur, ez valami csörgőkigyó lehet. Hanem tán nincsenek orvosok vagy bolondos diákok a hajón, akik ilyen tréfát könnyű lélekkel szoktak megcsinálni.

— No, mondta egy másik, az éppen meglehet. Én egyszer a Mississippin mentem, aztán egy hóborító diák is volt a hajón egy fene nagy csörgőkigyóval. A bestia megmart egy utast; szegény, biz az tíz percet se élt azután. A kigyót rögtön lelőtték és a vízbe dobták. Mondanom sem kell, hogy gazdástul.

Nem tudtam hova lenni a rémülettől.

Elgondoltam, hogy miattam most néhány száz ember van halálos veszedelemben. Éjjel van és hajón vagyunk a nyílt tengeren. Egészen ki vagyunk szolgáltatva a kigyónak, nincs semmi menekülés. Aztán arra a vízbe dobott diákra is gondoltam, akit én is könnyen követhetek, mert az bizonyos, hogy meglincselnek, ha megtudják, hogy én zudítottam rájuk a nagy veszedelmet.

A matróz még most is beszélt és valahogy megrugta a kigyót, de erősen, mert most már rettenetesen sziszegett.

Most már mindenki tudta, hogy csörgőkigyó van a hajón.

Nincsen toll, amely azt a rettenetes pánikot le tudná írni, amely egy pillanat alatt a hajón keletkezett.

— Kigyó! kigyó! Szaladjunk! Fegyvert!

— Hé, legények! Fáklyákat, fegyvereket!

— Agyon kell löni! Segítség! fiaim!

— Üssétek, löjtek rá!

A sok futkosástól a hajó jobbra-balra ingadozott, és az izgatott, megrémült közönség még nagyobb félelembe esett.

— Sütyed a hajó! Isten segits! Csónakokat! Segítség, segítség! Elvesztünk!

Egyszerre egy hatalmas lövés dördült el s a kigyó végsőt sziszegett.

Lassankint aztán helyreállt a nyugalom, a kigyót beledobták a tengerbe és a gazdáját keresték. Tehát most rajtam van a sor. Észrevették a pad alatt levő ládámat, a melyre a nevem is rá volt írva.

— Vízbe a ládával! ordított valaki és én, aki már a vízben éreztem magamat, odaugrottam, megragadtam a nehéz ketreczet és beledobtam a tengerbe. A bűnjel megsemmisült és én meg voltam mentve; de azt a rémületes jelenetet még most is úgy látom szemeim előtt, mint akkor láttam.

## KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (9)

— A szerelem feltétlenül szabad érzélem, amelyre csak szabad ember képes. A szerelemben nem lehdt semmi kényszerítés s ha egyszer én megszűntem szeretni, akkor a világnak minden hatalma sem kényszeríthet engemet, hogy akaratom ellenére szeressek. Igaz-e? Már pedig a lelkiismeret ellen cselekedni, tettetni a szerelmet — nehéz is, szomorú is.

— Igen, ez igaz — egyezett belé Olga.

Bargyin arca felélénkült; ajka kellemes mosolyra illeszkedett s apró szemei felragyogtak.

— Tehát kegyed egy véleményen van velem, — mondá — ez nagyon kellemes. S még kellemesebb volna, ha mindenki úgy gondolkodnék, mint mi ketten. Fájdalom: az emberek rabjai a régi megszokásoknak, és a formáknak hódolnak. Ha a mama hallaná a mi beszélgetésünket, csuful kikergetne, kegyedet pedig... Azt nem is tudom, hogy mit csinálna kegyeddel.

— Én nem vagyok már kiskorú — szolt büszkén Olga — nem lehet velem úgy rendelkezni, mint valami butordarabbal.

— Ezt kegyed most mondja, de mutatná meg csak magát a mama, rögtön megijedne kegyed.

— Nem én.

— Bizonyosan. Az igazat megvallva, kegyed még nem került ki az ő felvigyázata alól.

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt, amit mondtam. Kegyed meg van fosztva minden önállóságtól, sehova sem mehet magában, minden lépését követik.

— Az nem igaz. Magam járok például a városba. Csak nemrégiben is egyedül voltam a gosztinnyj dvorban.\*

— De bizonyosan a legutolsó pillanatig ki volt számítva az ideje — jegyezte meg Bargyin gunyosan.

Olga, nem tudván mit felelni, lehajtotta a fejét.

— Egyébiránt legyünk igazságosak — folytatta Bargyin, átható tekintettel nézve a leánykára, mintha tanulmányozni akarta volna annak folytonosan változó arckifejezését — be kell ismernem bizonyos hálátlanságot. Két héttel ezelőtt két teljes órai beszélgetéssel ajándékozott meg kegyed engemet. Emlékszik, mikor csolnakáztunk?

— Emlékszem! — suttogta Olga.

— Mily csodaszép este volt! Emlékszik a lángoló naplemenetre, mely megvilágította a Nyevát is, minket is, meg a part egész panorámáját? Kegyeden akkor is épen ez a ruha volt, a kezében mezei virágokból szedett csokrot tartott. Látja: mint emlékszem minden aprólékosságra. — semmit sem felejtettem el! Hát a kis sziget, amelynél kikötöttünk? Emlékszik, mit mondtam én akkor kegyednek?

— Igen.

— Feledhetetlen este! A mai napig is emlékszem rá és sohasem fogom elfelejteni. Épen azon az estén változtatta meg irántam való magaviseletét a kegyed mamája... Most már persze gondolni sem lehet arra, hogy kirándulásainkat ismételhessük. Utoljára vagyok ma itt.

— Hogyan? Nem jön többet hozzánk?

— Csak nem várhatom be, míg erre megkérnek. Bucsuzni jöttem.

— Ha úgy akarja... kezdte Olga.

— Én nem akarom, de a körülmények kényszerítettek rá. Nem akarok tolakodó lenni, — kiáltott fel büszkén Bargyin.

— De csak nem fog nyomtalanul eltűnni?

— Oh, persze hogy nem.

— Találkozhatunk az ismerősöknél, ugy-e?

— Igen. De sajnálatomra, e találkozások nagyon ritkák lesznek. Ámbar egészen kegyedtől függ, hogy mentől gyakrabban lássuk egymást.

— Hogy-hogy? Nem értem.

Bargyin még egyszer erősen ránézett a leánykára.

\* Roppant nagy vásárcsarnok Szt.-Pétervárott, temérdek apró bolttal.

— Nagyon egyszerű — szolt aztán — az olyanok, akik szeretnének találkozni, mindig találnak arra módot és alkalmat.

— Igaz, igaz! — felelt Olga eltűnődve.

Arca hol megjelent, hol eltűnt a pirosság, szemében talányos kifejezés mutatkozott. Orrlyukai remegtek. Ez az egész beszélgetés különös hangon, félig suttogva s olyan árnyalattal folyt, mintha e fiatal teremések nem egyszerű beszélgetést folytatnának, hanem valami összeesküvést szöttek volna.

— Kegyed azt mondta, hogy el szokott járni a gosztinnyj dvorba, kezdte Bargyin, le nem véve szemét Olgáról, ha kegyed a megelőző napon tudatná velem a helyet és időpontot, akkor természetes, hogy találkozhatnám kegyeddel s eltölthetnénk együtt egy fél, vagy egy egész órát. Igaz-e?

— Ugy van — felelt Olga.

— Tehát beleegyeznek?

Most meg Olga vetett rá átható tekintet, de Bargyint úgy letakarta valami kifürkészhetetlenség álarca, hogy nehéz volt abból valamit kiolvasni. Felállt, fogta a kalapját s a győző taglejtésével tette azt fel a fejére.

— Hogyan? hát már elmegy? — kérdezte Olga.

— Igen, elmegyek, felelt az, kezét nyujtva. — mennem kell.

— Nem várja meg, míg mama fölkel?

— Készkarva kerülöm ki őt. Mink most ellenfelek vagyunk s egyikünknek sem volna kellemes a találkozás. Tehát — a viszontlátásig?

— A viszontlátásig!

Bargyin kezét csokolt és kiment a lugasból.

— Várni fogom, mondá, visszafordulva a kert kapunál, — várni fogom, ismételte kevéssé vártatva.

Olga a fejével intett. Mikor Bargyin eltűnt az udvaron, Olga is kijött a lugasból és lassan elindult a sétányon. A Bargyinnal folytatott beszélgetésen gondolkodott. Nagyon jól tudta, hogy mit ígért a fiatal embernek s ez ingerelte őt, hogy eljárszsa azzal a fiatal leányokra nézve annyira veszedelmes játékot. Élete unalmas, sivár volt és szeretett volna megpróbálni legalább egy kalandot, még ha annyira kockáztatja is vele a jövőjét. Bargyin iránt ő úgy viselkedett, mint bárki más iránt, nem szerette őt, sőt még csak nem is rokonszenvezett vele. Ellenkezőleg: ki nem állhatta annak mesterkéltetését, de őt eddig még mindig csak fiatal suhancok vettek körül s ezek közül egy sem volt oly vakmerő, mint Bargyin s ez a vakmerőség fölibe helyezte ezt a többinek, érdeklődést tudott maga iránt kelteni. Olgának eszébe jutott a csónakázás, amelyre Bargyin célzott. A csónakázás unalmas és minden érdekesség nélkül való volt. Bargyin az exaltált fiatal embernek hozzá nem illő hangulatába esett és költőileg akarván beszélni, ostobaságokat darált. Olga nem hitt egy szavának sem és mindig félt, hogy meg találják ázni és tönkre megy az új kék ruhája. Egyszóval: mind a ketten mintha csak ámitották volna egymást, várva, hogy melyik árulja el magát hamarabb. A házasság felől Olgának is épen olyan nézetei voltak, mint Bargyinnak, csak azt gondolta, hogy fiatal leánynak ilyesmirel nem illik beszélni. Anyja már temérdekyszer erősítette előtte, hogy okvetlenül kéri után kell nézni, aztán férjhez menni s ennek folytán a fiatal leányban olyan felfogás érelődött meg a házasságról, hogy ez nem egyéb, mint valamely adás-vevési üzlet.

Bargyin az ő nézet-nyilvánításával csak megerősítette ezt a felfogást, azt emlegetvén, hogy boldog házasság egyáltalán nem létezik. Érdemes-e hát magát egy nem szeretett embernek eladni s szerencsétlenné lenni! Ezenkívül hiszen még előtte áll az élet s csak tudni kell azt jól felhasználni.

Estefelé az egész társaság a terrasszon gyűlt össze teára. Vacsora nem volt, csak egy kis harapni való: kolbász és sajt; ezt is nagynehezen tudta Petrovna Olimpiáda beszerezni. A hentes semmi szín alatt nem akart hitelbe adni s csak Petrovna Olga füt-fát ígérő, három napi terminusra szorító rábészélésétől lágyult meg a keményszivü hitelező.

Petrovna Olimpiádanak nem volt jó kedve.

Talán sokat, talán keveset aludt ebéd után, vagy tán a hentessel folytatott huza-vonája idézte elő kedvetlenségét; — nem tudhatni, de leginkább szótlanul ült és komoran nézte a vendégeket. Az óriási hintán végbement játék, lötás-futás, labdázás folytán megéhezett fiatal-ság rendkívüli falánkságot fejtett ki. A vajaskenyerek, sajt- és kolbász-darabok nagy mennyisége fogyott el.

Petrovna Olimpiáda nézte a suhancz gimnázisták és a szomszéd kisasszonyok fiatal arczeit, nézte: falánkan nyitak ki a szájuk, mozogtak a rágó szervek izmai s busan gondolta, hogy a mai estét is azokhoz a sok, sok estékhez kell számítani, amelyeknek a kiadásokon és fáradozásokon kívül semmi eredményök sem volt.

„Hát ugyan mire megyünk ezekkel a gyerkőccel! — „gondolta magában — „nőszülni még nem lehet nekik, azért mégis ide másznak s annyit esznek, mint a legbiztosabb mérők. Ni, az a fekete szemü, hogy fal! Mintha három nap óta nem evett volna... Ezek az én ostoba libácskáim pedig ahelyett, hogy elhessegetnék őket, még sziveskednek velök. Oh, gyerekek, gyerekek! Valóságos Isten csapásai!”

— Mamácskám, fordult hozzá Vladimír, tölts még kérlek egy pohár teát, de hamar, mert el akarok menni.

— Hova? hiszen éjszaka van már.

— Ugyan kérlek: még csak nyolcz óra.

— De hová akarsz menni?

— Az „Arkádiába“ felelte a fiu boszusan, többen fogunk ott összejönni.

— No, van hova olyan nagyon sietni. Jobb, ha itthon ülnél.

Petrovna Olimpiáda mindjárt arra gondolt, hogy a fiának bizonyosan van fölösleges pénze s ezt megjegyezte magának.

— Ugyan mért nem akarja őt elereszteni, — szolt közbe Ivanycs Szokratesz — fiatal ember, hadd mulasson. Az „Arkádia“... tisztességes hely... hangversenyekkel...

Petrovna Olimpiáda haragos tekintetet vetett az öreg urra.

— Ő nem is szokott tisztességtelen helyekre járni, — szolt nagy dérrel-durrall.

— Hisz én is azt mondom, hogy tisztességes hely, ahol előkelő társaság szokott megjelenni, fiatal embernek pedig szükséges a társaság... hogyne!

— Szavamat adtam, hogy elmegyek, tehát be kell váltanom a szavamat — szólalt meg a fiatal ember.

Petrovna Olimpiáda nem szolt, kiöntötte neki a teát, de mikor az felállt és kiment, utána sietett, fel az emeleti szobájába.

Vladimír felöltötte diák uniformusát és a tükör előtt állva, csinosította magát. Középtermetű, szőke legényke volt, jelentéktelen, de csinos arcvonásokkal. A kék galléros uniformis-kabát nagyon illett neki, de ő szürke köpenyéről is álmodozott, amivel egészen hasonlított volna a katonatisztekhez. Haja rövide volt nyírva.

— Igazán el akarsz menni? — kérte az anyja, leülve a dívánra.

— Hiszen mondtam már, kedves anyám. Ha egyszer szavamat adtam, hát meg kell tartanom.

— Ostobaság! Azért mégy, mert szeretsz oda járni. Anyád meg egy garas nélkül ül itthon, tette hozzá Petrovna Olimpiáda szemrehányó hangon.

— Hát oka vagyok én annak, mamam? — felelt a fiu, haját kefével — én annak oka nem vagyok.

— Hát hogy is lennél! Ti semminek sem vagytok okai. Mindent én magam eszem és iszom meg, én hordom a ti ruhátokat...

— De, kedves anyám — fordult hozzá a fiu — hiszen odaadtam a harmincz rubelt. Elseje pedig még messze van.

— Nagy pénz, harmincz rubel! — dűnyögött az anyja — az a kosztodra sem elég. Hát a mosás, hát egyéb...

— No már pedig én többet nem adhatok.

— Nem adhatsz? Hát az „Arkádiába“ járni tudsz? Korhelyeskedni tudsz?

(Folytatása következik.)

SZINHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. január 23-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Evi belet: 22. Havi belet: 22. Folt a mely tisztit.

Dráma 4 felvonásban. Írta: F. Schiller. Fordította: J. J. Á. ...

Személyek:

- Matilde, Henriqueta, Donna, Dolores, Fernando, Don Justo, Don Lorenzo, Julio, Szolga

Kezdet: 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NÉPSZINHÁZ.

Blaha Lujza asszony mintvendég. A toloncz.

160 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínházi darabok 3 felvonásban. Írta: F. Halász. Zene: J. Erkel Gyula.

Személyek:

- Korica, Fridolina, Krizsa, Vágo Miklós, Abris, Rózi, Kati, Fáni, Betti, J. Szincz, Dolgos, Péter kishíró, Ordög Sára, Anyal Liska, Mravcsák, Janos bácsi, Szajna, Kománó

Kezdet: 7 órákor.

VÁRSZINHÁZ.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

585. szám. 585. szám.

Couliisset ur!

Bebózat 3 felv. Írták: Ernest Blum és Raoul Toche. Fordította: Miklós József.

Személyek:

- Couliisset, St. Castel tábornok, Gaston de Brionne, Rosine, Lucien, Louis, D'Espavilléné, Alfred, Annette, Rapporte, Remot, Főb. jöttök, Masodik jöttök, De Pentaliere, Kis leány

Kezdet: fél 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A kikapós patikárius.

Bebózat 4 felvonásban. Írta: Gandillot. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

- Fouraceot, Paulette, Ferdinánd, Bertinet, Bertinet-né, Paturin, Paturin-né, Carlot

Kezdet: 7 órákor.

Az egyedül

sterilizált és bakteriummentes szikviz a SANITAS SZIKVIZ

Telefon: SANITAS.

Zarándok-ut Rómába

igen kedvező feltételekkel.

Felvilágosítást nyújt és előjegyzéseket elfogad

Dr. Russel József Jenő

Magyar utazási iroda

Budapest, VII., Erzsébet-körút 52. sz.

Privát Detektiv BUDAPEST, Ferencz-körút 22. Elvállal díszkérleteket és megfigyeléseket...

Dr. LÁSZKY LAJOS, Belégszi-intézete; mell-, gége-, torok- és orrbetegeknek, asztmatikusoknak

Előfizetések és hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában VIII., József-körút 65. szám. és főkkiadóhivatalunkban. V. ker., Marokkói-utca 4.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Szombat, Vasárnap d. u., Este, Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Nép Színház, Magyar Színház, Kisfaludy Színház

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása

DECKERT ÉS HOMOLKA táviró-, távbeszélő-, villámhárító- és villámvilágítási-berendezők. Gyár és iroda: BUDAPEST VI., Izabella-u. 88.

Villámvilágítást a legszakszerűbb kivitelben, jutányos áron végez. Árjegyzék, költségvetések és ajánlatok ingyen és bérmentve.

Pályázat. A győr-sopron-ebenfurti vasút üzletigazgatóságánál Sopronban egy 1200 forint évi fizetés és 350 forint évi lakpénz atalánnyal javadalmazott gépészmérnöki állásra pályázat hirdettek.

Fontos közleményeket a városi villamos és közúti részvényekről ad egyik első budapesti bank létesítézője...

El ne mullessza senki sem posta útján, utánvét mellett megrendelni. mig a készlet tart. Genfi Remontoir zsebóra

Pollitzer Mór és Fia os. és kir. szabad. orthopaediai kötszerezsek. Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz. Fontos szenvedőknek.

Antisepticus és hygienicus HÖLGY-ÓVSZER. Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellenek több szennyező gyöngödtelen és ártalmas gumi vagy spongya-csikkok...

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Aradon. 31863-1897. Pályázati hirdetmény. A m. kir. államvasutak piski-i fűtőház telepén egyemeletes iroda és laképület fog létesíteni...